

DECYZJA KOMISJI (UE) 2022/639**z dnia 27 sierpnia 2021 r.****w sprawie programu pomocy SA.54915 – 2020/C (ex 2019/N) Belgia – Mechanizm zdolności
wytwórczych***(notyfikowana jako dokument nr C(2021) 6431)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)****(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi powyżej artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Po przeprowadzeniu procedury przedzgłoszeniowej, pismem z dnia 19 grudnia 2019 r., Królestwo Belgii zgłosiło Komisji, zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), ogólnorynkowy mechanizm zdolności wytwórczych („środek pomocy” lub „mechanizm zdolności wytwórczych”).
- (2) Pismem z dnia 21 września 2020 r. Komisja poinformowała Belgię o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 TFUE w odniesieniu do przedmiotowego środka.
- (3) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania („decyzja o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag.
- (4) Pismem z dnia 22 października 2020 r. Belgia przedstawiła swoje uwagi na temat decyzji o wszczęciu postępowania. Komisja otrzymała ponadto uwagi od 15 zainteresowanych stron. Przekazała te uwagi Belgii, aby państwo to mogło się do nich odnieść. Uwagi Belgii otrzymano pismem z dnia 24 grudnia 2020 r.
- (5) W dniu 9 lipca 2021 r. Belgia wyjątkowo zgodziła się zrzec się swoich praw wynikających z art. 342 TFUE w związku z art. 3 rozporządzenia 1/1958 ⁽³⁾ oraz zgodziła się na przyjęcie i notyfikowanie niniejszej decyzji w języku angielskim.

⁽¹⁾ Dz.U. C 346 z 16.10.2020, s. 27.⁽²⁾ Zob. przypis 1.⁽³⁾ Rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKA POMOCY

2.1. Opis skrócony środka pomocy

- (6) Belgia szacuje, że od 2025 r. będzie borykać się z problemem z wystarczalnością mocy wytwórczych energii elektrycznej, co wynika głównie z podjętej decyzji o stopniowym wycofywaniu wszystkich elektrowni jądrowych w latach 2022–2025 oraz z likwidacji ciepłych zdolności wytwórczych w Belgii i krajach sąsiadujących.
- (7) Celem środka pomocy jest zatem zapewnienie wystarczającej zdolności wytwórczej energii elektrycznej oraz zagwarantowanie, że produkcja ta zaspokoi przewidywane zapotrzebowanie na energię elektryczną.
- (8) W ramach mechanizmu zdolności wytwórczych beneficjenci byłiby wybierani w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji i otrzymywaliby wynagrodzenie za swoją dostępność. Wsparcie przyjęłoby formę płatności z tytułu zdolności wytwórczych w okresie obowiązywania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych. W zamian za to zwycięscy oferenci zobowiązaliby się do zaspokojenia zapotrzebowania operatora systemu przesyłowego („OSP”) w okresach przeciążenia systemu, które mogą wystąpić.
- (9) Belgia określiła krajowe cele w zakresie obniżenia emisyjności w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu ⁽⁴⁾. Zgodnie z tym planem udział odnawialnych źródeł energii w belgijskim zużyciu energii elektrycznej ma wzrosnąć z 17 % w 2017 r. do co najmniej 40,4 % w 2030 r. Do osiągnięcia tych celów konieczne będzie zintegrowanie znaczących odnawialnych źródeł energii („OZE”), takich jak wiatr i słońce, których nieciągły charakter może stanowić wyzwanie dla wystarczalności i bezpieczeństwa dostaw.
- (10) Chociaż rozwój OZE nie jest głównym celem mechanizmu zdolności wytwórczych, projekt tego mechanizmu uwzględni ambitne cele polegające na dalszym wprowadzaniu OZE do belgijskiego koszyka energetycznego i działa jako uzupełnienie dalszego rozwoju nowych nieciągłych OZE.

2.2. Podstawa prawna i ustalenia na szczeblu rządowym

- (11) Podstawę prawną środka pomocy stanowi ustawa o energii elektrycznej z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie organizacji belgijskiego rynku energii elektrycznej („ustawa o energii elektrycznej”), zmieniona ustawami ⁽⁵⁾ opublikowanymi w dniach 16 maja 2019 r. i 19 marca 2021 r. w belgijskim dzienniku ustaw.
- (12) Ponadto opracowano dekrety królewskie ⁽⁶⁾ i przepisy dotyczące funkcjonowania belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych ⁽⁷⁾ w celu doprecyzowania warunków działania mechanizmu zdolności wytwórczych:
 - 1) dekret królewski z dnia 28 kwietnia 2021 r. określający metodę obliczania zdolności wytwórczych i parametrów aukcji w kontekście mechanizmu zdolności wytwórczych ⁽⁸⁾;

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/content/national-energy-and-climate-plans-necps-belgium>

⁽⁵⁾ Ustawa z dnia 22 kwietnia 2019 r. o ustanowieniu mechanizmu zdolności wytwórczych (Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité) („ustawa o mechanizmie zdolności wytwórczych”) oraz ustawa z dnia 15 marca 2021 r. o zmianie ustawy z dnia 22 kwietnia 2019 r. (Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et modifiant la loi du 22 avril 2019 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité) („zmieniona ustawa o mechanizmie zdolności wytwórczych”).

⁽⁶⁾ Akty te są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Energii, zob. <https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de>

⁽⁷⁾ Pierwszy wniosek przedłożono następnie krajowemu organowi regulacyjnemu w dniu 13 listopada 2020 r. Po dyskusjach między OSP a organem regulacyjnym OSP przedłożył nowy wniosek organowi regulacyjnemu w dniu 30 kwietnia 2021 r. Organ regulacyjny przeprowadził dodatkowe konsultacje publiczne w dniach od 30 kwietnia do 7 maja 2021 r. w sprawie zmian, które uznał za konieczne w stosunku do wniosku OSP. Decyzją z dnia 14 maja 2021 r. organ regulacyjny następnie ustalił przepisy dotyczące funkcjonowania belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych, zatwierdzone dekretem królewskim z dnia 30 maja 2021 r.

⁽⁸⁾ Arrêté royal du 28 avril 2021 fixant les paramètres avec lesquels le volume de la capacité à prévoir est déterminé, y compris leurs méthodes de calcul, et les autres paramètres nécessaires pour l'organisation des mises aux enchères, ainsi que la méthode pour et les conditions à l'octroi d'une dérogation individuelle à l'application du ou des plafond(s) de prix intermédiaire(s) dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité.

- 2) dekret królewski z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie kryteriów kwalifikowalności związanych z łącznym wsparciem i minimalnym progiem udziału ⁽⁹⁾;
 - 3) dekret królewski z dnia 4 czerwca 2021 r. w sprawie progów inwestycyjnych i kosztów kwalifikowalnych ⁽¹⁰⁾;
 - 4) projekt dekretu królewskiego w sprawie określenia warunków, na których posiadacze zagranicznych zdolności wytwórczych mogą uczestniczyć w mechanizmie zdolności wytwórczych ⁽¹¹⁾ oraz
 - 5) dekret królewski z dnia 30 maja 2021 r. w sprawie warunków kontroli ⁽¹²⁾.
- (13) W sierpniu 2020 r. spółka Elia, belgijski OSP, przeprowadziła konsultacje publiczne na temat przepisów dotyczących funkcjonowania belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych ⁽¹³⁾.

2.3. Wystarczalność mocy wytwórczych w Belgii

2.3.1. Norma niezawodności

- (14) Podstawowym celem zaproponowanego mechanizmu zdolności wytwórczych jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw zgodnie z definicją zawartą w normie niezawodności.
- (15) Jak zgłoszono w 2019 r., kryteria niezawodności w Belgii określono za pomocą dwuczęściowego kryterium oczekiwanego czasu braku dostaw energii elektrycznej („LOLE”): przewidywana liczba godzin, przez które nie będzie możliwe pokrycie obciążenia i zapotrzebowania na rezerwy operacyjne przez wszystkie zasoby wytwórcze dostępne dla belgijskiej sieci elektroenergetycznej, przy uwzględnieniu również odpowiedzi odbioru, magazynowania i połączeń wzajemnych, nie może przekraczać 3 godzin dla statystycznie typowego roku. Drugim kryterium jest utrzymanie oczekiwanego czasu braku dostaw energii elektrycznej na poziomie poniżej 20 godzin dla statystycznie nietypowego roku („LOLE95”) ⁽¹⁴⁾. Wartości te zapisano również w ustawie o energii elektrycznej.
- (16) Norma niezawodności stanowi odzwierciedlenie szacunkowej wartości, jaką konsumenci przypisują uniknięciu przerw w dostawie energii elektrycznej („VOLL” – wartość niedostarczonej energii), oraz oczekiwanego kosztu kapitałowego nowej jednostki w Belgii („CONE”).
- (17) W art. 23 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽¹⁵⁾ („rozporządzenie w sprawie energii elektrycznej”) przewidziano ustanowienie unijnej metody obliczania wartości niedostarczonej energii („VOLL”), kosztu kapitałowego nowej jednostki („CONE”) i normy niezawodności.
- (18) W dniu 2 października 2020 r. Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („ACER”) zatwierdziła metody obliczania wartości niedostarczonej energii („metoda VOLL”), kosztu kapitałowego nowej jednostki („metoda CONE”) oraz normy niezawodności („metoda RS”). Te trzy metody wspólnie określa się jako „metodę VOLL/CONE/RS” ⁽¹⁶⁾.
- (19) W dniu 7 czerwca 2021 r. Belgia przedstawiła obliczenia nowych wartości niedostarczonej energii, kosztu kapitałowego nowej jednostki oraz normy niezawodności zgodnie z metodą VOLL/CONE/RS.

⁽⁹⁾ Arrêté royal du 21 mai 2021 relatif à l'établissement des critères de recevabilité visés à l'article 7 undecies, § 8, alinéa 1er, 1° et 2°, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les conditions dans lesquelles les détenteurs de capacité bénéficiant ou ayant bénéficié de mesures de soutien ont le droit ou l'obligation de participer à la procédure de préqualification et en ce qui concerne le seuil minimal, en MW.

⁽¹⁰⁾ Arrêté royal du 4 juin 2021 fixant les seuils d'investissements, les critères d'éligibilité des coûts d'investissement et la procédure de classement.

⁽¹¹⁾ Projet d'arrêté royal relatif à l'établissement des conditions auxquelles les détenteurs de capacité étrangère directe et indirecte peuvent participer à la procédure de préqualification dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité. W chwili przyjęcia niniejszej decyzji ten dekret królewski nie został jeszcze przyjęty.

⁽¹²⁾ Arrêté royal du 30 mai 2021 déterminant des modalités du contrôle du bon fonctionnement du mécanisme de rémunération de capacité par la commission de régulation de l'électricité et du gaz.

⁽¹³⁾ Zob. https://www.elia.be/en/public-consultation/20200828_public-consultation-crm-functioning-rules

⁽¹⁴⁾ LOLE95 odnosi się do normy 95. percentyla, zgodnie z którą w warunkach skrajnych, których prawdopodobieństwo wystąpienia wynosi 5 % (tj. bardzo mroźna zima występująca raz na 20 lat), oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej musi być niższy od podanej normy, która w przypadku Belgii wynosi 20 godzin.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

⁽¹⁶⁾ Decyzja ACER z dnia 2 października 2020 r. w sprawie metod obliczania wartości niedostarczonej energii, kosztu kapitałowego nowej jednostki oraz normy niezawodności: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2023-2020_Annexes/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf

- (20) W dniu 28 maja 2021 r. belgijski organ regulacyjny ds. energii („CREG”) przesłał ministrowi energii swoją propozycję normy niezawodności dla Belgii. Norma niezawodności zaproponowana przez CREG wynosiła 2 godziny i 43 minuty.
- (21) Dyrekcja Generalna ds. Energii Federalnego Urzędu Gospodarczego zaleciła, w opinii z dnia 2 czerwca 2021 r., zaokrąglenie normy niezawodności do 3 godzin w celu zapewnienia spójności z wcześniejszymi badaniami dotyczącymi wystarczalności zasobów krajowych i europejskich, umożliwienia zgodności z praktyką wyrażania norm niezawodności w zaokrąglonych godzinach, tak jak ma to miejsce w krajach sąsiadujących, oraz uwzględnienia faktu, że deficyt niemarginalny zidentyfikowany dla Belgii zostanie pokryty za pomocą koszyka energetycznego, a nie jednej technologii referencyjnej.
- (22) Zgodnie z projektem dekretu królewskiego w sprawie określenia normy niezawodności i zatwierdzenia wartości dotyczących kosztu VOLL i CONE, nową normę niezawodności ustalono na 3 godziny.
- (23) W projekcie dekretu królewskiego zatwierdzono również jednolity szacunek kosztu VOLL na podstawie wartości ustalonej przez Dyrekcję Generalną ds. Energii Federalnego Urzędu Gospodarczego i Urząd Planowania oraz CONE na podstawie technologii odpowiedzi odbioru ⁽¹⁷⁾.
- (24) Wartość VOLL zostanie ustalona na poziomie 16 033 EUR/MWh, a CONE – na poziomie 45 EUR/kW/rok.
- (25) VOLL obliczono przy użyciu metody triangulacji, w której uwzględniono funkcję produkcji oraz badanie dotyczące gotowości do płacenia przeprowadzone przez CREG. Według władz belgijskich badanie przeprowadzone przez CREG nie było rzetelne ze względu, między innymi, na brak reprezentatywności jedyne zaproponowanego scenariusza (przy temperaturze poniżej +5 °C) dla większości scenariuszy niedoboru mocy. W związku z tym waga przypisana wynikom badania do celów oszacowania VOLL była ograniczona.
- (26) Zgodnie z ustawą o energii elektrycznej obliczenia istotne dla mechanizmu zdolności wytwórczych będą przeprowadzane na podstawie normy niezawodności obowiązującej w dniu 15 września roku poprzedzającego aukcję.
- (27) W związku z napiętym harmonogramem Belgia obliczyła wolumen, który należy zakupić na aukcjach R-4 i R-1, zaplanowanych odpowiednio na październik 2021 r. i 2024 r., na podstawie starej normy niezawodności, z zastrzeżeniem zobowiązania do dostosowania wolumenów, w razie potrzeby, jeżeli nowa norma niezawodności i ocena wystarczalności wykażą znacznie niższe zapotrzebowanie na zdolności wytwórcze.
- (28) Belgia zobowiązała się również do aktualizacji VOLL na podstawie nowego badania dotyczącego gotowości do płacenia, zgodnie z metodą CONE/VOLL/RS oraz, w razie potrzeby, do ustalenia nowej normy niezawodności do września 2022 r. w celu wykorzystania nowej normy niezawodności do określenia wolumenu, który należy zakupić, najpóźniej na potrzeby aukcji zaplanowanej na 2023 r.

2.3.2. Ocena wystarczalności

- (29) Według władz belgijskich od 2025 r. Belgia stanie w obliczu problemu z wystarczalnością, wynikającego głównie ze stopniowego wycofywania się z energetyki jądrowej planowanego na lata 2022–2025, spotęgowanego przez likwidację ciepłych zdolności wytwórczych w krajach sąsiadujących. Problem z wystarczalnością ustalono w drodze badania wystarczalności zasobów na poziomie krajowym przy założeniu kilku scenariuszy.
- (30) W krajowym badaniu wystarczalności obejmującym lata 2020–2030, opublikowanym przez belgijskiego operatora systemu przesyłowego, spółkę Elia, w czerwcu 2019 r. („badanie wystarczalności i elastyczności z 2019 r.”) ⁽¹⁸⁾, stwierdzono systematyczne zapotrzebowanie na nowe zdolności wytwórcze rządu co najmniej 3,9 GW scenariuszu EU-HiLo (duże oddziaływanie – niskie prawdopodobieństwo) do zimy w latach 2025–2026. W scenariuszu tym uwzględniono importowaną energię elektryczną i założono, że kilka francuskich bloków jądrowych może być niedostępnych (oprócz „normalnej” niedostępności). Ten sam scenariusz wykorzystano w ramach oceny wielkości rezerw strategicznych ⁽¹⁹⁾. W scenariuszu podstawowym dla UE ⁽²⁰⁾ założono niedobór rządu 2,4 GW, jeżeli utrzymane zostaną istniejące ciepłe zdolności wytwórcze w systemie (zob. rys. 4-18 w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r.).

⁽¹⁷⁾ Poprzednia wartość VOLL w Belgii wynosiła 23,3 EUR/kWh, a szacunkowa wartość CONE – 65 EUR/kW/rok.

⁽¹⁸⁾ https://www.elia.be/fr/actualites/communiqués-de-presse/2019/06/20190628_press-release-adequacy-and-flexibility-study-for-belgium-2020-2030

⁽¹⁹⁾ Zob. decyzja dotycząca pomocy państwa C(2018) 589 final, w sprawie SA.48648 (2017/NN) – Belgia – Rezerwa strategiczna.

⁽²⁰⁾ Scenariusz bazowy dla UE („EU-BASE”) uwzględnia najnowszą znaną politykę wszystkich modelowanych krajów europejskich (trajektorie rozwoju energetyki jądrowej i węglowej, oczekiwane nowo wybudowane instalacje wytwarzania gazu, odpowiedź odbioru i rozwój magazynowania, mechanizmy zdolności wytwórczych, oparte na przepływach, zasady pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, oczekiwany rozwój sieci itp.).

- (31) Wyniki badania wystarczalności i elastyczności z 2019 r. pokazują, w przypadku scenariusza EU-HiLo, że bez interwencji oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej („LOLE”) wynosiłby aż 10,5 godziny w 2025 r., a tym samym znacznie przekroczyłby krajową normę niezawodności pod względem bezpieczeństwa dostaw. Wskaźnik LOLE95 wzrósłby nawet do 84 godzin. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki dotyczące LOLE zawarte w krajowym badaniu wystarczalności dla scenariusza EU-HiLo i scenariusza podstawowego dla UE:

Tabela 1

Wyniki dotyczące LOLE dla Belgii wynikające z badania wystarczalności i elastyczności

	2025		2028		2030	
	EU-BASE	EU-HiLo	EU-BASE	EU-HiLo	EU-BASE	EU-HiLo
LOLE na pozostałym rynku (godziny)	9,4	10,5	6	6,9	6	6,2
LOLE95 na pozostałym rynku (godziny)	89	84	63	76	43	51

Źródło: Badanie wystarczalności i elastyczności z 2019 r.

- (32) Dnia 11 lipca 2019 r. CREG opublikował analizę badania wystarczalności i elastyczności z 2019 r. ⁽²¹⁾ W analizie tej między innymi CREG zakwestionował wykorzystanie scenariusza EU-HiLo jako głównego scenariusza. Zdaniem CREG należy ulepszyć metodę oceny opłacalności istniejących i nowych zdolności wytwórczych oraz uwzględnić wszystkie dostępne rezerwy bilansowe w Belgii i za granicą.
- (33) W listopadzie 2019 r. europejska sieć operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej („ENTSO-E”) opublikowała Średniookresową prognozę wystarczalności z 2019 r. („MAF 2019”) ⁽²²⁾, w której przedstawiono następujące wyniki dla Belgii na 2025 r.:

Tabela 2

Poziomy LOLE dla Belgii określone w MAF 2019

	Scenariusz podstawowy – 2025 r.	Wrażliwość na niską emisję dwutlenku węgla ⁽²³⁾ – 2025 r.
Średni LOLE	1,09 godz.	1,61 godz.
LOLE95	3,15 godz.	–

Źródło: „Średniookresowa prognoza wystarczalności z 2019 r.” opracowana przez ENTSO-E.

- (34) Zdaniem Belgii w MAF 2019 opracowanej przez ENTSO-E nie przedstawiono jednak wyników dotyczących LOLE dla Belgii wystarczająco dokładnie, ponieważ założono dostępność dodatkowych 2,5 GW ⁽²⁴⁾, które w praktyce nie są zagwarantowane.
- (35) W raporcie końcowym z kwietnia 2020 r. ⁽²⁵⁾, pięciopartyjne forum energetyczne ⁽²⁶⁾ przedstawiło następujące wyniki dla Belgii w 2025 r.:

⁽²¹⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/etude-f1957>

⁽²²⁾ <https://eepublicdownloads.blob.core.windows.net/public-cdn-container/clean-documents/sdc-documents/MAF/2019/MAF%202019%20Appendix%201%20-%20Detailed%20Results%2C%20Sensitivities%20and%20Input%20Data.pdf>

⁽²³⁾ Dokonuje się oceny wrażliwości „stopniowego odchodzenia od węgla”. W sumie około 23,6 GW zdolności wytwórczych usunięto ze scenariusza „podstawowego” na 2025 r., głównie przez redukcję zdolności wytwórczych w zakresie węgla brunatnego i kamiennego.

⁽²⁴⁾ Według Belgii w badaniu założono ciepłe zdolności wytwórcze rzędu 2,5 GW, a wybór technologii był arbitralny.

⁽²⁵⁾ https://www.benelux.int/files/4515/8998/1576/PENTAreport_FINAL.pdf

⁽²⁶⁾ Pięciospółne forum energetyczne tworzy ramy dla współpracy regionalnej w Europie Środkowo-Zachodniej między Austrią, Belgią, Francją, Luksemburgiem, Niderlandami, Niemcami i Szwajcarią.

Tabela 3

Poziomy LOLE dla Belgii przedstawione w ogólnej ocenie wystarczalności z 2020 r. opracowanej przez pięciopieronne forum energetyczne

	Scenariusz podstawowy – 2025 r. ⁽²⁷⁾	Niska wrażliwość na gaz – 2025 r. ⁽²⁸⁾	Niska wrażliwość jądrowa/ wrażliwość na zdolność przesyłową netto Szwajcarii w 2025 r. ⁽²⁹⁾
Średni LOLE	3,3 godz.	8,1 godz.	4,6 godz.

Źródło: Pięciopieronne forum energetyczne „Ocena wystarczalności mocy wytwórczych – kwiecień 2020 r. – Raport końcowy”.

- (36) W listopadzie 2020 r. ENTSO-E opublikowała MAF 2020. W odniesieniu do scenariusza podstawowego na 2025 r. wyniki MAF 2020 wskazują na średni LOLE wynoszący 0,4 godziny, a zatem spełnia on prawne kryterium wystarczalności dla Belgii, według którego LOLE wynosi 3 godziny.
- (37) W uwagach krajów załączonych do MAF 2020 Belgia wskazała jednak, że: „W MAF 2020 założono znaczną ilość nowych zdolności wytwórczych rozłożonych na dużą grupę krajów. Warto zauważyć, że zasadniczo nie ma pewności, że zdolności takie ostatecznie zmaterializują się w 2025 r., dlatego też założenia te i ich wyniki przedstawione w MAF 2020 należy interpretować ostrożnie. Ponadto Belgia jest od kilku lat częścią regionu, w którym wprowadzono już mechanizm łączenia rynków na podstawie podejścia FBA. Model symulacyjny na podstawie podejścia FBA został opracowany i wdrożony przez spółkę Elia, np. w badaniu z 2019 r., a także wykorzystany w ocenie wystarczalności mocy wytwórczych przeprowadzonej przez pięciopieronne forum ekonomiczne w 2020 r.; niemniej takie podejście nie zostało jeszcze zastosowane w obecnym badaniu MAF 2020”.
- (38) W swoim zgłoszeniu władze belgijskie wskazały, że metoda i dane są ujednolicone na poziomie europejskim, tak aby badanie wystarczalności i elastyczności z 2019 r. było zgodne z MAF 2019.
- (39) Zgodnie z art. 23 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej ENTSO-E powinna opracować metodę, którą należy stosować do celów oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim („ERRA”) i każdej oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym („NRAA”) (zob. art. 24 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej). Metoda ta powinna zostać zatwierdzona przez ACER.
- (40) W dniu 2 października 2020 r. ACER zatwierdziła metodę oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim („metoda ERAA”) ⁽³⁰⁾.
- (41) W dniu 30 czerwca 2021 r. Elia opublikowała nowe badanie wystarczalności i elastyczności na lata 2022–2032 („badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r.”).
- (42) Zgodnie z metodą ERAA Elia zintegrowała elementy metody ERAA przedstawione poniżej w ramach badania wystarczalności i elastyczności z 2021 r.:
- a) lata klimatyczne: Elia zdecydowała się na wdrożenie pierwszej opcji przedstawionej w metodzie ERAA, tj. oparcie się na najlepszej prognozie przyszłych projekcji klimatu;
 - b) ocenę efektywności ekonomicznej: Elia opracowała metodę obliczania efektywności ekonomicznej poszczególnych aktywów w systemie elektroenergetycznym, zgodnie z metodą ERAA;

⁽²⁷⁾ Podobnie jak w przypadku MAF 2019, „w odniesieniu do 2025 r. w badaniu tym zakłada się zatem zapotrzebowanie na 2,5 GW nowych zdolności, które mają zostać dostarczone w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych w 2025 r. w celu osiągnięcia wystarczalności dla Belgii”.

⁽²⁸⁾ „Jeśli chodzi o »niską wrażliwość na gaz« przewidzianą przez pięciopieronne forum energetyczne dla Belgii, założone nowe zdolności rzędu 2,5 GW usunięto ze scenariusza podstawowego pięciopieronnego forum energetycznego”. „Zdolności wytwórcze w oparciu o gaz są w Belgii i Francji odpowiednio o 2,5 GW i 2,2 GW niższe niż w scenariuszu podstawowym. W przypadku Austrii (zdolności wytwórcze w oparciu o gaz mniejsze o 1,2 GW), Niderlandów (zdolności wytwórcze w oparciu o gaz mniejsze o 1,6 GW) i Luksemburga (zdolności wytwórcze w oparciu o gaz mniejsze o 0,1 GW)”.

⁽²⁹⁾ „W przypadku niskiej wrażliwości jądrowej/wrażliwości na zdolność przesyłową netto Szwajcarii zdolność wytwarzania energii jądrowej jest niższa o 1 700 MW we Francji i o 1 190 MW w Szwajcarii. W przypadku wszystkich pozostałych krajów moc zainstalowana pozostaje niezmienną w porównaniu ze scenariuszem podstawowym. Dodatkowo zdolności przesyłowe netto pomiędzy Szwajcarią a sąsiednimi strefami są zmniejszone w celu uwzględnienia rosnących nieplanowanych przepływów przez Szwajcarię ze względu na fakt, że Szwajcarią może nie zostać włączona do mechanizmu łączenia rynków na podstawie podejścia FBA w 2025 r.”.

⁽³⁰⁾ Decyzja ACER w sprawie metody ERAA: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20Decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2024-2020_Annexes/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I.pdf

- c) podejście FBA: ramy modelowania stosowane przez spółkę Elia integrują wszystkie znane i planowane wprowadzenia struktury rynku do metody obliczania zdolności wytwórczych na podstawie podejścia FBA, takie jak rozszerzenie regionu do regionu zasadniczego (ang. *Core*), „zaawansowane łączenie hybrydowe” lub zasady dotyczące minimalnego poziomu pozostałej dostępnej („minRAM”) wprowadzone w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej;
- d) elastyczność: badanie obejmuje zarówno obliczenie zapotrzebowania na elastyczność i środków elastyczności w całym systemie, jak i ocenę określania wielkości rezerw utrzymania częstotliwości i rezerw odbudowy częstotliwości dla każdego roku docelowego w celu odzwierciedlenia zapotrzebowania w zakresie rezerw, które pokryją niezbilansowanie zgodnie z wymogami prawnymi, które są modelowane w symulacjach wystarczalności. Ponadto doprecyzowano charakterystykę elastyczności morskiej energii wiatrowej, a technologie power-to-x uwzględniono jako nowe technologie. Wreszcie szczególny nacisk kładzie się na wpływ integracji drugiej fali zdolności wytwórczych na morzu oraz transgranicznych platform rynku bilansującego;
- e) integrację sektorową: dotyczącą łączenia sektorów: punkty styku między systemem elektroenergetycznym a różnymi sektorami, takimi jak sektory transportu, ogrzewania i gazu, bierze się pod uwagę, uwzględniając założenia dotyczące odpowiednio pojazdów elektrycznych, pomp ciepła i zdolności wytwórczych jednostek wytwarzania gazu do produkcji energii cieplnej. W celu uchwycenia skutków wykorzystania energii elektrycznej do produkcji wodoru w modelowaniu zastosowanym w niniejszym badaniu dodano elektrolizery jako (elastyczne) źródło zużycia energii elektrycznej w Belgii i za granicą. Ponadto szczególną uwagę zwrócono na cyfryzację dodatkowego zużycia energii elektrycznej z transportu i ciepła;
- f) horyzont dziesięcioletni: badanie opiera się na horyzoncie dziesięcioletnim (2022–2032). Aby ograniczyć liczbę symulacji i obliczeń, nie wszystkie poziomy wrażliwości i scenariusze były symulowane dla wszystkich lat: niektóre kluczowe lata przeanalizowano bardziej szczegółowo. Przebadano wiele poziomów wrażliwości w odniesieniu do Belgii i zagranicy w celu uchwycenia i zrozumienia skutków zmiany niektórych założeń. Dla porównania – ERAA z 2021 r. ma symulować jedynie lata 2025 i 2030;
- g) warianty z mechanizmami zdolności wytwórczych i bez nich: zgodnie z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej i z metodą ERAA Elia uwzględniła scenariusze zakładające zarówno istnienie ogólnorynkowych mechanizmów zdolności wytwórczych, jak i brak takich mechanizmów w Europie.
- (43) Władze belgijskie stwierdziły, że w badaniu tym uwzględniono główne wymogi metodologiczne określone w metodzie ERAA.
- (44) Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej ocena wystarczalności zasobów na poziomie krajowym musi zawierać centralne scenariusze referencyjne. Scenariusze te obejmują między innymi ocenę efektywności ekonomicznej aktywów wytwórczych. Metoda ERAA określa ponadto, że należy zdefiniować dwa centralne scenariusze referencyjne: jeden z mechanizmami zdolności wytwórczych w całej Europie, a drugi bez takich mechanizmów.
- (45) W związku z tym w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. przeanalizowano dwa scenariusze centralne:
- a) „EU-BASE”: odzwierciedla scenariusz, który uwzględnia już zatwierdzone ogólnorynkowe mechanizmy zdolności wytwórczych we Francji, Wielkiej Brytanii, Polsce, Włoszech i Irlandii oraz zakłada, że będą one obowiązywać do końca okresu objętego tym badaniem;
- b) „EU-noCRM”: odzwierciedla scenariusz, który nie uwzględnia przychodów z ogólnorynkowych mechanizmów zdolności wytwórczych, a więc zakłada, że w Europie nie istnieją żadne ogólnorynkowe mechanizmy zdolności wytwórczych.
- (46) W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. uwzględnia się wkład wszystkich zasobów, w tym istniejące i przyszłe możliwości wytwarzania, magazynowania energii, integracji sektorowej, odpowiedzi odbioru oraz importu i eksportu, a także ich wkład w elastyczne funkcjonowanie systemu.
- (47) Władze belgijskie stwierdziły, że modelowanie maksymalnych cen rozliczeniowych przeprowadzone w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. uwzględnia wszystkie dostępne przepisy prawne, takie jak obecnie obowiązujący maksymalny limit cenowy, zasadę 60 %⁽³¹⁾ określonej w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi⁽³²⁾ oraz decyzję nr 04/2017 ACER z dnia 14 listopada 2017 r.

⁽³¹⁾ Decyzja nr 04/2017 ACER z dnia 14 listopada 2017 r. stanowi, że w przypadku przekroczenia przez cenę rozliczeniową wartości 60 % zharmonizowanej maksymalnej ceny rozliczeniowej dla jednolitego łączenia rynków dnia następnego w co najmniej jednym podstawowym okresie handlowym w ciągu doby na indywidualnym obszarze rynkowym lub na wielu obszarach rynkowych, zharmonizowana maksymalna cena rozliczeniowa zostaje zwiększona o 1 000 EUR/MWh.

⁽³²⁾ Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24.

- (48) W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. modeluje się automatyczny wzrost maksymalnej ceny rozliczeniowej począwszy od 2025 r. Według władz belgijskich oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej (LOLE) najprawdopodobniej nie wystąpi przed 2025 r., dlatego też nie modeluje się maksymalnego wzrostu ceny rozliczeniowej przed 2025 r. Jednak nawet gdyby doszło do wzrostu pułapu cenowego, zdaniem władz belgijskich modelowanie pokazuje, że wyniki oceny efektywności ekonomicznej dla 2025 r. nie uległyby zmianie (zob. rysunek 3-72 w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r.). Belgia zobowiązała się do dopilnowania, aby w nowym badaniu wystarczalności, które ma zostać opublikowane do czerwca 2023 r., w pełni uwzględniono metodę dynamicznego wzrostu cen od początku okresu symulacji.
- (49) Zgodnie z badaniem wystarczalności i elastyczności z 2021 r. od 2025 r., po zakończeniu wycofywania się z energetyki jądrowej, Belgia stanie w obliczu strukturalnego zapotrzebowania na nowe zdolności wytwórcze. Zapotrzebowanie to wynosi 2 GW w 2025 r. w centralnym scenariuszu „EU-BASE” i stopniowo wzrasta do 3,9 GW do 2032 r. Zwiększone zapotrzebowanie związane jest z oczekiwanym wzrostem zużycia energii elektrycznej i zmniejszeniem importu w okresach niedoboru mocy w Belgii.
- (50) W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. przewidziano, że do 2025 r. jedynie nieznaczną część nowych zdolności wytwórczych będzie można pozyskać na jednotowarowym rynku energii.
- (51) W związku z tym władze belgijskie uważają, że w przypadku niepodjęcia działań w Belgii wystąpi problem z wystarczalnością zasobów począwszy od 2025 r.
- (52) Badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r. stanowi najnowszy i najlepszy obraz zapotrzebowania na mechanizm zdolności wytwórczych.

2.3.3. Niedoskonałości rynku

- (53) Belgia określiła szereg niedoskonałości rynku, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie bezpiecznego, przystępnego cenowo i stabilnego rynku energii elektrycznej.
- (54) Pierwsza niedoskonałość rynku wynika z różnych czynników, które uniemożliwiają wysyłanie skutecznych sygnałów cenowych, a także z faktu, że ceny energii nie mogą wzrosnąć do poziomu VOLL, oraz innych niedoskonałości struktury rynku.
- (55) Połączenie tych niedoskonałości rynku i związanych z nimi działań regulacyjnych może prowadzić do zakłócenia sygnałów cenowych na rynkach energii elektrycznej, wskutek czego ceny nie wzrastają do „efektywnego” poziomu w okresach niedoboru mocy. Prowadzi to do chronicznego niedoboru przychodów operatorów elektrowni i operatorów odpowiedzialnych za odpowiedź odbioru, co wpływa na możliwość odzyskania ich kosztów stałych i zmiennych, zwykle określanymi jako „brakujące przychody”, i uniemożliwia mechanizmom rynkowym osiągnięcie wymaganego poziomu wystarczalności.
- (56) Teoretycznie problem braku możliwości wybrania pożądanego poziomu niezawodności przez konsumentów można byłoby rozwiązać na jednotowarowym rynku energii poprzez umożliwienie wzrostu cen do poziomu regulacyjnego odzwierciedlającego cenę, po której konsumenci nie byłoby już skłonni płacić za energię, oraz umożliwić wytwórcom otrzymywanie opłat za niedobór mocy (ang. *scarcity rents*). W związku z niedostateczną odpowiedzią odbioru trudno jest jednak uchwycić faktyczną VOLL, a wzrosty cen napotykają na problemy związane z akceptacją polityczną.
- (57) Według władz belgijskich druga niedoskonałość rynku wynika z niechęci inwestorów do ryzyka w kontekście zwiększonej zmienności i dużej niepewności regulacyjnej. Rosnąca penetracja nieciągłych odnawialnych źródeł energii powoduje, że ceny stają się bardziej zmienne, i zwiększa niepewność co do możliwości odzyskania przez technologie konwencjonalne swoich kosztów stałych na rynku energii elektrycznej. Według Belgii niewielkie zmiany warunków związanych z poziomem wprowadzenia OZE, np. celów dotyczących energii słonecznej, lądowej i morskiej energii wiatrowej, mogą mieć znaczący wpływ na przychody uzyskiwane z konwencjonalnych technologii wytwarzania energii. Problem „brakujących przychodów” staje się coraz poważniejszy w miarę wzrostu zdolności wytwórczych w zakresie nieciągłych źródeł energii. W rezultacie, według władz belgijskich, zwiększa to ryzyko gospodarcze związane z inwestycjami w elastyczne konwencjonalne technologie wytwarzania energii. Ponadto, zdaniem Belgii, ceny energii zazwyczaj nie przewidują ponad trzyletniego horyzontu czasowego dla terminowych zabezpieczeń, co jest zbyt krótkim okresem, aby inwestorzy mogli znaleźć uzasadnienie dla inwestycji. Poza tym, według władz belgijskich, nawet jeśli rynki terminowe mogłyby odpowiedzieć na stopniowe zmiany podaży i popytu, nie byłoby w stanie zapewnić zabezpieczenia w przypadku poważnego wstrząsu strukturalnego, takiego jak planowane wycofanie się z energetyki jądrowej w Belgii.

- (58) Po trzecie niezawodność systemów elektroenergetycznych wykazuje pewne cechy dobra publicznego. Wynika to z faktu, że inwestycje na rzecz wyższego poziomu bezpieczeństwa dostaw przynoszą korzyści wszystkim, podczas gdy – jak wyjaśniono wcześniej – niemożliwe jest selektywne odłączanie większości indywidualnych konsumentów końcowych przez operatora systemu na podstawie ich gotowości do płacenia. W związku z tym wytwórcy będą prawdopodobnie mieli nieoptymalne bodźce do inwestowania w zdolności wytwórcze, co ostatecznie doprowadziłoby do nieoptymalnych poziomów niezawodności systemu.
- (59) Według władz belgijskich kwestie te przybierają w Belgii szczególną formę, ponieważ jest to stosunkowo mały i ściśle połączony rynek, na który wpływa również zagrożenie dostaw z sąsiadujących rynków energii elektrycznej. W związku z tym zdaniem władz belgijskich sytuacja na sąsiadujących rynkach energii elektrycznej ma duży wpływ na wystarczalność Belgii.
- (60) W 2018 r. Komisja zatwierdziła rezerwę strategiczną dla Belgii do dnia 31 marca 2022 r. ⁽³³⁾ Celem rezerwy strategicznej jest zaspokojenie zapotrzebowania szczytowego w okresach zimowych, kiedy rynek nie jest w stanie tego zrobić, poprzez utrzymywanie poza rynkiem części istniejących zdolności wytwórczych i zdolności w zakresie odpowiedzi odbioru jako rezerwowych, aktywowanych dopiero po wyczerpaniu zasobów bilansujących.

2.3.4. Reformy rynku

- (61) W dniu 25 listopada 2019 r. do Komisji wpłynął plan wdrożenia ⁽³⁴⁾ od belgijskiego Ministerstwa Energii, przygotowany zgodnie z art. 20 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, w którym to artykule wymaga się od państw członkowskich zmagających się z problemami z wystarczalnością określenia środków w planie wdrażania w celu wyeliminowania zakłóceń regulacyjnych lub niedoskonałości rynku na rynkach krajowych. Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych dnia 30 kwietnia 2020 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie planu wdrażania Belgii, zgodnie z art. 20 ust. 5 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej ⁽³⁵⁾. Belgia przyjęła i przedłożyła Komisji ostateczną wersję swojego planu wdrażania ⁽³⁶⁾.
- (62) Jeżeli chodzi o rynki bilansujące, Belgia wprowadziła w krajowym mechanizmie ustalania ceny niezbilansowanej tzw. „komponent alfa”. Stanowi on dodatkowy komponent ceny niezbilansowania nałożony na podmioty odpowiedzialne za bilansowanie w celu wzmocnienia sygnału cenowego w czasie rzeczywistym, gdy niezbilansowanie systemu belgijskiej strefy kontroli wzrasta. Komisja w swojej opinii wezwała Belgię do rozważenia, czy funkcja mechanizmu ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy powinna mieć zastosowanie nie tylko do podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie, ale także do dostawców usług bilansujących. Może to sprzyjać bezpieczeństwu dostaw poprzez zapewnienie, aby podmioty odpowiedzialne za bilansowanie i dostawcy usług bilansujących stosowały tę samą cenę za wyprodukowaną/zużytą energię, ponieważ zróżnicowanie cen może skutkować niewydajnym arbitrażem ze strony uczestników rynku. Komisja uważa również, że funkcja mechanizmu ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy powinna być uruchamiana w przypadku niedoboru rezerw w systemie i powinna być tak skalibrowana, aby zwiększyć ceny energii bilansującej do VOLL, gdy wyczerpią się rezerwy w systemie. Komisja wezwała Belgię do rozważenia odpowiedniej zmiany belgijskiego mechanizmu ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy nie później niż do dnia 1 stycznia 2022 r. Ponadto Belgia wdraża kompensowanie niezbilansowań, a także przygotowuje się do przystąpienia do unijnych platform rynków bilansujących dla automatycznych rezerw odbudowy częstotliwości (aFRR) oraz manualnych rezerw odbudowy częstotliwości (mFRR), które mają zostać aktywowane odpowiednio do końca 2021 i 2022 r. Co więcej, w odniesieniu do zamawiania usług bilansujących i systemowych Belgia zobowiązała się, że:
- a) nie później niż do lipca 2020 r. FCR (rezerwy utrzymania częstotliwości) będą codziennie przedmiotem przetargu i będą zamawiane wyłącznie na poziomie regionalnym;
 - b) nie później niż do lipca 2020 r. aFRR będą codziennie przedmiotem przetargu, a rynek będzie otwarty dla wszystkich technologii, wszystkich uczestników i wszystkich poziomów napięcia. Za aktywowaną energię bilansującą płaci się w cenach krańcowych, jak tylko pojawi się wystarczająca płynność;
 - c) od lutego 2020 r. mFRR jest wymierzana i określana ilościowo codziennie, a za aktywowaną energię bilansującą płaci się w cenach krańcowych.
- (63) W sprawozdaniu rocznym przedłożonym przez Belgię w lipcu 2021 r. potwierdzono, że działania te zostały już podjęte.

⁽³³⁾ Zob. decyzja dotycząca pomocy państwa C(2018) 589 final, w sprawie SA.48648 (2017/NN) – Belgia – Rezerwa strategiczna.

⁽³⁴⁾ https://ec.europa.eu/energy/consultations/consultation-belgiums-market-reform-plan_en

⁽³⁵⁾ Opinia Komisji C(2020) 2654 final: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_en

⁽³⁶⁾ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/Belgian-electricity-market-Final-implementation-plan-CRM-22062020.pdf>

- (64) W Belgii odpowiedź odbioru kwalifikuje się do uczestnictwa w hurtowych rynkach energii elektrycznej (w tym w rynku dnia następnego i dnia bieżącego) i w rynku bilansującym oraz jest traktowana w podobny sposób jak inni uczestnicy rynku i dostawcy usług bilansujących. Odpowiedź odbioru może być reprezentowana indywidualnie lub przez agregatorów. Aby jeszcze bardziej ułatwić odpowiedź odbioru, Belgia zobowiązała się w krajowym planie wdrażania (przedłożonym w 2019 r.) do wprowadzenia inteligentnych liczników, które będą różne dla każdego z regionów:
- a) Flandria ⁽³⁷⁾:
 - 1) najpóźniej do 2023 r. 33 % klientów będzie miało inteligentne liczniki;
 - 2) najpóźniej do 2028 r. 66 % klientów we Flandrii będzie miało inteligentne liczniki;
 - 3) najpóźniej do 2034 r. 100 % klientów we Flandrii będzie miało inteligentne liczniki;
 - b) Walonia:
 - 1) najpóźniej do dnia 1 stycznia 2023 r. nastąpi systematyczne wprowadzenie inteligentnych liczników (i) dla konsumentów prywatnych zalegających z płatnością, (ii) gdy konieczna jest wymiana licznika, (iii) dla nowych połączeń z siecią, (iv) gdy wniosie o to konsument.
 - 2) najpóźniej do dnia 31 grudnia 2029 r. będzie zainstalowanych 80 % inteligentnych liczników dla (i) konsumentów o zużyciu wynoszącym co najmniej 6 000 kWh, (ii) prosumentów, w przypadku gdy możliwa do wytworzenia energia elektryczna netto wynosi co najmniej 5 kWe; (iii) dla ogólnodostępnych punktów ładowania.
 - c) Region Brukseli: inteligentne liczniki będą wprowadzane (i) w przypadku konieczności wymiany liczników lub (ii) dla nowych połączeń z siecią.
- (65) W 2020 r. Belgia osiągnęła wskaźnik elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych w wysokości 21 %. Dzięki już zaplanowanym projektom (zob. federalny plan rozwoju na lata 2020–2030 ⁽³⁸⁾) belgijski wskaźnik elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych osiągnie około 30 % do 2030 r. ⁽³⁹⁾ Następujące wzmocnienia belgijskiej sieci zostały niedawno wdrożone lub zostaną wdrożone w najbliższych latach:
- a) ALEGrO: będący przedmiotem wspólnego zainteresowania projekt ALEGrO, dotyczący połączenia międzysystemowego między Belgią i Niemcami o mocy 1 GW, został oddany do użytku w 2020 r. ⁽⁴⁰⁾
 - b) NEMO: będący przedmiotem wspólnego zainteresowania projekt NEMO, dotyczący połączenia międzysystemowego między Belgią i Zjednoczonym Królestwem o mocy 1 GW, jest realizowany od 2019 r.;
 - c) BRABO: będący przedmiotem wspólnego zainteresowania projekt BRABO dotyczy modernizacji belgijskiej sieci elektroenergetycznej w celu między innymi zwiększenia zdolności importowej z Niderlandów.

2.4. Beneficjenci

2.4.1. Kwalifikowalność

- (66) Mechanizm zdolności wytwórczych będzie otwarty dla wszystkich zdolności wytwórczych, które mogą przyczynić się do wystarczalności zasobów, tj. zarówno istniejących, jak i nowych zdolności wytwórczych, magazynów oraz odpowiedzi odbioru. Dozwolona będzie agregacja zdolności wytwórczych, w tym tych wynikających z różnych technologii.
- (67) Dozwolony będzie również udział zagranicznych zdolności wytwórczych. Zasady te zostały szerzej opisane w sekcji 2.10.
- (68) Beneficjentami mechanizmu zdolności wytwórczych będą dostawcy zdolności wytwórczych wybrani w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji.

⁽³⁷⁾ W 2020 r. rząd flamandzki zdecydował o przyspieszeniu wprowadzenia inteligentnych liczników, dążąc do zastąpienia 80 % wszystkich liczników energii we flamandzkich gospodarstwach domowych do końca 2024 r. Co więcej, w zmienionym dekreście w sprawie energii z dnia 17 lipca 2020 r. rząd flamandzki wyznaczył cel polegający na zastąpieniu wszystkich tradycyjnych liczników we Flandrii cyfrowymi licznikami energii do dnia 1 lipca 2029 r.

⁽³⁸⁾ <https://www.elia.be/en/grid-data/grid-development/investment-plan/federal-development-plan-2020-2030>

⁽³⁹⁾ Te wartości procentowe są oparte na definicjach stosowanych przez grupę ekspertów ds. docelowych połączeń międzysystemowych (ITEG), tj. wskaźniku połączeń międzysystemowych = łączny import/ogólna zdolność wytwórcza, z łącznym importem oznaczającym „maksymalny przepływ energii, jaki aktywa transgraniczne mogą przesyłać zgodnie z kryteriami bezpieczeństwa systemu”.

⁽⁴⁰⁾ Pod koniec 2020 r. połączenie międzysystemowe ALEGrO między Belgią a Niemcami zostało ukończone, co umożliwia wymianę energii elektrycznej między obydwojma państwami. Od listopada 2020 r. to połączenie międzysystemowe jest dostępne do celów działalności komercyjnej;

2.4.2. Minimalny próg uczestnictwa

- (69) Minimalny próg udziału ustalono na poziomie 1 MW, głównie z następujących powodów:
- dostosowania do rynku bilansującego;
 - wartość ta jest wynikiem ciągłego dialogu z uczestnikami rynku, w tym kilku formalnych konsultacji publicznych;
 - zejście poniżej limitu 1 MW oznacza, że wiele podmiotów dysponujących małymi zdolnościami wytwórczymi musi rozpocząć obowiązkowy proces kwalifikacji wstępnej w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych i ponieść związane z tym koszty, nawet jeśli nie mają żadnego zamiaru uczestniczyć w aukcji w ramach tego mechanizmu;
 - zejście poniżej progu 1 MW również znacząco zwiększa obciążenie administracyjne.
- (70) Dekret królewski w sprawie kryteriów kwalifikowalności związanych z łącznym wsparciem i minimalnym progami udziału przewiduje ocenę poziomu minimalnego progu udziału podczas obowiązywania mechanizmu zdolności wytwórczych co najmniej raz na pięć lat.
- (71) Zasady agregacji umożliwiają udział mniejszym dostawcom zdolności wytwórczych, którzy nie spełniają minimalnego progu udziału.

2.4.3. Agregacja

- (72) Kilku dostawców zdolności wytwórczych może zdecydować się na połączenie w pojedynczą jednostkę rynku zdolności wytwórczych o minimalnej mocy 1 MW bez ograniczonej maksymalnej wielkości. Jedynym ograniczeniem jest fakt, że punkty dostawy, do których mają zastosowanie programy dzienne na rynkach energii (zazwyczaj obecnie punkty dostawy o wielkości powyżej 25 MW), nie mogą być częścią zagregowanego portfela. Agregacja jest dozwolona dla wszystkich technologii. Ponadto realokacja komponentów w ramach zagregowanej jednostki rynku zdolności wytwórczych („CMU”) jest dozwolona, aby zwiększyć elastyczność wobec agregatorów i zachęcić ich do udziału w procesie aukcyjnym.
- (73) Zasady agregacji będą okresowo weryfikowane i modyfikowane, jeżeli władze belgijskie uznają to za konieczne, w celu zapewnienia, aby zasady agregacji nie stanowiły przeszkody dla udziału w aukcji.

2.4.4. Niepotwierdzone zdolności wytwórcze

- (74) W mechanizmie przewidziano szczególną kategorię „niepotwierdzonych zdolności wytwórczych”. Definiuje się je jako zdolności wytwórcze, które na początku procesu kwalifikacji wstępnej do aukcji R-4 nie mogą być powiązane z punktem dostaw, w związku z czym nie mogą spełniać wymogów kwalifikacji wstępnej punktu dostawy. Kategoria ta jest otwarta dla wszystkich technologii i ma na celu wspieranie udziału zdolności wytwórczych, które mogą mieć większe trudności z osiągnięciem standardowego wymaganego poziomu zaawansowania na etapie aukcji R-4. Niepotwierdzone zdolności wytwórcze reprezentują mniej zaawansowane projekty, np. gdy punkt dostawy nie jest jeszcze znany, nie jest dostępny plan realizacji projektu, a sam projekt staje się bardziej zaawansowany dopiero w okresie poprzedzającym dostawę. Władze belgijskie wyjaśniły, że koncepcję „niepotwierdzonych zdolności wytwórczych” wprowadzono na żądanie rynku i że może ona być użyteczna zwłaszcza dla agregatorów/dostawców odpowiedzi odbioru, którzy uważają, że są w stanie znaleźć taką zdolność wytwórczą w okresie poprzedzającym dostawę, ale np. muszą jeszcze sfinalizować umowy z jednostkami odbioru lub rozważają wiele możliwości. Niepotwierdzone zdolności wytwórcze mogą być oferowane tylko podczas aukcji R-4. Tej kategorii może zostać przypisana wyłącznie kategoria standardowych zdolności wytwórczych w ramach umowy jednorocznej (zob. motywy 138 i 145).
- (75) Aby ograniczyć ryzyko dla bezpieczeństwa systemu wynikające z opierania się na mniej zaawansowanych projektach, ogólna zdolność wytwórcza akceptowana w tej kategorii jest ograniczona do 200 MW w przypadku pierwszej aukcji. Ustawa o energii elektrycznej przewiduje, że decyzja w sprawie tej maksymalnej całkowitej zdolności wytwórczej jest podejmowana w odniesieniu do każdej aukcji z osobna. Próg ten mógłby z czasem ulegać dalszym zmianom na podstawie zdobytego pozytywnego doświadczenia.

2.4.5. Korygowanie dyspozycyjności

2.4.5.1. Zasady ogólne

- (76) Mechanizm zdolności wytwórczych jest otwarty dla wszystkich posiadaczy zdolności wytwórczych w zależności od ich wskaźnika dostępności i ich wkładu w osiągnięcie celu wystarczalności zasobów. CMU nie muszą być dostępne przez 100 % czasu przy 100 % mocy referencyjnej ze względu na np. warunki pogodowe, cykle konserwacyjne, uszkodzenia.

- (77) Z tego powodu dla każdej technologii oblicza się korekcyjny współczynnik dyspozycyjności, aby ocenić jej niezawodność i wkład w bezpieczeństwo dostaw w momentach szczególnie istotnych z punktu widzenia wystarczalności (tzw. „symulowane godziny niedoboru mocy”). Posiadacze zdolności wytwórczych mogą zatem uczestniczyć w aukcji i kwalifikują się do zawierania umów dotyczących zdolności wytwórczych wyłącznie do wysokości skorygowanej wartości zdolności wytwórczych ⁽⁴¹⁾.
- (78) Metoda obliczania tych korekcyjnych parametrów dyspozycyjności różni się w zależności od technologii i została doprecyzowana w dekreście królewskim, w którym określono metodę obliczania zdolności wytwórczych oraz parametry aukcji. Będzie ona zależała od kategorii zdolności wytwórczych:
- korekcyjne współczynniki dyspozycyjności dla technologii ciepłych z harmonogramem dobowym wyznacza się na podstawie analizy statystycznej danych historycznych przez obniżenie wskaźnika przymusowych wyłączeń z uwagi na fakt, że parametr ten jest uznawany za niezależny od warunków klimatycznych;
 - korekcyjne współczynniki dyspozycyjności dla technologii ciepłych bez harmonogramu dobowego wyznacza się przez pomiary. Jeżeli pomiary są niewystarczające, symuluje się je, dzieląc oczekiwany średni wkład tych technologii podczas symulowanych godzin niedoboru mocy przez zagregowaną nominalną moc referencyjną technologii;
 - korekcyjne współczynniki dyspozycyjności dla technologii zależnych od pogody z harmonogramem dobowym i dla technologii zależnych od pogody bez harmonogramu dobowego, w przypadku których nie wybrano umowy o gwarantowanym poziomie usług (zob. lit. e) poniżej), zostaną określone poprzez podzielenie powiązanego średniego wkładu tych technologii podczas symulowanych godzin niedoboru mocy przez zagregowaną nominalną moc referencyjną odpowiedniej technologii;
 - korekcyjne współczynniki dyspozycyjności dla technologii z harmonogramem dobowym, które mają ograniczone możliwości energetyczne, zostaną określone poprzez podzielenie oczekiwanego średniego wkładu tych technologii podczas symulowanych godzin niedoboru mocy przez zagregowaną nominalną moc referencyjną;
 - umowa o gwarantowanym poziomie usług („SLA”) (zazwyczaj odpowiedź odbioru lub magazynowanie na niewielką skalę, ale jest również dostępna dla wszystkich technologii bez harmonogramu dobowego, w tym dla odnawialnych źródeł energii): korekcyjny współczynnik dyspozycyjności jest przypisany do każdej SLA wybranej przez CMU podczas procesu kwalifikacji wstępnej (i jak ustalono w umowie dotyczącej zdolności) w zależności od wybranych ograniczeń energetycznych. Dzięki temu w przypadku technologii bez harmonogramu dobowego możliwy jest wybór SLA najlepiej odpowiadającej ich ograniczeniom technicznym zamiast przypisywania ich do wstępnie określonej SLA. Ponadto agregator może wybrać SLA, która najlepiej pasuje do jego portfela.
- (79) Dnia 4 maja 2021 r. Belgia dostarczyła uaktualnione korekcyjne współczynniki dyspozycyjności przedstawione w tabeli poniżej:

Tabela 4

Korekcyjne współczynniki dyspozycyjności

Umowa o gwarantowanym poziomie usług (SLA)		
Dostępność/Czas trwania [godz.]	SLA	Magazynowanie na dużą skalę
1 godz.	11 %	11 %
2 godz.	19 %	19 %
3 godz.	28 %	28 %
4 godz.	36 %	36 %
6 godz.	52 %	52 %
8 godz.	65 %	65 %
Technologie ciepłe z harmonogramem dobowym		
Podkategoria	Korekcyjny współczynnik dyspozycyjności	
Turbina gazowa w cyklu kombinowanym	91 %	
Turbina gazowa w obiegu otwartym	90 %	
Silniki turbodrzutowe	96 %	

⁽⁴¹⁾ Dostawcy zdolności wytwórczych kwalifikują się do zawierania umów dotyczących zdolności wytwórczych wyłącznie do wysokości ich kwalifikowalnego wolumenu, określonego jako ich moc referencyjna (uwzględniając wolumeny objęte trybem „opt-out”) pomnożona przez korekcyjny współczynnik dyspozycyjności.

Silniki gazowe	95 %
Silniki wysokoprężne	93 %
Kogeneracja (CHP)	93 %
Biomasa	93 %
Odpady	93 %
Energia jądrowa	96 %
Węgiel kamienny	90 %
Technologie o ograniczonych możliwościach energetycznych z harmonogramem dobowym	
Dostępność/Czas trwania [godz.]	Korekcyjny współczynnik dyspozycyjności
1	11 %
2	19 %
3	28 %
4	36 %
5–6	52 %
7–8	65 %
Technologie zależne od pogody	
Podkategoria	Korekcyjny współczynnik dyspozycyjności
Morska energia wiatrowa	15 %
Lądowa energia wiatrowa	6 %
Energia słoneczna	4 %
Wodna elektrownia przepływowa	34 %
Technologie ciepłe bez harmonogramu dobowego	
Podkategoria	Korekcyjny współczynnik dyspozycyjności
Zagregowane technologie ciepłe	62 %

Źródło: Zgłoszenie ⁽⁴²⁾

- (80) Zasady korygowania dyspozycyjności mogą być poddawane przeglądowi co roku, a w razie potrzeby modyfikowane. W szczególności OSP będzie konsultował listę aktualnych technologii istniejących na rynku. Jeżeli otrzyma informacje zwrotne, że na liście brakuje nowego rodzaju technologii, można to uwzględnić podczas corocznej kalibracji korekcyjnych współczynników dyspozycyjności. A zatem, w razie potrzeby, korekcyjne współczynniki dyspozycyjności i technologie będą corocznie aktualizowane i poddawane przeglądowi.

2.4.6. Zasady mające zastosowanie do transgranicznego udziału

- (81) Zgodnie z art. 26 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej w przypadku transgranicznego udziału maksymalne wejściowe zdolności wytwórcze dostępne do celów udziału pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych w strefie kontroli są definiowane przez operatora systemu dla każdego obszaru rynkowego bezpośrednio połączonego za pomocą sieci elektrycznej z belgijskim obszarem kontrolnym.
- (82) W oczekiwaniu na przyjęcie odpowiednich strategii, wniosków lub decyzji wdrażających art. 26 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej wkład każdego obszaru rynkowego bezpośrednio połączonego z Belgią określa się na podstawie wkładu tych obszarów podczas symulowanych godzin niedoboru mocy, jak określono w sekcji 2.10.1.

⁽⁴²⁾ Dostępne także na stronie internetowej: CRM-bijlage-reductiefactoren-veiling-10-2021.pdf (fgov.be)

2.4.7. Zasady mające zastosowanie do niepotwierdzonych zdolności wytwórczych

- (83) Aby zagwarantować równe szanse z innymi zakontraktowanymi zdolnościami w aukcji R-4, spółka Elia zastosuje korekcyjne współczynniki dyspozycyjności znane w chwili przeprowadzania aukcji R-4 jako parametr wejściowy do standardowego procesu kwalifikacji wstępnej niepotwierdzonych zdolności wytwórczych (ponieważ standardowy proces kwalifikacji wstępnej dotyczący tych zdolności można zorganizować w okresie do 24 miesięcy po aukcji R-4).

2.5. Proces aukcyjny i zasady ustalania cen

2.5.1. Częstotliwość aukcji

- (84) Zgodnie ze zgłoszeniem OSP będzie organizował aukcje w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych w zależności od poziomu zasobów wytwórczych, które są niezbędne do zagwarantowania odpowiedniego poziomu wystarczalności zasobów do spełnienia normy niezawodności.
- (85) Każdego roku odbywa się aukcja zdolności na dostawy za cztery lata w ramach „aukcji R-4”. Kolejna aukcja z rocznym wyprzedzeniem odbywa się w roku bezpośrednio poprzedzającym rok dostawy w aukcji głównej („aukcja R-1”). Planuje się, że pierwsza aukcja R-4 zostanie zorganizowana w 2021 r., a pierwsza aukcja R-1 odbędzie się w 2024 r.

2.5.2. Ustalenie wolumenu, który ma być oferowany w aukcji

- (86) We wcześniejszej wersji ustawy o energii elektrycznej art. 7 undecies § 2 stanowił, że metodę ustalania parametrów określających ilość mocy, którą należy zakupić, proponuje OSP. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej, które ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2020 r., państwo członkowskie zatwierdza wolumen, który należy zakupić na aukcji, na podstawie propozycji organu regulacyjnego CREG. Komitet ds. mechanizmu zdolności wytwórczych (Federalny Urząd Gospodarczy, CREG, Elia oraz kancelaria Ministra Energii) już w 2019 r. podjął zatem decyzję, że CREG opracuje projekt metody ustalania parametrów określających wolumen, który należy zakupić na aukcjach. W poniższych motywach przedstawiono więcej szczegółów dotyczących chronologii wydarzeń.
- (87) Dnia 22 listopada 2019 r. spółka Elia opracowała projekt dekretu królewskiego w sprawie ustalenia metody określania parametrów aukcji (takich jak korekcyjne współczynniki dyspozycyjności, kurs wykonania i cena referencyjna, pułap cen pośrednich), w tym proces ustalenia scenariusza w celu określenia zapotrzebowania na zdolności wytwórcze⁽⁴³⁾. Dnia 6 grudnia 2019 r. CREG przyjął opinię⁽⁴⁴⁾ na temat projektu spółki Elia, w której wyjaśnia w szczególności, że zastosowanie scenariusza EU-HiLo w celu określenia zdolności wytwórczych, które należy zakupić, jest nieodpowiednie⁽⁴⁵⁾ i niezgodne z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (88) Dnia 18 marca 2020 r. CREG wysłał belgijskiemu ministrowi energii projekt wniosku 2064 dotyczącego określenia wolumenu zdolności wytwórczych, który należy zakupić. Projekt wniosku był w dużej mierze inspirowany notą (Z) 2024, którą CREG wysłał ministrowi dnia 20 grudnia 2019 r. po konsultacjach publicznych⁽⁴⁶⁾. Dnia 24 marca 2020 r. CREG przyjął ostateczną wersję wniosku⁽⁴⁷⁾. We wniosku:
- a) określono ograniczenie budżetowe, w którym koszt mechanizmu zdolności wytwórczych musi być niższy niż koszt dla konsumenta z powodu oczekiwanej ilości niedostarczonej energii (EENS)⁽⁴⁸⁾, której uniknięto ze względu na mechanizm zdolności wytwórczych. Koszt mechanizmu zdolności wytwórczych jest kosztem zdolności wytwórczych wymaganych do spełnienia normy niezawodności. Oczekiwany koszt brakującej energii to EENS pomnożona przez gotowość do płacenia klientów, którzy w sposób niezamierzony nie otrzymają tej ener-

⁽⁴³⁾ <https://www.elia.be/fr/users-group/implementation-crm>

⁽⁴⁴⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/avis-a2030>

⁽⁴⁵⁾ „Wykorzystanie scenariusza Hi-Lo, w którym zakłada się, że zdarzenia ekstremalne stanowią scenariusz podstawowy, trudno uznać za »statystycznie typowy rok«. Wręcz przeciwnie, scenariusz Hi-Lo z definicji zakłada sytuację wyjątkową. CREG nie zaprzecza, że zdarzenia ekstremalne mogą istotnie wystąpić, ale zaznacza, że należy je uwzględnić wraz z ich prawdopodobieństwem w symulacji probabilistycznej. Zamiast tego analizy bezpieczeństwa dostaw przeprowadzone przez spółkę Elia na podstawie scenariusza Hi-Lo zawierają obliczenie średniego oczekiwanego czasu braku dostaw energii elektrycznej (LoLE) przy statystycznie anomalnym założeniu bazowym (tj. »niskie prawdopodobieństwo«).

⁽⁴⁶⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/note-z2024>

⁽⁴⁷⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064>

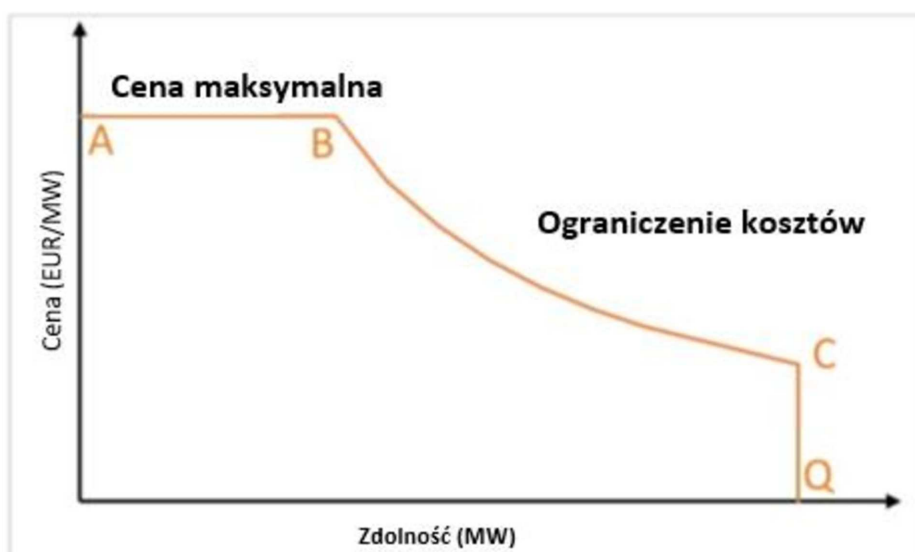
⁽⁴⁸⁾ Oczekiwana ilość niedostarczonej energii: prognoza rocznego popytu, którego nie można zaspokoić za pomocą zasobów dostępnych na rynku energii, wyrażona w MWh.

gii (wartość niedostarczonej energii, VoLL). W przypadku ryzyka związanego z bezpieczeństwem dostaw VoLL reprezentuje koszt braku dostaw ogłoszonego z wyprzedzeniem. Stosując wartości VoLL wskazane przez urząd planowania ⁽⁴⁹⁾ oraz w badaniu przeprowadzonym przez ACER ⁽⁵⁰⁾, CREG określa następujące ograniczenie budżetowe:

Źródło: Wniosek CREG pt. „Proposition (E)2064 – 24 mars 2020”

- b) określono następującą krzywą popytu, gdzie docelowy wolumen, który ma być oferowany w aukcji, to C-Q ⁽⁵¹⁾:

Źródło: Wniosek CREG pt. „Proposition (E)2064 – 24 mars 2020”

- (89) Uwzględniając wyniki konsultacji publicznych w sprawie sporządzonej przez CREG noty 2024, belgijskie Ministerstwo Energii stwierdziło, że metoda zaproponowana przez CREG (zwłaszcza ograniczenie budżetowe) nie daje wystarczających gwarancji, że cel mechanizmu zdolności wytwórczych, jakim jest „zapewnienie wymaganego poziomu bezpieczeństwa dostaw”, zostanie osiągnięty zgodnie z kryteriami prawnymi.
- (90) W związku z tym belgijskie Ministerstwo Energii opracowało alternatywną metodę ustalania parametrów określających ilość zdolności wytwórczych nabywanych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych, uwzględniając opracowany przez spółkę Elia wniosek w sprawie dekretu królewskiego, o którym mowa w motywie 87, oraz wniosek CREG, o którym mowa w motywie 88. Konsultacje publiczne dotyczące tej dostosowanej metody przeprowadzono w dniach 23–27 marca 2020 r. Zgodnie ze zmienioną ustawą o mechanizmie zdolności wytwórczych zmieniony art. 7 undecies § 2 ustawy o energii elektrycznej stanowi, że parametry określające wolumen, który należy

⁽⁴⁹⁾ https://www.plan.be/admin/uploaded/201403170843050.WP_1403.pdf

⁽⁵⁰⁾ https://www.acer.europa.eu/en/Electricity/Infrastructure_and_network%20development/Infrastructure/Documents/CEPA%20study%20on%20the%20Value%20of%20Lost%20Load%20in%20the%20electricity%20supply.pdf

⁽⁵¹⁾ Inne elementy wniosku CREG można znaleźć tutaj: <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064>

zakupić, ustala się w dekreście królewskim na podstawie wniosku organu regulacyjnego. Ostateczną wersję dekretu królewskiego opublikowano w belgijskim dzienniku ustaw dnia 30 kwietnia 2021 r. po zatwierdzeniu zmienionej ustawy o mechanizmie zdolności wytwórczych ⁽⁵²⁾. W motywach 91–99 opisano proces przewidziany w tej ostatecznej wersji dekretu królewskiego.

- (91) Co roku ilość zdolności wytwórczych wymaganych do spełnienia normy niezawodności w danym przyszłym roku dostaw (tj. wolumen docelowy) będzie określana na podstawie wniosku organu regulacyjnego. Organ regulacyjny przedstawia taki wniosek, uwzględniając dane dostarczone przez OSP. Ponadto dane te są obliczane przez OSP na podstawie scenariusza i wartości pośrednich zaproponowanych przez organ regulacyjny i określonych przez ministra. Wolumen docelowy określa się na podstawie normy niezawodności przewidzianej w przepisach prawa, która odpowiada określonej wartości LOLE. Scenariusz jest kalibrowany, aby zapewnić spełnienie tego kryterium. Po skalirowaniu scenariusza przeprowadza się symulację rynku, która prowadzi do identyfikacji symulowanych godzin niedoboru mocy. Wolumen docelowy jest następnie obliczany jako suma średniego obciążenia podczas symulowanych godzin niedoboru mocy i zapotrzebowania bilansującego, od której odejmuje się średnią oczekiwaną ilość niedostarczonej energii (EENS) podczas symulowanych godzin niedoboru mocy.
- (92) Scenariusz, o którym mowa w motywie 91, będzie jednym z centralnych scenariuszy referencyjnych wykorzystywanych do określenia problemu z wystarczalnością zasobów z najnowszej ERAA ⁽⁵³⁾ lub najnowszej NRAA ⁽⁵⁴⁾ i będzie aktualizowany na podstawie najnowszych dostępnych informacji ⁽⁵⁵⁾. Proces ustalania ostatecznej ilości zdolności wytwórczych, które należy zamówić, musi również być zgodny z odpowiednimi częściami rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (93) Dekret królewski przewiduje następujący proces ustalania scenariusza referencyjnego. Po konsultacjach publicznych z uczestnikami rynku na temat danych i założeń belgijski OSP opublikuje zalecenie do wykorzystania przez ministra energii przy podejmowaniu decyzji. Następnie organ regulacyjny przedłoży wniosek dotyczący scenariusza referencyjnego, uwzględniając metodę przewidzianą w dekreście królewskim. Wreszcie Federalny Urząd Gospodarczy opublikuje opinię na temat tego wniosku. Ostateczna decyzja w sprawie wyboru scenariusza należy do ministra energii.
- (94) Globalny pułap cenowy aukcji określa maksymalne wynagrodzenie, jakie można otrzymać za ofertę na aukcji w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych, i ma zastosowanie do wszystkich kategorii zdolności wytwórczych. Ograniczając maksymalne wynagrodzenie, jakie można otrzymać, globalny pułap cenowy aukcji ogranicza możliwości nadużywania pozycji rynkowej przez składanie niewłaściwych ofert. Globalny pułap cenowy aukcji oblicza się, mnożąc wartość CONE-netto ⁽⁵⁶⁾ przez współczynnik X. Wartość współczynnika korygującego X uwzględnia niepewności związane z szacowaniem wartości CONE-netto zarówno na poziomie zmienności kosztów brutto nowej instalacji związanych z różnymi technologiami, jak i przy określaniu rocznych opłat inframarginalnych na rynku energii oraz przychodów netto na rynku pomocniczych usług bilansujących. Globalny pułap cenowy dla pierwszej aukcji wynosi 75 EUR/kW/rok, co jest równe CONE-netto pomnożonemu przez współczynnik korygujący wynoszący 1,50 ⁽⁵⁷⁾.
- (95) Krzywa popytu dla aukcji R-4 została zaprojektowana na podstawie 3 punktów, jak pokazano na poniższym wykresie:

⁽⁵²⁾ <https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de>

⁽⁵³⁾ Art. 23 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

⁽⁵⁴⁾ Art. 24 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

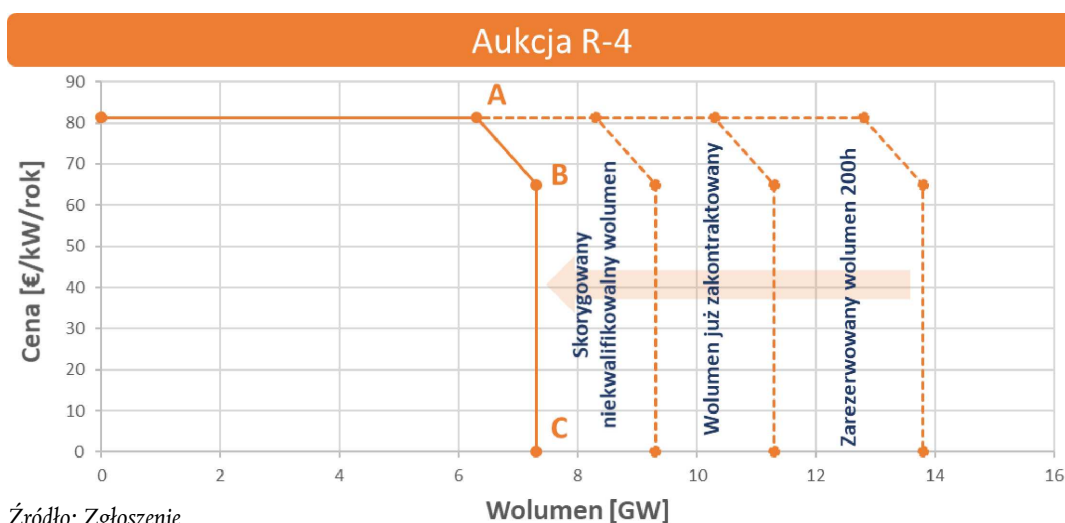
⁽⁵⁵⁾ Scenariusz referencyjny użyty do kalibracji pierwszej krzywej popytu opisano w motywie 287.

⁽⁵⁶⁾ CONE-netto reprezentuje przychody, jakie najlepsza nowa technologia musiałaby uzyskać na rynku zdolności wytwórczych, aby zrekomensować „brakujące przychody” na rynku energii przez 1 rok. Jest on obliczany przez odliczenie przychodów rynkowych i przychodów z usług systemowych od CONE-brutto.

⁽⁵⁷⁾ Organ regulacyjny CREG zorganizował konsultacje publiczne, które trwały od dnia 1 lipca 2020 r. do dnia 13 lipca 2020 r., w sprawie propozycji wartości CONE dla krótkiej listy technologii referencyjnych, średni ważony koszt kapitału i współczynnik korygujący X (zob. motyw 99 lit. b)).

Wykres 1

Szacunkowa krzywa popytu dla aukcji R-4

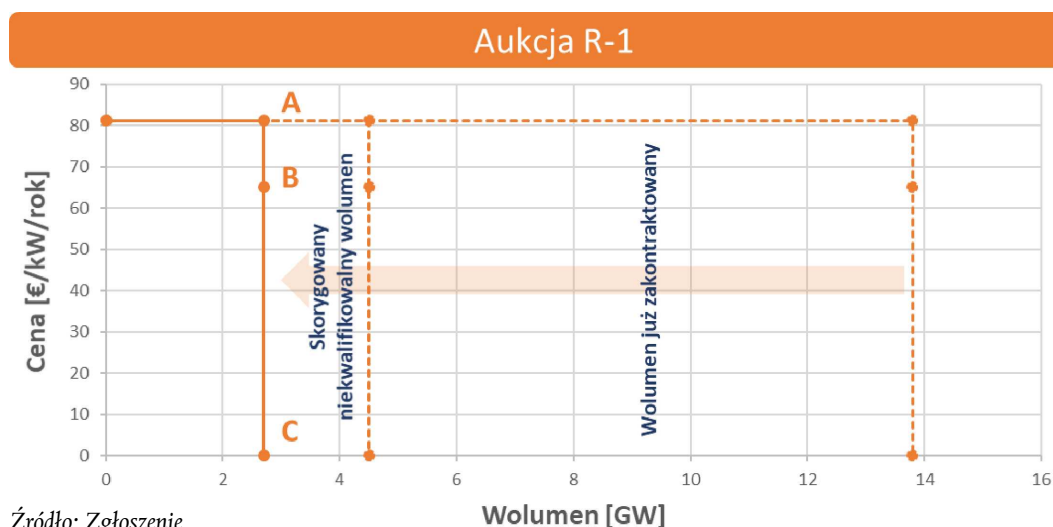

Źródło: Zgłoszenie.

- a) Punkt B odpowiada, na osi rzędnych, CONE-netto⁽⁵⁸⁾. Na osi odciętych punkt B odpowiada wolumenowi docelowemu (uwzględniając średnie obciążenie podczas symulowanych godzin niedoboru, rezerwy bilansowe, oczekiwaną ilość niedostarczonej energii podczas symulowanych godzin niedoboru mocy, skorygowany niekwalifikowalny wolumen, wolumen już zakontraktowany oraz rezerwację części wolumenu na aukcję R-1, jak opisano w motywie 98).
- b) Punkt C odpowiada, na osi rzędnych, zeru, a na osi odciętych – wolumenowi docelowemu.
- c) Punkt A odpowiada, na osi rzędnych, globalnemu pułapowi cenowemu aukcji. Na osi odciętych punkt A odpowiada konkretnemu wolumenowi obliczonemu podobnie jak wolumen z punktu B (zob. motyw 95 lit. a)), ale przy użyciu innego LOLE (LOLE_A). LOLE_A odpowiada normie niezawodności (tj. referencyjnemu LOLE) pomnożonej przez współczynnik korygujący X (zob. motyw 94).
- (96) Krzywa popytu dla aukcji R-1 zaprojektowano na podstawie tych samych punktów B i C co dla aukcji R-4, ale wolumen docelowy dostosowano, uwzględniając zdolności wytwórcze zakontraktowane w aukcji R-4 odnoszącej się do tego samego okresu dostaw. Punkt A odpowiada, na osi rzędnych, globalnemu pułapowi cenowemu aukcji, a na osi odciętych – wolumenowi docelowemu.

Wykres 2

Orientacyjna szacunkowa krzywa popytu R-1

Źródło: Zgłoszenie.

⁽⁵⁸⁾ Uwzględniając turbiny gazowe w cyklu kombinowanym, turbiny gazowe w obiegu otwartym i silniki wysokoprężne na krótkiej liście technologii referencyjnych oraz przyjmując średnie wartości CONE-brutto, przychodów z rynku energii oraz przychodów z usług systemowych.

- (97) Władze belgijskie uważają, że struktura krzywych popytu jest zgodna z dwiema zasadami:
- a) zapewnienie bezpieczeństwa dostaw: oznacza to, że po zakończeniu aukcji R-4 i R-1 norma niezawodności powinna być spełniona, w przeciwnym razie mechanizm zdolności wytwórczych nie spełniłby swojego celu. Ze względu na to, że punkt B odpowiada wolumenowi wymaganemu do spełnienia normy niezawodności, należy dopilnować, aby co najmniej ten wolumen został zakontraktowany. Ponieważ po aukcji R-4 nadal istnieje możliwość zakontraktowania kolejnych zdolności wytwórczych w aukcji R-1, możliwa jest krzywa wykazująca tendencję spadkową między punktem A i B w aukcji R-4, pozwalająca na zakontraktowanie mniejszej ilości niż ilość skalibrowana dla punktu B w aukcji R-4. Jednak zakontraktowanie mniejszej ilości niż wolumen przypisany do punktu B w aukcji R-1 nie gwarantowałby spełnienia normy niezawodności. Wyjaśnia to pionowy odcinek w aukcji R-1 między punktem A i punktem B; oraz
 - b) zapewnienie proporcjonalnego mechanizmu związanego z najmniejszymi kosztami: oznacza to, że całkowita ilość wolumenu, który należy zakupić, nie powinna przekraczać wolumenu wymaganego do spełnienia normy niezawodności, ponieważ w przeciwnym wypadku spowodowałoby to wzrost całkowitego kosztu mechanizmu. Wyjaśnia to, dlaczego krzywa popytu między punktem B a przecięciem z osią X zarówno w aukcji R-4, jak i w aukcji R-1 jest pionowa.
- (98) Zgodnie z ustawą o energii elektrycznej minimalny wolumen zdolności wytwórczych musi być zarezerwowany dla aukcji R-1 oraz odliczony od wolumenu docelowego dla aukcji R-4. Ten zarezerwowany wolumen powinien być co najmniej równy zdolnościom wytwórczym wymaganym średnio do pokrycia całkowitych zdolności wytwórczych w okresach szczytowego zapotrzebowania przez mniej niż 200 godzin pracy rocznie. Zgodnie z dekretem królewskim określającym metodę obliczania zdolności wytwórczych i parametrów aukcji w kontekście mechanizmu zdolności wytwórczych zdolność niezbędną do pokrycia całkowitych zdolności wytwórczych w okresach szczytowego zapotrzebowania średnio przez mniej niż 200 godzin określa się, dla każdego bloku 100 MW, za pomocą średniej liczby godzin wymaganych do spełnienia kryterium bezpieczeństwa dostaw na podstawie krzywej czasu trwania obciążenia. Są to godziny konieczne do zaspokojenia przez określone zdolności wytwórcze maksymalnego zużycia energii elektrycznej. W wyniku oszacowanej krzywej popytu zarezerwowano około 2,5 GW na potrzeby aukcji R-1 przewidzianej na rok 2024. Według Belgii decyzja o zarezerwowaniu części wolumenu, który należy zakupić, dla aukcji R-1, odzwierciedla chęć podkreślenia przez tę kraj neutralności technicznej i otwartości technicznej mechanizmu. Środek ten zachęca do udziału dostawców odpowiedzi odbioru, ponieważ planowanie dostępności tych zdolności z dużym wyprzedzeniem mogłoby być trudniejsze, co mogłoby utrudnić ich udział w aukcji R-4. Niezależnie od tego przesunięcia wolumenu zdolności wytwórczych na aukcję R-1, wszyscy posiadacze zdolności wytwórczych mogą uczestniczyć zarówno w aukcji R-4, jak i w aukcji R-1 w odniesieniu do określonego okresu dostawy.
- (99) W oczekiwaniu na wdrożenie ostatecznego projektu dekretu królewskiego:
- a) Spółka Elia rozpoczęła konsultacje publiczne dotyczące scenariuszy, poziomów wrażliwości i danych do obliczenia parametrów mechanizmu zdolności wytwórczych na potrzeby aukcji R-4 na okres dostaw 2025–2026. Konsultacje publiczne odbyły się w dniach 5 maja 2020 r. – 5 czerwca 2020 r. ⁽⁵⁹⁾ Elia podała pod konsultacje dane z MAF 2019 opracowanej przez ENTSO-E, zaktualizowane o najnowsze dostępne informacje ze źródeł publicznych, oraz poziomy wrażliwości, które należy uwzględnić w scenariuszu referencyjnym i które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo dostaw w Belgii zgodnie z dekretem królewskim (zob. motyw 93). Po konsultacjach publicznych Elia zaleciła uwzględnienie w scenariuszu referencyjnym poziomu wrażliwości związanego z „niskim popytem” oraz poziomu wrażliwości odpowiadającego scenariuszowi EU-HiLo ⁽⁶⁰⁾ (zob. motyw 30). Następnie w dniu 10 lipca 2020 r. CREG przyjął propozycję scenariusza referencyjnego ⁽⁶¹⁾, w której w szczególności ponowił krytykę zalecenia spółki Elia, aby uwzględnić poziom wrażliwości dotyczący zmniejszenia dostępności francuskich elektrowni jądrowych o 4 jednostki (zob. motyw 87), wskazując również na istniejący we Francji mechanizm zdolności wytwórczych zapewniający wystarczalność oraz na ryzyko wzrostu ilości zdolności wytwórczych, które należy zakupić. Niedługo potem Dyrekcja Generalna ds. Energii Federalnego Urzędu Gospodarczego przyjęła jednak opinię dla ministra energii ⁽⁶²⁾, w której zaleciła uwzględnienie w scenariuszu referencyjnym modyfikacji oczekiwanego popytu, ponieważ spadł on wskutek pandemii COVID-19. Założyła ona także brak dostępności dodatkowych elektrowni jądrowych we Francji. Tym samym Dyrekcja Generalna ds. Energii Federalnego Urzędu Gospodarczego odrzuciła większość krytycznych uwag CREG-u, ale jednocześnie zwróciła się do spółki Elia o dokonanie przeglądu jej analizy w świetle ustaleń pięciopięcioronnego forum ekonomicznego (zob. motyw 35).

⁽⁵⁹⁾ https://www.elia.be/en/public-consultation/20200505_public-consultation-on-the-scenarios-sensitivities-and-data-for-the-crm

⁽⁶⁰⁾ „2.2.1 Dostępność energii jądrowej we Francji – Pierwszy poziom wrażliwości jest zgodny z dziesięcioletnim badaniem wystarczalności i elastyczności 2020–30 (Elia, 2019) i przedstawiono go w § 2.6.8. Zakłada on zmniejszenie dostępności energii jądrowej w ziemie o 4 jednostki”.

⁽⁶¹⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c2105>

⁽⁶²⁾ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/avis-dg-energie-projet-proposition-2105-signed.pdf>

- b) W dniach od 1 lipca 2020 r. do 13 lipca 2020 r. CREG zorganizował konsultacje publiczne na temat wniosku dotyczącego wartości CONE-brutto, średnioważonego kosztu kapitału (WACC) oraz współczynnika korygującego X ⁽⁶³⁾. Minister energii co roku przyjmuje decyzję na podstawie wniosku CREG, ale może od niego odstąpić.
- (100) Krzywa popytu dla aukcji R-4 zaplanowanej na październik 2021 r. opiera się na scenariuszu centralnym określonym w MAF 2019, z uwzględnieniem zaktualizowanych danych i korekt na podstawie „Oceny wystarczalności mocy wytwórczych” przeprowadzonej przez pięciopiętne forum ekonomiczne i opublikowanej w kwietniu 2020 r. (zob. także motywy 287–289).
- (101) W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. wykorzystano scenariusz centralny z MAF 2020, uzupełniony o najnowszy zbiór danych dostępny dla każdego państwa i zebrany w ramach ENTSO-E oraz informacje publiczne lub zaktualizowane badania krajowe dla innych państw. Według Belgii wykorzystanie tego samego źródła (MAF) jako zbioru danych zarówno do oceny wystarczalności zasobów, jak i kalibracji krzywej popytu zapewnia spójność.
- (102) Belgia wyjaśniła, że poziom wrażliwości wykorzystany do obliczeń krzywej popytu dla pierwszej aukcji, dotyczący niedostępności zdolności wytwórczych energii jądrowej we Francji (zgodnie z „Oceną wystarczalności mocy wytwórczych” przeprowadzoną przez pięciopiętne forum ekonomiczne), uwzględniono również w modelu w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r.
- (103) Szacowany wolumen, który należy zakupić na pierwszych aukcjach R-4 i R-1, wynosi około 9,5 GW. Łączny wolumen definiuje się osobno dla każdej aukcji i jest on oparty na metodzie opisanej w sekcji 2.5.2. W krzywej popytu dla aukcji R-4 władze belgijskie odłożyły znaczny wolumen na aukcję R-1, zapewniając, aby nowa kalibracja krzywej popytu odbyła się w terminie bardziej zbliżonym do roku dostawy, w celu uniknięcia sytuacji, w której zbyt wiele zdolności wytwórczych zostałoby zaoferowanych podczas pierwszej aukcji R-4. Tak duża rezerwa przeznaczona na aukcję R-1 umożliwi władzom belgijskim radzenie sobie z niewielkimi odchyleniami wynikającymi z nowych danych wejściowych i ulepszeń metodycznych, ale także oferuje szerokie możliwości udziału nowych i innowacyjnych technologii, zapewniając w ten sposób w praktyce neutralność technologiczną środka pomocy.
- (104) W sumie około 54 % średniego zużycia szczytowego w momentach niedoboru mocy zostanie zakontraktowane na aukcji R-4 w 2021 r., co ogranicza wolumen docelowy do niezbędnego minimum.
- (105) Belgia zobowiązała się do przeprowadzenia kontroli krzyżowych i, w stosownych przypadkach, do dostosowania wolumenów, które należy zakupić na aukcji T-4 w 2023 r. i aukcji T-1 w 2026 r., do wyników NRAA 2023.

2.5.3. Faza kwalifikacji wstępnej

- (106) Obowiązkowa procedura kwalifikacji wstępnej ma zastosowanie do wszystkich posiadaczy zdolności wytwórczych powyżej 1 MW. Nie wymaga się jednak, aby wstępnie zakwalifikowane zdolności uczestniczyły w procesie przetargowym (tryb „opt-out”). W celu ułatwienia obowiązkowej kwalifikacji wstępnej przewidziano przyspieszony proces kwalifikacji wstępnej, aby umożliwić posiadaczom zdolności wytwórczych spełnienie obowiązku kwalifikacji wstępnej przy minimalnym nakładzie pracy (wymagane są tylko niezbędne informacje, takie jak numer identyfikacyjny, rodzaj punktu dostawy oraz całkowita moc zainstalowana): w przypadku skorzystania przez posiadaczy zdolności wytwórczych z przyspieszonego procesu kwalifikacji wstępnej zdolności wytwórcze są automatycznie traktowane jako objęte trybem „opt-out”.
- (107) Wymogi kwalifikacji wstępnej obejmują limit emisji: dostawcy zdolności wytwórczych, którzy przekroczą podany niżej limit emisji, nie mogą uczestniczyć w aukcji zdolności wytwórczych:
- dla zdolności wytwórczych, które rozpoczęły produkcję dnia 4 lipca 2019 r. lub po tym dniu, obowiązuje limit emisji wynoszący 550 gr CO₂ pochodzącego z paliw kopalnych na kWh energii elektrycznej;
 - zdolności wytwórcze, które rozpoczęły produkcję przed 4 lipca 2019 r., nie mogą emitować więcej niż 550 gr CO₂ pochodzącego z paliw kopalnych na kWh energii elektrycznej ani więcej niż 350 kg CO₂ pochodzącego z paliw kopalnych średnio w skali roku na kWh mocy zainstalowanej.

⁽⁶³⁾ <https://www.creg.be/fr/consultations-publiques/consultation-publique-relative-au-projet-de-proposition-2086-relative-au>

- (108) Ponadto w ramach procesu kwalifikacji wstępnej kandydaci muszą wnieść tymczasowe zabezpieczenie finansowe, aby móc wziąć udział w aukcji. To tymczasowe zabezpieczenie finansowe zaczyna obowiązywać, gdy CMU zostanie wybrana w drodze aukcji. Jeżeli dostawca zdolności wytwórczych po wybraniu w drodze aukcji nie wywiąże się ze swoich zobowiązań umownych lub nie będzie chciał podpisać umowy dotyczącej zdolności wytwórczych, w ramach procesu kontroli przed dostawą nałożone zostaną kary finansowe. Kontrahent ma prawo dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia finansowego w razie nieuiszczenia tych kar. W momencie kwalifikacji wstępnej wysokość tymczasowego zabezpieczenia finansowego wyniesie 20 000 EUR/MW w przypadku wirtualnych i dodatkowych CMU oraz 10 000 EUR/MW w przypadku istniejących CMU, w zależności od kwalifikowalnego wolumenu jednostki (uwzględniając, że zakontraktowana zdolność nie jest jeszcze znana, oraz pod warunkiem że bezpieczeństwo finansowe jest zapewnione proporcjonalnie do wielkości projektu i wynikającego z tego ryzyka dla systemu w przypadku niedostarczenia mocy). Jeśli końcowa zakontraktowana zdolność CMU jest mniejsza niż jej kwalifikowalny wolumen, kwotę zabezpieczenia finansowego obniża się o kwotę dodatniej różnicy pomiędzy kwalifikowalnym wolumenem a zakontraktowaną zdolnością, pomnożoną przez 20 000 EUR (w przypadku wirtualnych i dodatkowych CMU) lub 10 000 EUR (w przypadku istniejących CMU).
- (109) Ponadto strony chcące ubiegać się o kwalifikację wstępną dla nowych instalacji (na 15-letnią umowę dotyczącą zdolności wytwórczych) zasilanych paliwami kopalnymi muszą przyjąć do wiadomości, że zawarcie umowy dotyczącej zdolności wytwórczych nie zwalnia ich z obecnych i przyszłych przepisów i celów ustanowionych przez Unię Europejską lub Belgię w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Muszą także przyjąć do wiadomości, że zawarcie umowy dotyczącej zdolności wytwórczych zobowiązuje je do udziału w przygotowaniu przepisów umożliwiających osiągnięcie tych celów. W tym celu muszą dołączyć pisemne oświadczenie, w którym zobowiązują się do:
- zbadania do dnia 31 grudnia 2026 r. technicznej i ekonomicznej wykonalności ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z przedmiotowej instalacji, zgodnie z odpowiednimi przepisami i celami europejskimi i belgijskimi;
 - opracowania do dnia 31 grudnia 2027 r. planu ograniczenia emisji wskazującego, w jaki sposób dana jednostka wytwórcza przyczyni się do transformacji w kierunku neutralności klimatycznej w 2050 r., wraz z celami okresowymi na lata 2035 i 2045; oraz
 - osiągnięcia zerowych lub ujemnych emisji do roku 2050. Strony zaangażowane w opracowywanie planu ograniczenia emisji mogą podjąć decyzję o wspólnym przeprowadzeniu tego badania.
- (110) Przestrzeganie zobowiązań określonych w motywie 109 należy wykazać przed Dyрекcją Generalną ds. Energii Federalnego Urzędu Gospodarczego.

2.5.4. Specyficzne cechy struktury aukcji

2.5.4.1. Zasada ustalania ceny

- (111) Mechanizm aukcji zgodnych z zasadami konkurencji wykorzystuje format aukcji utajnionej (ang. *sealed-bid*), w którym oferenci składają oferty anonimowo, a rynek jest następnie rozliczany w jednej rundzie. Według władz belgijskich przez niedostarczanie informacji rynkowi podczas rozliczania rynku i niepozwalanie oferentom na aktualizowanie złożonych ofert format aukcji utajnionej ogranicza możliwość nadużycia pozycji rynkowej. Władze wskazują także na fakt, że podczas aukcji utajnionej, w przeciwieństwie do aukcji holenderskiej, oferenci nie są związani przez (zwykle) 2–3 dni, w ciągu których muszą być stale dostępni, aby móc reagować na informacje udostępniane w trakcie procesu aukcyjnego. Prostszy i mniej czasochłonny proces aukcyjny mógłby jeszcze bardziej obniżyć barierę wejścia, co jest szczególnie istotne w przypadku nowych i małych uczestników oraz stron odpowiedzi odbioru, których podstawowa działalność nie jest związana z rynkiem energii.
- (112) Wszyscy zwycięscy oferenci otrzymają wynagrodzenie za zdolność wytwórczą zgodnie z zasadą płatności na podstawie oferowanej ceny („pay-as-bid”) obowiązującą dla wszystkich aukcji związanych z co najmniej dwoma początkowymi okresami dostaw (aukcje R-4 i R-1 dla okresów dostaw rozpoczynających się w listopadzie 2025 r. i listopadzie 2026 r.). Innymi słowy, zwycięscy dostawcy zdolności wytwórczych otrzymają kwotę równą cenie złożonej przez nich oferty jako wynagrodzenie za zdolność wytwórczą.
- (113) Po przedstawieniu parlamentowi sprawozdania oceniającego do aukcji związanych z kolejnymi okresami dostaw zastosowanie może mieć zasada jednolitej ceny („pay-as-cleared”). Zgodnie z zasadą „pay-as-cleared” wynagrodzenie za zdolność wytwórczą jest równe cenie najdroższej wybranej oferty (ograniczonej pułapem cen pośrednich, zob. sekcja 2.5.4.2).

- (114) Zdaniem władz belgijskich sytuacja w zakresie wystarczalności w Belgii około 2025 r. będzie wymagała nowych zdolności wytwórczych (zob. motyw 29). Z tego względu posiadacze zdolności wytwórczych, którzy wykazują bardzo niejednorodną strukturę kosztów, będą prawdopodobnie konkurować we wstępnych aukcjach w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych. W związku z tym władze belgijskie obawiają się, że niektórzy dostawcy zdolności wytwórczych mogliby skorzystać z wysokich opłat inframarginalnych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych, a co za tym idzie osiągnąć nieoczekiwane zyski, gdyby zastosowano zasadę „pay-as-cleared”. Według Belgii teoretycznie w sytuacji „doskonałej informacji”, gdy uczestnicy rynku mogą przewidzieć potencjalną rynkową cenę rozliczeniową przy zastosowaniu zasady „pay-as-cleared”, zastosowanie zasady „pay-as-bid” skutkowałoby takim samym rezultatem, ponieważ oferenci mieliby zachętę do złożenia oferty z tą samą przewidywaną ceną rozliczeniową. W praktyce jednak z pierwszymi aukcjami w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych nieuchronnie wiąże się pewna niepewność i nieprzewidywalność, jeżeli chodzi o potencjalną cenę rynkową wynikającą z zastosowania zasady „pay-as-cleared”. Dlatego też zgodnie z zasadą „pay-as-bid” uczestnicy rynku mogą działać ostrożniej, aby uniknąć ryzyka niewybrania, a zatem stosowanie zasady „pay-as-bid” może prowadzić do mniej kosztownego rezultatu.
- (115) Belgia uważa jednak, że korzyść wynikająca z oszczędności kosztowej aukcji typu „pay-as-bid” prawdopodobnie maleje z czasem, nie tylko dlatego, że może zniknąć zapotrzebowanie na nowe zdolności wytwórcze, ale także dlatego, że cykliczne aukcje typu „pay-as-bid” pozwalają uczestnikom rynku lepiej przewidywać referencyjną cenę rozliczeniową na rynku, co skutkuje „płaską” krzywą oferty. Poza tym, gdyby w perspektywie średnio- lub długoterminowej zniknął problem „brakujących przychodów”, stosowanie zasady „pay-as-bid” mogłoby zapobiec spadkowi ceny do zera, ponieważ dostawcy zdolności wytwórczych nie mieliby motywacji do składania ofert na poziomie zerowym w ramach aukcji „pay-as-bid”.
- (116) Belgia uważa, że po kolejnych aukcjach stosowanie zasady „pay-as-cleared” może stać się lepszym wyborem pozwalającym na stymulowanie konkurencji, zapewnienie przejrzystego sygnału cenowego oraz dopuszczenie, aby wynagrodzenie za zdolność wytwórczą zbliżało się do zera, gdy oczekuje się, że poziom dostarczonych zdolności wytwórczych będzie odpowiedni, aby osiągnąć poziom wymaganych zdolności wytwórczych. Ważną cechą zasady „pay-as-cleared” jest to, że racjonalnym zachowaniem jest składanie ofert odpowiadających rzeczywistym kosztom. Mając na uwadze również fakt, że zasada „pay-as-cleared” zapewnia przejrzysty sygnał cenowy dla rynku, informacje te mogą być szczególnie cenne dla małych jednostek i nowych uczestników rynku, ponieważ mogą im dać lepsze wyobrażenie o obecnych i przyszłych oczekiwanych warunkach rynkowych, tym samym zachęcając ich z biegiem czasu do udziału. Ponadto zasada „pay-as-cleared” ułatwia dokonywanie ustaleń umownych, zwłaszcza dotyczących agregacji. W związku z tym Belgia opracuje procedurę umożliwiającą przejście na zasadę „pay-as-cleared”, gdy okaże się, że byłoby to korzystne.

2.5.4.2. Pułap cen pośrednich

- (117) Jak opisano szczegółowo w sekcji 2.6, CMU wymagająca znacznych inwestycji może ubiegać się o wieloletnią umowę dotyczącą zdolności wytwórczych. Obecnie zasada ta nie ma zastosowania do pośredniego udziału zagranicznego, który może otrzymać jedynie umowę jednoroczną (zob. motywy 143 i 144). Według władz belgijskich CMU objęte kategorią umów jednorocznych nie podlegają żadnym wymogom lub podlegają niewielkim wymogom dotyczącym kosztów inwestycyjnych, które należy uwzględnić (w przeciwnym razie kwalifikowałyby się do umowy wieloletniej). W związku z tym, aby uniknąć powstawania nieoczekiwanych zysków, przewiduje się zastosowanie pułapu cen pośrednich w odniesieniu do CMU objętych kategorią umów jednorocznych. Zasada ta będzie miała także zastosowanie do umów przypisanych do pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych (zob. szczegóły w sekcji 2.10.1).
- (118) W przypadku CMU objętych kategorią umów jednorocznych nie będzie dozwolone składanie ofert po cenie wyższej niż pułap cen pośrednich. Ponadto nawet przy zastosowaniu zasady „pay-as-cleared” (zob. motyw 113) takie CMU nie otrzymałyby płatności z tytułu zdolności wytwórczych wyższych niż pułap cen pośrednich.
- (119) Według władz belgijskich pułap cen pośrednich uniemożliwi również podmiotom rynkowym o znaczącej pozycji rynkowej podejmowanie strategicznych decyzji o czasowym wycofaniu lub zamknięciu istniejących zdolności wytwórczych, a tym samym wycofanie zdolności wytwórczych z rynku, co z kolei miałoby wpływ na rynkową cenę rozliczeniową. Ograniczając maksymalne wynagrodzenie za zdolność wytwórczą w kategorii umów jednorocznych na zdolności wytwórcze (w tym istniejące aktywa), pułap cen pośrednich ograniczyłby możliwość powstania nadmiernych opłat inframarginalnych.
- (120) Władze belgijskie wskazują, że pułap cen pośrednich z jednej strony powinien być wystarczająco niski, aby uniknąć nieoczekiwanych zysków, ale z drugiej strony nie powinien być zbyt niski, co uniemożliwiłoby inwestorom czerpanie normalnych zysków lub nawet uniemożliwiłoby CMU udział w aukcjach w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych i wysłałoby niechciany sygnał do wyjścia.

- (121) W metodzie opisanej w dekrete królewskim określającym metodę obliczania parametrów aukcji w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych ustalono, że pułap cen pośrednich powinno się kalibrować do oczekiwanego poziomu „brakujących przychodów” najsłabiej działającej technologii aktualnie dostępnej na rynku, uwzględniając zarówno koszty, jak i przychody.
- (122) Uwzględnia się następujące koszty:
- roczne stałe koszty obsługi i utrzymania;
 - wieloletnie koszty utrzymania wyrażone w stosunku rocznym (z wyłączeniem kosztów związanych ze zwiększeniem zdolności wytwórczych lub wydłużeniem okresu użytkowania instalacji);
 - koszty uruchomienia na potrzeby testu dostępności.
- (123) Te składniki kosztów dzieli się przez mające zastosowanie korekcyjne współczynniki dyspozycyjności, ponieważ w aukcji, w której ceny są wyrażone dla wartości skorygowanej MW, obowiązuje pułap cen pośrednich. Władze belgijskie dostarczyły dane przedstawione w tabeli 5 poniżej ⁽⁶⁴⁾.

Tabela 5

Łączne koszty roczne dla krótkiej listy istniejących technologii ⁽⁶⁵⁾

	Roczne koszty obsługi i utrzymania [EUR/kW/rok]			Koszty uruchomienia na potrzeby testu dostępności [EUR/kW/rok]	Korekcyjny współczynnik dyspozycyjności ⁽⁶⁶⁾
	NISKIE	ŚREDNIE	WYSOKIE		
<i>Turbina gazowa w cyklu kombinowanym</i>	29	30	41	0	91 %
<i>Turbina gazowa w obiegu otwartym</i>	19	19	40	0	90 %
<i>Silnik turboodrzutowy</i>	23	29	29	0	96 %
<i>Odpowiedź rynkowa</i>	5	10	15	0,18	36 %

Źródło: Zgłoszenie.

- (124) Uwzględnia się następujące przychody roczne:
- roczne opłaty inframarginalne uzyskane na rynku energii elektrycznej;
 - roczne przychody netto ze świadczenia usług bilansujących związanych z częstotliwością.
- (125) Władze belgijskie dostarczyły dane przedstawione w tabeli 6 poniżej:

⁽⁶⁴⁾ Spółka Elia rozpoczęła konsultacje publiczne dotyczące scenariuszy, poziomów wrażliwości i danych do obliczenia parametrów mechanizmu zdolności wytwórczych na potrzeby aukcji R-4 na okres dostaw 2025–2026 (zob. motyw 99 lit. a)).

⁽⁶⁵⁾ Dane liczbowe uzyskane ze sprawozdania spółki Elia z kalibracji. Dostępne pod adresem: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementationatie-crm>

⁽⁶⁶⁾ Uwzględniając, że zakres korekcyjnego współczynnika dyspozycyjności w przypadku „ciepłych zdolności wytwórczych o dużej skali” waha się między 85 a 95 %, zaś w przypadku *turbin gazowych w cyklu kombinowanym, turbin gazowych w obiegu otwartym* oraz *technologii silników turboodrzutowych* stosuje się korekcyjny współczynnik dyspozycyjności wynoszący co najmniej 90 %. W przypadku technologii *odpowiedzi rynkowej* korekcyjny współczynnik dyspozycyjności stanowi średnią uwzględniającą różne możliwości wchodzące w zakres technologii *odpowiedzi rynku*.

Tabela 6

Łączne przychody roczne dla krótkiej listy istniejących technologii ⁽⁶⁷⁾

	Łączne przychody roczne [EUR/kW/rok] ⁽⁶⁸⁾		
	NISKIE	ŚREDNIE	WYSOKIE
Turbina gazowa w cyklu kombinowanym	5	11	20
Turbina gazowa w obiegu otwartym	10,2	12,6	15,5
Silnik turboodrzutowy	19,3	23,2	27
Odpowiedź rynkowa	14,3	17,1	20

Źródło: Zgłoszenie

- (126) Ponadto „brakujące przychody” oblicza się przez odjęcie przychodów rocznych od wartości kosztów rocznych. Do uzyskanej liczby dodaje się margines niepewności wynoszący 5 %, aby uwzględnić ogólne niepewności związane z oszacowaniem „brakujących przychodów”, zwłaszcza ze względu na fakt, że kalibracja pułapu cen pośrednich wymaga uogólnienia danych dotyczących kosztów i dochodów dla każdej technologii oraz że oszacowanie to przeprowadza się do kilku lat przed odpowiednim okresem dostawy.
- (127) Władze belgijskie dostarczyły dane przedstawione w tabeli 7. Poszczególne „poziomy” wartości „brakujących przychodów” reprezentują następującą klasyfikację: poziom 1 odzwierciedla niskie koszty i wysokie przychody; poziom 2 odzwierciedla niskie koszty i średnie przychody; poziom 3 odzwierciedla niskie koszty i niskie przychody; poziom 4 odzwierciedla średnie koszty i wysokie przychody; poziom 5 odzwierciedla średnie koszty i średnie przychody; poziom 6 odzwierciedla średnie koszty i niskie przychody.

Tabela 7

Wartości „brakujących przychodów” uzyskane dla krótkiej listy istniejących technologii ⁽⁶⁹⁾

„Brakujące przychody” [EUR/wartość skorygowana kW/rok]	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 4	Poziom 5	Poziom 6
Turbina gazowa w cyklu kombinowanym	10,4	20,8	27,7	11,5	21,9	28,8
Turbina gazowa w obiegu otwartym	4,1	7,5	10,3	4,1	7,5	10,3
Silnik turboodrzutowy	0	0	4	2,2	6,4	10,6
Odpowiedź rynkowa	0	0	0	0	0	0

Źródło: Zgłoszenie

⁽⁶⁷⁾ Dane liczbowe uzyskane ze sprawozdania spółki Elia z kalibracji. Dostępne pod adresem: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementationatie-crm>

⁽⁶⁸⁾ Należy zauważyć, że w łącznej średniej wartości uwzględnia się jedynie opłaty rezerwacyjne z tytułu mFRR poniżej 10 EUR/MW/h, ponieważ ceny powyżej tego punktu odcięcia uważane są za reprezentujące okresy, w których występują problemy z wystarczalnością, a zatem nie są reprezentatywne dla tej analizy. Wartości NISKIE/ŚREDNIE/WYSOKIE oblicza się jako 60/75/90 % łącznej średniej wartości, aby uwzględnić koszty zmienne związane z rezerwacją mFRR, np. koszt złożenia oferty. Aby uniknąć podwójnego liczenia i uwzględnić wyłącznie przychody netto, przychody netto z tytułu świadczenia usług bilansujących związanych z częstotliwością uwzględniono w następującym zakresie: nie uwzględniono przychodów z rezerwy utrzymania częstotliwości (FCR), ponieważ akumulatory prawdopodobnie staną się dominującą technologią zapewniającą FCR. Technologi akumulatorów nie uwzględniono przy kalibracji pułapu cen pośrednich, ponieważ uważa się, że technologia ta ma pozytywne uzasadnienie biznesowe wynikające z zapewnienia FCR. Nie uwzględniono przychodów z aFRR, ponieważ zakłada się, że podmioty oferujące technologie aFRR dokonują arbitrażu między świadczeniem aFRR a sprzedażą energii. W związku z tym zakłada się, że opłaty rezerwacyjne z tytułu aFRR nie stanowią przychodu netto w dodatku do renty inframarginalnych uzyskiwanych na rynku energii. Dochody z mFRR uznaje się za istotne w przypadku technologii silników turboodrzutowych (zakłada się, że dostarczają one standardowy produkt mFRR) i odpowiedzi rynkowej (zakłada się, że dostarczają one elastyczny produkt mFRR), ponieważ to one zazwyczaj świadczą te usługi obecnie na rynku. Mówiąc dokładniej, przychody w przypadku silników turboodrzutowych i odpowiedzi rynkowej określa się jako odsetek średniej opłaty rezerwacyjnej z tytułu mFRR lub opłaty inframarginalnej z rynku energii, w zależności od tego, która wartość jest wyższa.

⁽⁶⁹⁾ Dane liczbowe uzyskane ze sprawozdania spółki Elia z kalibracji. Dostępne pod adresem: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementationatie-crm>

- (128) Na podstawie informacji i danych dostarczonych przez spółkę Elia oraz opinii organu regulacyjnego na temat tych danych władze belgijskie ustaliły pułap cen pośrednich dla pierwszej aukcji, tj. aukcji R-4 z okresem dostaw od listopada 2025 r. do października 2026 r., na poziomie 20 EUR/wartość skorygowana kW/rok.
- (129) W trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego Belgia wprowadziła mechanizm umożliwiający indywidualne odstępstwo od pułapu cen pośrednich ⁽⁷⁰⁾.
- (130) Mechanizm odstępstw wprowadzono w dekrete królewskim określającym metodę obliczania zdolności wytwórczych i parametrów aukcji w kontekście mechanizmu zdolności wytwórczych. Mechanizm odstępstw ma zastosowanie zarówno do krajowych, jak i pośrednich transgranicznych zdolności wytwórczych.
- (131) Zgodnie z dekretem królewskim w przypadku pierwszej aukcji, ze względu na ograniczony czas między opracowaniem mechanizmu odstępstw a przygotowaniem pierwszej aukcji, odstępstwo zostanie przyznane ex post, tj. po zamknięciu aukcji. Belgia wyjaśniła, że potencjalni beneficjenci będą ubiegać się o odstępstwo oraz przedkładać wszystkie istotne informacje przed aukcjami. Wszystkie kryteria i zasady dotyczące odstępstwa zostaną w przejrzysty sposób określone przed aukcjami. Odstępstwo nie będzie uzależnione od ofert złożonych przez któregokolwiek z uczestników aukcji. Ponadto, jeżeli ex post zostanie stwierdzone, że niektóre jednostki nie kwalifikują się do odstępstwa, i ich płatności zostaną zmniejszone, nie będzie to miało wpływu na rezultat (umowę, płatność i przyznaną ilość) dla innych jednostek, które uczestniczyły w aukcji.

2.5.4.3. Zasady rozliczeń

- (132) Aukcja dotycząca zdolności wytwórczych powinna zostać rozliczona przez wybór kombinacji ofert, które maksymalizują dobrobyt społeczny, z uwzględnieniem krzywej popytu (wyznaczonej w sposób administracyjny) i krzywej ofert (wyznaczonej poprzez agregację poszczególnych ofert posiadaczy zdolności wytwórczych) oraz wolumenu i ceny zaproponowanych w poszczególnych ofertach. Dobrobyt społeczny w tym kontekście oblicza się jako sumę nadwyżki konsumenta (nadwyżka dla społeczeństwa wynikająca z zaspokojenia popytu na bezpieczeństwo dostaw po cenie niższej niż gotowość do płacenia za zdolność wytwórczą określoną krzywą popytu) i nadwyżki producenta (nadwyżka dla dostawców zdolności wytwórczych wynikająca z wyboru ich ofert po cenie wyższej niż cena oferty).
- (133) Jeżeli wiele rozwiązań rozliczeniowych (tj. kombinacja ofert) jest równoważnych pod względem maksymalizacji nadwyżki ekonomicznej, wybiera się rozwiązanie o najniższej emisji CO₂. Jeżeli dwa rozwiązania są równoważne zarówno pod względem maksymalizacji nadwyżki ekonomicznej, jak i średniej ważonej emisji CO₂, wybiera się rozwiązanie o najniższym średnioważonym okresie obowiązywania umowy w celu ograniczenia uzależnienia od jednej technologii (ang. *lock-in*) na kilka lat ⁽⁷¹⁾.
- (134) Algorytm aukcji będzie również uwzględniał ograniczenia sieciowe w taki sposób, że odrzuci pewne kombinacje ofert, które w połączeniu nie są wykonalne dla sieci. Zestaw ograniczeń sieciowych odnoszących się do sieci OSP, które będą miały zastosowanie podczas rozliczenia aukcji, zostanie określony przed rozpoczęciem rozliczenia aukcji i będzie wynikał albo ze względów bezpieczeństwa systemu, albo z fizycznych ograniczeń związanych z odległością.

2.6. Okres obowiązywania umowy

- (135) Według władz belgijskich dłuższy okres obowiązywania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych pozwala dostawcy zdolności wytwórczych zabezpieczyć długoterminowe finansowanie w celu rozłożenia kosztów inwestycji na dłuższy okres. Mogłoby to zmniejszyć wymagane roczne wynagrodzenie za zdolność wytwórczą i pomóc w zapewnieniu konkurencyjności nowego projektu w stosunku do istniejących projektów na rynku. Możliwość wejścia na rynek nowych podmiotów po konkurencyjnej cenie ma również ogromne znaczenie dla kontrolowania pozycji rynkowej istniejących dostawców zdolności wytwórczych.

⁽⁷⁰⁾ Metoda uzyskiwania indywidualnego odstępstwa była przedmiotem konsultacji publicznych przeprowadzonych w lutym 2021 r.

⁽⁷¹⁾ Dostawcy zdolności wytwórczych są zobowiązani do przedstawienia informacji na temat emisji CO₂ ze swoich CMU podczas procesu kwalifikacji wstępnej. Przepisy dotyczące funkcjonowania belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych (por. sekcja 18.1.17) zawierają wytyczne dotyczące obliczania emisji jednostkowych i rocznych na podstawie opinii Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki nr 22/2019.

- (136) Dłuższy okres obowiązywania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych może jednak również spowodować uzależnienie od jednej technologii na rynku energii na dłuższy okres. W związku z tym państwo belgijskie zdecydowało się na różne kategorie zdolności (1 rok, do 3, 8 i 15 lat). W rezultacie nowe inwestycje nie otrzymują od razu umowy dotyczącej zdolności wytwórczych na maksymalny (15-letni) okres, co pozwala uniknąć sytuacji, w której przyszły rynek energii byłby zamknięty dla nowych (i potencjalnie bardziej przyjaznych dla środowiska) technologii.
- (137) W dekreście królewskim z dnia 12 grudnia 2019 r. ⁽⁷²⁾ zaproponowanym przez CREG koszty kwalifikowalne określono jako: „początkowe i jednorazowe wydatki inwestycyjne, które powstają w dniu opublikowania wyników aukcji, w której oferta na te zdolności wytwórcze została wybrana, i są ponoszone najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu udostępniania zdolności, niezbędne do budowy lub udostępnienia zasadniczych fizycznych elementów technicznych zdolności oraz w celu zaoferowania na rynku belgijskim dodatkowych zdolności począwszy od okresu pierwszej dostawy objętego umową dotyczącą zdolności wytwórczych”. W przypadku istniejących zdolności wytwórczych wydatkami, które skutkują zaoferowaniem dodatkowych zdolności wytwórczych, są: (i) wydatki niezbędne do tego, aby zdolności wytwórcze spełniały normy środowiskowe, a tym samym do utrzymania ich na rynku; (ii) wydatki niezbędne do zwiększenia mocy zainstalowanej lub wydłużenia okresu trwałości technicznej instalacji oraz (iii) w przypadku bezpośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych – wydatki niezbędne do podłączenia jednostki do sieci na belgijskim obszarze kontrolnym (zob. sekcja 2.10.2).
- (138) W proponowanym dekreście królewskim przewiduje się progi przedstawione w tabeli 8. Progi inwestycyjne obliczono w sposób pozwalający zapewnić, aby średnie szacowane koszty inwestycyjne w ujęciu rocznym były równe dla poszczególnych kategorii zdolności wytwórczych związanych z maksymalnym okresem obowiązywania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych wynoszącym 15 lat, 8 lat i 3 lata. CREG będzie proponować aktualizację progów inwestycyjnych, gdy będzie to konieczne, lecz nie rzadziej niż co trzy lata ⁽⁷³⁾. Progi uwzględniają moc zainstalowaną zamiast skorygowanej wartości zdolności wytwórczych. Zdaniem Belgii jeżeli do celów obliczenia progów inwestycyjnych zamiast mocy zainstalowanej uwzględniono by skorygowaną wartość zdolności wytwórczych oferowanych przez CMU, zdolności wytwórcze o wysokim korekcyjnym współczynniku dyspozycyjności łatwiej osiągnęłyby progi inwestycyjne wyznaczone dla umów wieloletnich, co byłoby sprzeczne z celem CRM.

Tabela 8

Progi inwestycyjne w przypadku długoterminowych umów dotyczących zdolności wytwórczych

Okres obowiązywania umowy	Progi proponowane przez CREG	Nowy wniosek rządu belgijskiego
Lata	EUR/kW	EUR/kW
15	600	360
8	400	239
3	177	106

Źródło: SPF Economie.

- (139) CREG będzie monitorował koszty inwestycji, aby zapewnić, zarówno przed przedstawieniem informacji przez jednostkę, jak i po nim, że kategoria zdolności wytwórczych przypisana każdemu dostawcy zdolności wytwórczych jest właściwa. W szczególności dostawca zdolności wytwórczych musi przedstawić dokumentację inwestycyjną *ex post*, którą organ regulacyjny może wykorzystać do swojej oceny *ex post* przypisanej kategorii zdolności wytwórczych. Jeżeli analiza *ex post* wykaże, że kryteria kosztów nie zostały spełnione (w tym ograniczony zakres tolerancji w celu uwzględnienia niewielkich niepewności), postanowienia umowne mogą zostać zmienione (np. przeklasyfikowanie CMU do odpowiedniej kategorii umowy). Ponadto w przypadku niedostarczenia pliku inwestycyjnego *ex post* (na czas) możliwe jest również przeklasyfikowanie CMU do kategorii jednorocznych zdolności wytwórczych przez organ regulacyjny.
- (140) Zgodnie z pierwotnym wnioskiem kategorię umowy przypisuje się również ofertom objętym agregacją. Jeżeli oferta objęta agregacją składa się ze zdolności odpowiadających różnym kategoriom umów, takiej ofercie przypisuje się kategorię umowy odpowiadającą zdolności objętej kategorią najkrótszej umowy.

⁽⁷²⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c1907>

⁽⁷³⁾ Progi inwestycyjne są ustalane dekretem królewskim na podstawie wniosku organu regulacyjnego (art. 6 § 2 opublikowanego dekretu królewskiego).

- (141) Wniosek ten został zmieniony po przeprowadzeniu formalnego postępowania wyjaśniającego. Na podstawie dekretu królewskiego określającego progi inwestycyjne, kryteria kwalifikowalności kosztów inwestycji oraz procedurę ustalania rankingu każda zdolność wytwórcza będąca częścią oferty objętej agregacją jest klasyfikowana do jednej kategorii zdolności wytwórczych. Na podstawie klasyfikacji zdolności wytwórczych w stosownych przypadkach CREG określa różne kombinacje klasyfikacji i łączy każdą kombinację z maksymalną nominalną mocą referencyjną odpowiadającą sumie nominalnych mocy referencyjnych zdolności wytwórczych w ramach oferty objętej agregacją, które są sklasyfikowane w kategorii zdolności równej lub wyższej niż określona kategoria zdolności wytwórczych. Na tej podstawie zarządzający ofertą objętą agregacją wybiera kategorię zdolności wytwórczych, która ma zastosowanie do tej oferty.
- (142) W wyniku formalnego postępowania wyjaśniającego Belgia zmieniła również przepisy dekretu królewskiego dotyczące kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Zmieniony dekret królewski stanowi, że jedynie koszty dostosowania do przyszłych norm unijnych będą kwalifikowalne w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych.
- (143) Według władz belgijskich nie można przewidzieć możliwości zawierania umów wieloletnich na zagraniczne zdolności wytwórcze, ponieważ w perspektywie długoterminowej nie zawsze można zagwarantować wystarczające wejściowe zdolności wytwórcze. Zależy to nie tylko od poziomu połączeń międzysystemowych i ich dostępności, ale także od ryzyka jednoczesnego przeciążenia systemu w krajach sąsiadujących. Ryzyko to może znacznie zmniejszyć się w czasie w zależności od wystarczalności zdolności wytwórczych i sytuacji rynkowej w innych krajach.
- (144) Władze belgijskie zobowiązały się jednak do dokonania przeglądu możliwości dostępu zagranicznych zdolności wytwórczych do umów wieloletnich. Pierwszy przegląd zostanie przeprowadzony dnia 15 stycznia 2023 r., a następnie co dwa lata. Jeżeli przegląd wykaże, że ryzyko związane z poziomem i dostępnością połączenia wzajemnego oraz ryzyko przeciążenia systemu równoległego są odpowiednio ograniczone, tak aby umowy na okres dłuższy niż jeden rok na pośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze nie stwarzały nieuzasadnionego ryzyka dla wystarczalności, możliwe jest zawarcie wieloletnich umów na zagraniczne zdolności wytwórcze.
- (145) Ponadto niepotwierdzone zdolności wytwórcze mogą kwalifikować się jedynie do jednorocznej umowy dotyczącej zdolności wytwórczych, ponieważ trudno jest uzasadnić dokładne dane dotyczące kosztów, które pozwoliłyby zakwalifikować ją do jednej z kategorii umów wieloletnich (zob. sekcja 1.4.4).

2.7. Obowiązki

2.7.1. Opcje niezawodności

- (146) Belgijski mechanizm zdolności wytwórczych jest skonstruowany w taki sposób, że kontrahent kupuje zdolności wytwórcze od dostawców zdolności wytwórczych w formie opcji niezawodności. Dostawcy zdolności wytwórczych wybrani w ramach aukcji sprzedają opcje niezawodności centralnemu nabywcy, otrzymując w zamian stałe wynagrodzenie za zdolność wytwórczą. Za każdym razem, gdy cena referencyjna przekracza określony wstępnie poziom, tzw. kurs wykonania, dostawca zdolności wytwórczych musi zwrócić centralnemu nabywcy różnicę między ceną referencyjną a kursem wykonania, obliczoną na podstawie wolumenów zakontraktowanej zdolności.
- (147) W rezultacie przychody dostawcy zdolności wytwórczych na rynku jednotowarowym są ograniczone do kursu wykonania, ale dostawcy zdolności wytwórczych otrzymują w zamian stałe i pewne wynagrodzenie za zdolność wytwórczą. Innymi słowy, dostawcy zdolności wytwórczych rezygnują z części swoich niepewnych opłat za niedobór mocy, aby otrzymać w zamian określone wynagrodzenie za zdolność wytwórczą, co znacznie zmniejsza ryzyko zmiennych przychodów, a tym samym ryzyko związane z inwestycją, która ma zostać dokonana. Cel opcji niezawodności jest dwojaki. Po pierwsze obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii ogranicza możliwość uzyskania nieoczekiwanych zysków, a po drugie zachęca CMU do dostępności w momentach istotnych dla bezpieczeństwa dostaw.

2.7.2. Cena referencyjna

- (148) Belgia wybrała cenę rynku dnia następnego (RDN) jako cenę referencyjną. Według Belgii główne zalety tego rynku są następujące:
- rynek dnia następnego stanowi najistotniejszy sygnał rynkowy związany z kwestiami wystarczalności, ponieważ większość czynników wpływających na pozycję uczestników rynku jest uwzględniona w planowaniu i prognozach produkcji;
 - rynek dnia następnego pełni silną funkcję sygnalizacyjną i stanowi najsilniejszy, najbardziej płynny rynek kasowy ze względu na jego szczegółowość i wysoką dokładność założeń, co znajduje odzwierciedlenie w wolumenach będących przedmiotem wymiany;

- c) po połączeniu rynków dnia następnego w systemie belgijskim wszystkie podmioty odpowiedzialne za bilansowanie muszą zostać zbilansowane (nominacja dnia następnego o godz. 15:00) i w tym wyjątkowym momencie rynek jest rozliczany. W ten sposób rynek dnia następnego jest ostatnią okazją na osi czasu produktu, jakim jest energia elektryczna, na dopasowanie całego pozostałego popytu i wszystkich ofert po uwzględnieniu rynku terminowego, a przed uwzględnieniem potrzeb w zakresie elastyczności rynku dnia bieżącego i bilansowania;
- d) ze względu na swoją pozycję czasową na rynkach kasowych powinien umożliwiać reakcję wszystkich technologii (np. również o niskich zdolnościach wytwórczych).
- (149) Belgia wyjaśniła, że metoda ceny referencyjnej może zostać poddana przeglądowi w przyszłości, aby upewnić się, że wysyła ona najbardziej adekwatny sygnał cenowy, gdy dojrzałość innych rynków kasowych wzrośnie do poziomu zbliżonego do rynku dnia następnego. W szczególności ceny na rynku dnia bieżącego mogą być ponownie brane pod uwagę, gdy płynność jest wystarczająca i ciągła.
- (150) Belgia wybrała jeden kurs wykonania z pewnymi korektami, aby zapewnić otwartość technologiczną systemu i ograniczenie nieoczekiwanych zysków w kalibracji. Według władz belgijskich korekty te są niezbędne, aby ograniczyć ryzyko związane z jednym kursem wykonania w przypadku udziału niektórych technologii w mechanizmie zdolności wytwórczych. W szczególności bez tych korekt utrudniony może być udział technologii o krótkoterminowych kosztach krańcowych powyżej kursu wykonania.
- (151) Jak przewidziano w art. 7 undecies § 2 ustawy o energii elektrycznej, parametr kursu wykonania będzie kalibrowany corocznie na mocy dekretu ministerialnego nie później niż do 31 marca tego roku (zarówno w przypadku aukcji R-4, jak i R-1) oraz na podstawie metody określonej w dekrete królewskim dla parametrów aukcji.
- (152) Będzie ona oparta na analizie krzywych zagregowanych gromadzących elastyczną część wolumenu reakcji ze strony rynku obserwowanej na rynku dnia następnego, ważoną w okresie 3 lat dla odpowiednich okresów w ciągu tych 3 lat (zimowe dni powszednie). Metoda wskazuje, że skalibrowany kurs wykonania powinien być wybierany z odpowiedniego przedziału [75 %; 85 %] elastycznego cenowo wolumenu reakcji ze strony rynku reagującego na niego i z uwzględnieniem szeregu zasad przewodnich:
- a) pierwsze kryterium: krótkoterminowe koszty krańcowe technologii z harmonogramem dobowym powinny być pokryte przez wybrany kurs wykonania;
 - b) drugie kryterium: kalibracja kursu wykonania uwzględnia kształt krzywej kalibracyjnej;
 - c) trzecie kryterium: kalibracja kursu wykonania uwzględnia ewolucję rynku energii;
 - d) czwarte kryterium: stabilność kursu wykonania w czasie; oraz
 - e) piąte kryterium: rozsądna szansa na osiągnięcie kursu wykonania przez cenę referencyjną.
- (153) W przypadku oceny pierwszego kryterium rozpatruje się je w świetle wyników i hipotez wykorzystanych w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r., zwłaszcza w sekcjach 2.9.3 i 2.9.4. Obliczenie tych krótkoterminowych kosztów krańcowych opiera się na kilku założeniach: oszacowaniu cen paliwa, oszacowaniu potencjalnej zmiany ceny CO₂, oszacowaniu wydajności („efektywności”) poszczególnych technologii uwzględnionych w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r. (w tym przypadku turbiny gazowej w cyklu kombinowanym, turbiny gazowej w obiegu otwartym i zespołu prądnicowego z silnikiem wysokoprężnym).
- (154) Belgia zaproponowała zawężenie orientacyjnego skalibrowanego przedziału kursu wykonania na podstawie trzech ostatnich okresów zimowych (zima 2016/2017 – zima 2018/2019) do [320; 500] EUR/MWh.
- (155) Oznacza to, że kurs wykonania może ewoluować w czasie (ale pozostaje stały przez okres obowiązywania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych CMU), zgodnie ze zmianami na rynku energii, oraz że umowy dotyczące zdolności wytwórczych zawarte w wyniku jednej aukcji niekoniecznie zawierają taki sam kurs wykonania jak umowy dotyczące zdolności wytwórczych związane z inną aukcją. W każdym przypadku dostawcy zdolności wytwórczych zostaną poinformowani o mającym zastosowanie kursie wykonania przed każdą aukcją, co umożliwi im uwzględnienie tych informacji w składanej ofercie.
- (156) Ponadto Belgia zdecydowała się zaoferować CMU nieobjętym jednostkowym obowiązkiem harmonogramowania (dostawcy odpowiedzi odbioru i agregatorzy zwykle należą do tej kategorii) możliwość zastąpienia obowiązującego jednego kursu wykonania ich zadeklarowaną ceną rynkową (tj. ich krótkoterminowym kosztem krańcowym) na potrzeby wypełnienia obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii, gdyby była ona wyższa niż wspomniany jeden kurs wykonania. Innymi słowy, te CMU nieobjęte jednostkowym obowiązkiem harmonogramowania (a tym samym dostawcy odpowiedzi odbioru) podlegają obowiązkowi zwrotu różnicy w cenie energii tylko w przypadku, gdy cena

referencyjna przekracza ich zadeklarowaną cenę rynkową, reprezentującą cenę, powyżej której dostawcy zdolności wytwórczych zadeklarowali dostawę energii na rynku energii. Inaczej mówiąc, gdyby kalibracja jednego kursu wykonania skutkowałą ceną niższą od ich kosztu uruchomienia, te CMU nie byłyby zobowiązane do zwrotu przychodów, których nie otrzymano na rynku energii (gdyby cena referencyjna przekroczyła kurs wykonania, ale była niższa od zadeklarowanej ceny rynkowej). Środek ten został wprowadzony po przeprowadzeniu konsultacji publicznych w celu złagodzenia obaw dostawców odpowiedzi odbioru i innych stron, że w przeciwnym razie mieliby większe trudności z udziałem, ponieważ potencjalnie musieliby podlegać obowiązkowi zwrotu różnicy w cenie bez uprzedniego dysponowania aktywami i uzyskania przychodów. Według Belgii zapewnia to również otwartość technologiczną przy jednoczesnym ograniczeniu nieoczekiwanych zysków. W szczególności, zdaniem władz, ten element struktury mechanizmu powinien wyraźnie ułatwiać udział odpowiedzi odbioru w mechanizmie zdolności wytwórczych i każdej innej technologii o wyższych krótkoterminowych kosztach krańcowych.

- (157) Ponadto CMU nieobjęte jednostkowym obowiązkiem harmonogramowania mogą zdecydować się na zadeklarowanie kilku cen dnia następnego jako zadeklarowanej ceny rynkowej. Jest to szczególnie istotne w przypadku agregatorów, których portfel może składać się z CMU o różnych cenach krańcowych i odzwierciedlać ich rzeczywistą krzywą kosztów. Ma to na celu uniknięcie stosowania obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii, która nie została sprzedana na rynku i z której nie uzyskano przychodów.

2.7.3. Zwroty różnicy w cenie

2.7.3.1. Opis

- (158) Za każdym razem, gdy cena energii elektrycznej na hurtowym rynku dnia następnego przekracza kurs wykonania, dostawca zdolności wytwórczych musi zapłacić spółce Elia różnicę między ceną referencyjną a kursem wykonania, obliczoną na podstawie wolumenów zakontraktowanej zdolności. W rezultacie przychody dostawcy zdolności wytwórczych na rynku jednotowarowym są ograniczone do kursu wykonania, ale dostawcy zdolności wytwórczych otrzymują w zamian stałe i pewne wynagrodzenie za zdolność wytwórczą.
- (159) Dostawca zdolności wytwórczych będzie podlegać obowiązkowi zwrotu różnicy w cenie energii, niezależnie od tego, czy w danym okresie rozliczeniowym sprzedawał energię elektryczną po wysokich cenach.
- (160) Należy dodać, że opcja niezawodności została zaprojektowana w taki sposób, aby planowane i nieplanowane przestoje w eksploatacji aktywów należycie zgłoszonych z wyprzedzeniem były zwolnione z tego obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii w zakresie, w jakim są niedostępne. Obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii ma bowiem na celu uniknięcie nieoczekiwanych zysków poprzez zwrot nieoczekiwanych przychodów z rynku energii. Jednak w przypadku przestojów (zarówno planowanych, jak i nieplanowanych) energia nie jest dostarczana. W rezultacie, w przypadku (należycie zgłoszonych) przestojów, dostawca zdolności wytwórczych nie jest w stanie uzyskać wyższych przychodów z energii wynikających z dużych wzrostów cen, dlatego w takich okolicznościach nie powinien mieć zastosowania obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii.
- (161) Jednostki odpowiedzi odbioru i inne zdolności wytwórcze nieobjęte obowiązkiem harmonogramowania dobowego podlegają obowiązkowi zwrotu różnicy w cenie energii, w przypadku gdy cena referencyjna przekracza ich zadeklarowaną cenę rynkową (zob. motyw 156).
- (162) Władze belgijskie zobowiązały się do przeprowadzenia analizy technicznej i ekonomicznej, która obejmie oferty i wyniki aukcji, ze szczególnym uwzględnieniem skutków obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii. Analiza będzie przeprowadzana co dwa lata, począwszy od pierwszej aukcji, która odbędzie się wiosną 2022 r. Wyniki analizy zostaną przekazane do konsultacji publicznych.

2.7.3.2. Mechanizmy limitu straty

- (163) Belgia wdroży również mechanizm limitu straty zarówno w odniesieniu do obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii (związanego z opcjami niezawodności), jak i kar za niedostępność, które są stosowane łącznie (zob. sekcja 2.8.4).
- (164) Taki mechanizm limitu straty oznacza, że dostawca zdolności wytwórczych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych nie będzie musiał zwrócić kwoty przekraczającej wartość jego rocznego wynagrodzenia za zdolność wytwórczą. Innymi słowy, w przypadku obniżenia wartości umowy do zera nie ma obowiązku płatności (ani za opcje niezawodności, ani za dostępność). Zasada ta oznacza użyteczne ograniczenie ryzyka dla dostawcy zdolności wytwórczych, pozwalając na składanie ofert zerowych w przypadku, gdy „brakujące przychody” na rynku energii zostaną zredukowane do zera. Wręcz przeciwnie, bez takiego mechanizmu limitu straty dostawca zdolności

wytwórczych byłby narażony na obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii lub karę, nawet jeśli nie miałby brakujących przychodów, a wartość umowy dotyczącej zdolności wytwórczych wynosiłaby 0 EUR. Aby pokryć to ryzyko, dostawca zdolności wytwórczych nigdy nie składałby oferty na poziomie 0 EUR/MW/rok (nawet gdyby nie miał brakujących przychodów) bez wdrożenia tego mechanizmu limitu straty.

2.8. Monitorowanie dostępności, testy i kary

2.8.1. Kontrola przed dostawą

- (165) W okresie poprzedzającym dostawę (tj. w okresie po wyborze CMU w aukcji, ale przed rozpoczęciem okresu dostawy) wybrani dostawcy zdolności wytwórczych podlegają szeregowi wymogów mających zagwarantować, że ich zakontraktowana zdolność będzie dostępna na początku okresu dostawy, i przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw. Mają one w szczególności na celu złagodzenie ryzyka manipulacji i pokrycie niepewności związanej z nowymi inwestycjami (np. opóźnienia w pracach budowlanych).
- (166) Warunkowe zabezpieczenie finansowe jest wymagane w celu zapewnienia wymaganego i terminowego wypełnienia wszystkich zobowiązań w zakresie kontroli przed dostawą wynikających z umowy dotyczącej zdolności wytwórczych lub przepisów dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 108). W przypadku nieprzestrzegania zobowiązań dostawcy zdolności wytwórczych w okresie poprzedzającym dostawę można powołać się na zabezpieczenie finansowe.
- (167) W przypadku istniejących CMU zostaną zorganizowane testy dostępności przed dostawą, do których stosuje się kary w przypadku niezgodności. Ponadto dla dodatkowych i wirtualnych CMU przewidziano dodatkowe obowiązki i wymogi dotyczące monitorowania między aukcją R-4 a okresem dostawy. Monitorowanie tych nowych zdolności przed dostawą będzie oparte na szczegółowym planowaniu projektu dostarczonego przez dostawcę zdolności wytwórczych. W przypadku gdy dostawca zdolności wytwórczych nie osiągnie celów pośrednich określonych w planowaniu projektu, co spowoduje opóźnienie, zastosowane zostaną kary, w tym kary finansowe (objęte zabezpieczeniem finansowym), lub w niektórych przypadkach zmniejszenie pierwotnie zakontraktowanej zdolności (a tym samym roczne wynagrodzenie za zdolność wytwórczą), lub skrócenie okresu obowiązywania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych (a tym samym liczby lat, przez które będzie otrzymywane wynagrodzenie za zdolność wytwórczą).

2.8.2. Monitorowanie dostępności

- (168) Belgijski OSP zapewnia dostępność wszystkich zakontraktowanych CMU (z uwzględnieniem korekty dyspozycyjności), aby osiągnąć docelowy poziom bezpieczeństwa dostaw. Biorąc pod uwagę, że głównym celem mechanizmu zdolności wytwórczych jest zapewnienie odpowiedniego poziomu zdolności wytwórczych w systemie, monitorowanie dostępności odbywa się w momentach istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa dostaw. W związku z tym uruchomienie monitorowania dostępności (AMT) definiuje się jako określenie momentów istotnych z punktu widzenia wystarczalności, podczas których OSP będzie monitorować dostępność CMU.
- (169) AMT opiera się na cenie rynkowej dnia następnego. Powody wyboru ceny rynkowej dnia następnego są takie same jak w przypadku obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii, jak opisano w sekcji 2.7.2. W momentach AMT (tj. momentach, w których cena rynkowa dnia następnego przekracza AMT) OSP może zweryfikować, czy pozyskane zdolności wytwórcze faktycznie są w stanie odpowiedzieć na sygnał rynku dnia następnego. W przypadku gdy zdolności wytwórcze nie osiągają zadeklarowanych zdolności wytwórczych⁽⁷⁴⁾ (na podstawie warunków umowy dotyczącej zdolności wytwórczych i przepisów dotyczących funkcjonowania), ta część zobowiązania, która nie była dostępna, podlega karom, chyba że CMU jest w stanie pokryć dodatnią różnicę pomiędzy zadeklarowanymi zdolnościami wytwórczymi i dostępnymi zdolnościami wytwórczymi⁽⁷⁵⁾ za pośrednictwem rynku wtórnego mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. sekcja 2.9). Sprzedając zobowiązania na rynku wtórnym, dostawca zdolności wytwórczych może skutecznie zmniejszyć zadeklarowane zdolności wytwórcze, aby uniknąć rozbieżności między zadeklarowanymi a dostępnymi zdolnościami wytwórczymi, a tym samym kar.
- (170) Przy obliczaniu zadeklarowanych zdolności wytwórczych rozróżnia się aktywa ograniczone energetycznie i nieograniczone energetycznie, ponieważ w różny sposób przyczyniają się one do bezpieczeństwa dostaw. Aktywa ograniczone energetycznie (np. akumulatory, odpowiedź odbioru) mogą być dostępne tylko przez określoną liczbę kolejnych godzin, podczas gdy ograniczenia te nie mają zastosowania do aktywów nieograniczonych.

⁽⁷⁴⁾ Wolumen, który CMU ma obowiązek udostępnić podczas testów dostępności i monitorowania dostępności.

⁽⁷⁵⁾ Zdolności wytwórcze CMU, które są faktycznie dostępne podczas mechanizmu monitorowania dostępności lub testu dostępności.

- (171) W przypadku aktywów nieograniczonych energetycznie (np. instalacje ciepłne, farmy wiatrowe) czas trwania momentu AMT (wyrażony w godzinach) nie ma wpływu na dostępne zdolności wytwórcze. Aktywa te powinny średnio być w stanie dostarczyć przynajmniej skorygowaną wartość zdolności wytwórczych. W związku z tym w każdej godzinie AMT w trakcie trwania umowy dotyczącej zdolności wytwórczych zadeklarowane zdolności wytwórcze są równe skorygowanej wartości zdolności wytwórczych aktywów, ustalonej w fazie kwalifikacji wstępnej.
- (172) Ponieważ aktywa ograniczone energetycznie (np. akumulatory, odpowiedź odbioru) mogą być dostępne tylko przez określoną liczbę kolejnych godzin, w fazie kwalifikacji wstępnej te CMU mogą wybrać określoną umowę o gwarantowanym poziomie usług (SLA). W związku z tym zadeklarowane zdolności wytwórcze są równe nieskorygowanej wartości zdolności wytwórczych w odniesieniu do godzin w ramach ich ograniczeń energetycznych. Zadeklarowane zdolności wytwórcze wyniosą 0 MW w odniesieniu do każdej innej godziny AMT w tym samym dniu. CMU zachowuje swobodę dysponowania swoimi aktywami na potrzeby dowolnego momentu AMT w wybranym przez siebie zestawie godzin AMT pod warunkiem zrealizowania co najmniej umowy SLA we wszystkich godzinach AMT w ciągu dnia.
- (173) Przyjmuje się, że dostawcy zdolności wytwórczych objęci obowiązkiem harmonogramowania dobowego na rynku energii mają dostępną zdolność wytwórczą w każdej godzinie AMT o maksymalnej dostępnej mocy (Pmax) ⁽⁷⁶⁾.
- (174) Z drugiej strony widoczność faktycznej dostępności dla dostawców zdolności wytwórczych nieobjętych takim obowiązkiem harmonogramowania jest mniejsza. W związku z tym tacy dostawcy są zawsze zobowiązani do podania przed zamknięciem rynku dnia następnego ceny dnia następnego, powyżej której dostarczaliby energię na rynek z CMU zgodnie z co najmniej zadeklarowanymi zdolnościami wytwórczymi, które mogą być wyższe od ceny AMT. Jeżeli rozliczenie rynku nastąpi poniżej tej ceny, jednostka jest uważana za dostępną (ale nie dostarczającą energii) zgodnie z deklaracją. W przypadku rozliczenia rynku powyżej deklarowanej ceny dnia następnego OSP dokona weryfikacji dostawy energii. W ten sposób monitorowanie nie narzuca dostaw energii we wszystkich momentach AMT, lecz wyłącznie wówczas, gdy warunki rynkowe są korzystne dla CMU (tj. deklarowana cena dnia następnego).
- (175) Opcjonalnie dostawca zdolności wytwórczych nieobjęty obowiązkiem harmonogramowania może również zadeklarować inne ceny w celu wskazania dostawy na innych rynkach (rynek dnia bieżącego lub rynek bilansujący) lub dla mniejszych wolumenów. Ma to odzwierciedlać funkcjonowanie rynku, ponieważ część energii może być sprzedawana bliżej czasu rzeczywistego. OSP będzie monitorować dostępność za pomocą ceny odpowiadającej terminowi dostawy energii. W przypadku gdy zadeklarowana cena lub zadeklarowane ceny nigdy nie zostaną przekroczone na odpowiednich rynkach, aktywa nie będą wystarczająco widoczne na rynku i w konsekwencji będą bardziej podatne na testy. W przepisach dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych zostanie przewidziane prawo do żądania przez OSP określonej liczby testów w okresie dostawy (zob. sekcja 2.8.3).
- (176) Zdaniem Belgii istnieją dwa główne czynniki, które skłaniają dostawcę zdolności wytwórczych do deklarowania właściwych cen swoich CMU, jeżeli chodzi o obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii i monitorowanie dostępności:
- a) pomyślne dysponowanie CMU w odpowiedzi na zadeklarowaną cenę przyczynia się do poprawy wiarygodności co do zdolności tej jednostki do reagowania na rynek. Jak stwierdzono powyżej, pozwoli to ograniczyć ryzyko przeprowadzenia testów dostępności. Koszty związane z tymi testami ponosi dostawca zdolności wytwórczych (zob. motyw 181), co stwarza zachętę do wykazywania dostępności za pośrednictwem mechanizmu zadeklarowanych cen;
 - b) podczas godzin AMT podlegających obowiązkowi zwrotu różnicy w cenie energii sprawdzane będzie dysponowanie CMU zgodnie z zadeklarowanymi cenami dostawcy zdolności wytwórczych. Innymi słowy OSP powinien być w stanie dokonać pomiaru wskazanego przez siebie wolumenu energii, jaki ma zostać dostarczony, jak również konieczną do zachowania marżę. Na przykład: jeżeli CMU wskazała, że – biorąc pod uwagę ostateczne ceny rynkowe – będzie dysponowała energią w ilości 90 % zakontraktowanej zdolności, w pomiarze należy uwzględnić dostawę energii w wysokości 90 % oraz marżę w wysokości 10 % w porównaniu z limitem technicznym. Naruszenia dotyczące dostaw energii albo zakomunikowanej marży będą skutkować nakładaniem kar z tytułu braku dostępności. Ma to zapewnić uniknięcie składania fałszywych deklaracji dotyczących cen w celu uniknięcia obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii. Poza godzinami AMT podlegającymi temu obowiązkowi takie kontrole nie będą przeprowadzane, ponieważ nie istnieje wówczas taki potencjalny zysk dla dostawcy zdolności wytwórczych.

⁽⁷⁶⁾ Maksymalna moc (w MW), jaką punkt dostawy może wprowadzić do (lub wycofać z) sieci spółki Elia przez określony kwadrans, biorąc pod uwagę wszystkie ograniczenia techniczne, operacyjne, meteorologiczne lub inne znane w chwili powiadomienia spółki Elia o harmonogramie dobowym, nie uwzględniając udziału punktu dostawy w świadczeniu usług bilansowania.

2.8.3. Testy

- (177) Spółka Elia może zweryfikować dostępność CMU poprzez niezapowiedziane testy dostępności. Spółka Elia będzie powiadamiać dostawcę zdolności wytwórczych o takich testach najpóźniej między godziną 15:00 a 15:30 czasu środkowoeuropejskiego w dniu poprzedzającym przeprowadzenie takiego testu, tj. w tym samym momencie, w którym przekazuje się informację na temat godzin AMT.
- (178) Spółka Elia może poddawać CMU skutecznym testom do trzech razy w okresie zimowym oraz jeden raz poza okresem zimowym. Ponadto spółka Elia zastrzega sobie prawo do skutecznego testowania maksymalnie jeden raz podczas całego okresu obowiązywania umowy SLA (o ile taką zawarto). Spółka Elia nie będzie przeprowadzała testów dostępności w okresie, w odniesieniu do którego spółka ta posiada wcześniejszą wiedzę na temat planowanej niedostępności odnośnej CMU w zakresie (części) zdolności, które nie są dostępne (tj. zadeklarowane zdolności wytwórcze są ograniczone do zdolności, o których wiadomo, że są dostępne).
- (179) Spółka Elia będzie wybierać CMU, którą podda testowi, na podstawie wewnętrznej procedury, która nie będzie podawana do wiadomości publicznej. Spółka ta będzie jednak przeprowadzać tę procedurę, opierając się na kryteriach obejmujących m.in.:
- wielkość udowodnionej dostępności CMU powiązanej ze wszystkimi innymi CMU podlegającymi umowie dotyczącej zdolności wytwórczych w bieżącym okresie dostawy;
 - informacje na temat testów dostępności niezaliczonych w przeszłości przez CMU;
 - brak zdolności wytwórczych podczas monitorowania dostępności;
 - korelacja mocy danej CMU z deklarowanymi cenami rynkowymi.
- (180) Powiadamiając dostawcę zdolności wytwórczych o teście dostępności oraz oczekiwanym czasie jego trwania (cały okres obowiązywania SLA lub jeden kwadrans), spółka Elia wskazuje również czas jego rozpoczęcia i zakończenia. W tym okresie dostawca zdolności wytwórczych może swobodnie i według własnego uznania organizować dostawę energii.
- (181) Wszelkie braki zdolności wytwórczych w tym okresie podlegają karze z tytułu braku dostępności. Wszelkie koszty związane z testami dostępności ponosi dostawca zdolności wytwórczych.

2.8.4. Kary

- (182) Wszelkie braki zdolności wytwórczych, tj. dodatnia różnica między zadeklarowanymi a dostępnymi zdolnościami wytwórczymi, w godzinie AMT podlegają karze z tytułu braku dostępności.
- (183) Całkowita kwota kar z tytułu braku dostępności, jakie mogą zostać nałożone na dostawcę zdolności wytwórczych w odniesieniu do jednej CMU, za jeden okres dostawy i za brak zdolności wytwórczych objętych obowiązkiem na rynku pierwotnym lub transakcją na rynku wtórnym, w przypadku której okres transakcji obejmuje co najmniej jeden pełny okres dostawy, jest ograniczona do cen ofert wybranych w ramach aukcji na okres dostawy pomnożonych przez zdolności wytwórcze zakontraktowane w aukcjach.
- (184) Całkowita kwota kar z tytułu braku dostępności, jakie mogą zostać nałożone na dostawcę zdolności wytwórczych w odniesieniu do jednej CMU, za jeden miesiąc i za brak zdolności wytwórczych wynikających z obowiązku na rynku pierwotnym lub transakcji na rynku wtórnym, w przypadku której okres transakcji obejmuje co najmniej jeden pełny okres dostawy, jest ograniczona do 20 % cen ofert wybranych w ramach aukcji na okres dostawy pomnożonych przez zdolności wytwórcze zakontraktowane w aukcjach.
- (185) W przypadku ustalenia braku zdolności wytwórczych przekraczającego 20 % zadeklarowanych zdolności wytwórczych podczas trzech niezależnych momentów AMT lub testów dostępności tej samej CMU spółka Elia obniży wynagrodzenie z tytułu zdolności wytwórczych tej CMU, proporcjonalnie do maksymalnych brakujących zdolności wytwórczych w tym okresie. Na dostawcy zdolności wytwórczych nadal spoczywa jednak obowiązek zapewnienia zdolności wytwórczych oraz podlega on ewentualnym karom z tytułu braku dostępności zdolności wytwórczych tej CMU, jak określono w pierwotnej umowie dotyczącej zdolności wytwórczych. Całkowita wartość umowy pozostaje niezmienną. Pierwotne wynagrodzenie zostanie przywrócone, gdy tylko CMU zapewni skutecznie swoje zadeklarowane zdolności wytwórcze, w ilości odpowiadającej zakontraktowanym zdolnościom oraz zgodnej ze SLA w umowie pierwotnej, podczas trzech kolejnych momentów AMT lub testów dostępności.
- (186) Jeżeli w dwóch kolejnych okresach dostawy wynagrodzenie z tytułu zdolności wytwórczych CMU zostanie obniżone, a za każdym razem dana CMU nie będzie w stanie przywrócić pierwotnego wynagrodzenia z tytułu zdolności wytwórczych w ciągu 12 tygodni od każdego takiego obniżenia, CMU straci możliwość jego przywrócenia, a wszystkie umowy dotyczące zdolności wytwórczych mające zastosowanie do okresów dostawy, począwszy od okresu objętego pierwszą zbliżającą się aukcją R-1 po zastosowaniu tej klauzuli, zostają rozwiązane.

2.9. Rynek wtórny

- (187) Belgia ustanowi rynek wtórny, aby zapewnić dostawcom zdolności wytwórczych mechanizm mający na celu poprawę zarządzania ryzykiem w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych. W przypadku doświadczenia przez dostawcę zdolności wytwórczych niższej dostępności zdolności wytwórczych niż oczekiwano (niższej niż jego zadeklarowane zdolności wytwórcze obliczone zgodnie z przepisami dotyczącymi rynku zdolności wytwórczych), może on zatem pokryć dodatnią różnicę między swoimi zadeklarowanymi w umowie zdolnościami wytwórczymi a swoimi dostępnymi zdolnościami wytwórczymi na rynku wtórnym, nie podlegając tym samym żadnym karom z tytułu braku dostępności zdolności wytwórczych. W przypadku transakcji na rynku wtórnym dokonuje się pełnego przeniesienia obowiązków, w tym kursu wykonania określonego w ramach pierwotnego obowiązku.
- (188) Wdrożenie rynku wtórnego nastąpi najpóźniej jeden rok przed rozpoczęciem okresu pierwszej dostawy. Działanie mechanizmu zdolności wytwórczych na rynku wtórnym opisano w przepisach dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych.

2.10. Udział transgranicznych zdolności wytwórczych

- (189) Począwszy od pierwszej dostawy Belgia zezwoli na udział zagranicznych zdolności wytwórczych zlokalizowanych w państwie członkowskim, które posiada bezpośrednie połączenie z siecią Belgii. Stosowne przepisy określono w dekrete królewskim ⁽⁷⁷⁾. Według Belgii, ponieważ metody, wspólne zasady i warunki, o których mowa w art. 26 ust. 11 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej zostały zatwierdzone dopiero w grudniu 2020 r. ⁽⁷⁸⁾, a OSP nie mieli jeszcze możliwości zawarcia niezbędnych umów, w czasie pierwszej aukcji R-4 nie można było zorganizować transgranicznego udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych. Zdaniem władz belgijskich działania mające na celu wdrożenie takiego udziału zostaną podjęte tak szybko, jak to możliwe. Równocześnie zarezerwowano pewien wolumen na aukcję R-1, zapewniając tym samym możliwość udziału transgranicznych zdolności wytwórczych począwszy od roku pierwszej dostawy, tj. 2025 r.
- (190) Udział w mechanizmach zdolności wytwórczych będzie otwarty na wszelkie technologie. Rozróżnia się przy tym dwa rodzaje zagranicznych zdolności wytwórczych – bezpośrednio i pośrednio.

2.10.1. Udział pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych

- (191) Pośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze to zdolności wytwórcze zlokalizowane w sąsiadujących państwach członkowskich. Dla każdego sąsiadującego państwa członkowskiego organizowana jest aukcja wstępna. Biorąc pod uwagę ograniczone zdolności przesyłowe połączeń wzajemnych, celem aukcji wstępnej jest zapewnienie skutecznej kwalifikacji wstępnej, ponieważ jest ona warunkiem wstępnym aukcji głównej. Każda aukcja wstępna będzie się rozpoczynać nie później niż dnia 1 czerwca i będzie organizowana przez OSP zgodnie z instrukcją przekazaną przez ministra, o którym mowa w art. 7 undecies § 6 ustawy o energii elektrycznej, i określoną przez sąsiadujące państwo członkowskie. W swojej instrukcji wspomniany minister może zdecydować, w stosownych przypadkach, że aukcja wstępna z sąsiadującym państwem członkowskim nie powinna być organizowana. Parametry aukcji wstępnej są takie same jak parametry odpowiadającej jej aukcji. Cena referencyjna dla każdego sąsiadującego państwa członkowskiego powinna jednak odzwierciedlać cenę, jaką uzyskałby pośredni dostawca zagranicznych zdolności wytwórczych na rynkach energii elektrycznej zarządzanych przez NEMO ⁽⁷⁹⁾ wyznaczonego na podstawie pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych.
- (192) Każdego roku OSP określa maksymalne wejściowe zdolności wytwórcze dostępne na potrzeby udziału pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych każdego sąsiadującego państwa członkowskiego w oparciu o zalecenie regionalnego centrum koordynacyjnego, o którym mowa w art. 26 ust. 7 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, zgodnie z metodą zatwierdzoną przez ACER, o której mowa w art. 26 ust. 11 lit. a) rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (193) W oczekiwaniu na przyjęcie odpowiednich strategii, wniosków lub decyzji wdrażających art. 26 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej wkład każdego obszaru rynkowego bezpośrednio połączonego z Belgią określa się na podstawie wkładu tych obszarów podczas symulowanych godzin niedoboru mocy z uwzględnieniem ERAA i NRAA.

⁽⁷⁷⁾ Projekt dekretu królewskiego w sprawie określenia warunków, na których podmioty posiadające bezpośrednie i pośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze mogą uczestniczyć w procedurze kwalifikacji wstępnej w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych.

⁽⁷⁸⁾ Zob. decyzja ACER nr 36/2020 z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie specyfikacji technicznych odnoszących się do transgranicznego udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych.

⁽⁷⁹⁾ „Wyznaczony operator rynku energii elektrycznej (NEMO)” to podmiot wyznaczony przez właściwy organ do wykonywania zadań związanych z jednolitym łączeniem rynków dnia następnego lub dnia bieżącego – zob. art. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

- (194) Inne warunki regulujące transgraniczny udział zdolności wytwórczych określono w decyzji ACER nr 36/2020 w sprawie specyfikacji technicznych odnoszących się do transgranicznego udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych.
- (195) W przypadku gdy między Belgią a innym obszarem rynkowym posiadającym z nią bezpośrednie połączenie elektroenergetyczne powstaje łącze NTC:
- a) dla każdej symulowanej godziny niedoboru mocy:
 - (1) jeżeli dany obszar rynkowy zajmuje się eksportem do Belgii, jego udział jest równy symulowanej wymianie rynkowej;
 - (2) jeżeli dany obszar rynkowy zajmuje się importem z Belgii, jego udział jest zerowy;
 - b) maksymalne wejściowe zdolności wytwórcze obszaru rynkowego definiuje się jako równe średniemu udziałowi tego rynku podczas symulowanych godzin niedoboru mocy.
- (196) W przypadku zdefiniowania domeny opartej na podejściu FBA w symulacji integrującej Belgię:
- a) w pierwszej kolejności sprawdza się saldo symulowanych godzin niedoboru mocy w Belgii:
 - (1) jeżeli saldo Belgii jest dodatnie, udział innych obszarów rynkowych w domenie opartej na podejściu FBA jest zerowy;
 - (2) jeżeli saldo Belgii jest ujemne, sprawdza się saldo innych obszarów rynkowych:
 - jeżeli saldo tych innych obszarów jest ujemne, udział tego obszaru rynkowego jest zerowy;
 - w odniesieniu do wszystkich obszarów rynkowych o dodatnim saldzie oblicza się średnią ważoną sald między obszarami rynkowymi, aby osiągnąć poziom salda Belgii;
 - b) maksymalne wejściowe zdolności wytwórcze obszaru rynkowego definiuje się jako równe średniemu udziałowi tego rynku podczas symulowanych godzin niedoboru mocy.
- (197) Podmiot posiadający pośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze chcący złożyć ofertę w ramach aukcji wstępnej przekazuje OSP informacje na temat wolumenu zdolności wytwórczych oferowanych po zastosowaniu korekcyjnego współczynnika dyspozycyjności, oferowanej ceny oraz emisji CO₂ odnośnych zdolności wytwórczych.
- (198) Podmiot posiadający pośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze będące przedmiotem oferty, która zostanie wybrana na koniec aukcji wstępnej, przedkłada dokumentację dotyczącą kwalifikacji wstępnej. Dokumentacja ta zostanie poddana ocenie przez sąsiadującego OSP we współpracy ze spółką Elia zgodnie z zasadami określonymi w metodach, o których mowa w art. 26 ust. 11 lit. f) rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej oraz, w stosownych przypadkach, zgodnie z umową zawartą między OSP.
- 2.10.2. *Udział bezpośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych zlokalizowanych w sąsiadującym państwie członkowskim, posiadających bezpośrednie połączenie z siecią Belgii i odłączonych od sieci tego sąsiadującego państwa członkowskiego*
- (199) Według władz belgijskich bezpośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze to zdolności zlokalizowane w sąsiadującym państwie członkowskim, które posiadają bezpośrednie i wyłączne połączenie z siecią belgijską i są odłączone od sieci tego sąsiadującego państwa członkowskiego.
- (200) Ponadto zdolności te muszą być zlokalizowane w sąsiadującym państwie członkowskim, z którym Belgia zawarła umowę w sprawie udziału bezpośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych w mechanizmie zdolności wytwórczych, zapewniając, by:
- a) udział jakichkolwiek bezpośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych zależał od deklaracji sąsiadującego państwa członkowskiego, w którym zdolności te są zlokalizowane, że przedmiotowe zdolności spełniają szereg wymogów technicznych, organizacyjnych i finansowych określonych w umowie oraz że wszelkie niezbędne zezwolenia dotyczące przedmiotowych zdolności były wydawane regularnie i bezwarunkowo lub że zostaną wydane w zasadnym terminie;

b) udział jakichkolwiek bezpośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych zależał od deklaracji sąsiadującego państwa członkowskiego, w którym zdolności te są zlokalizowane, że taki udział nie przyczynia się do powstania poważnych problemów pod względem bezpieczeństwa dostaw w sąsiadującym państwie członkowskim ani nie pozbawia go niezbędnej infrastruktury do odpowiedniego zaradzenia znanym problemom związanym z ograniczeniami przesyłowymi.

(201) Zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej w okresie od października do grudnia 2019 r. Belgia przeprowadziła konsultacje z sąsiadującymi państwami członkowskimi.

2.10.3. Przychód z ograniczeń przesyłowych

(202) Przydział przychodów wynikających z alokacji biletów transgranicznych (tj. praw dostępu przyznawanych zagranicznym dostawcom zdolności wytwórczych, dzięki którym mogą oni uczestniczyć w belgijskim mechanizmie zdolności wytwórczych) reguluje w całości art. 26 ust. 9 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

(203) Belgia wskazała, że przychody z ograniczeń przesyłowych będą wykorzystywane do celów określonych w art. 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej zgodnie z wymogiem przewidzianym w art. 26 ust. 9 tego rozporządzenia.

(204) Belgia potwierdziła, że będzie przestrzegać decyzji ACER nr 36/2020, w której określono między innymi metodę podziału przychodów wynikających z alokacji wejściowych zdolności wytwórczych.

2.11. Kumulacja

(205) Zgodnie z art. 3 dekretu królewskiego w sprawie kryteriów kwalifikowalności związanych z łącznym wsparciem i minimalnym progiem uczestnictwa zdolności wytwórcze, które już korzystają z pomocy operacyjnej, są wyłączone z etapu kwalifikacji wstępnej. Zdolności wytwórcze, które korzystają z takiej pomocy, mogą uczestniczyć w etapie kwalifikacji wstępnej pod warunkiem, że zrzekną się tej pomocy w przypadku zawarcia umowy dotyczącej mechanizmu zdolności wytwórczych. Formularz, w którym potwierdza się to zobowiązanie do zrzeczenia się wspomnianej pomocy, publikuje Ministerstwo Energii. Ponadto zdolności wytwórcze zobowiązują się, że nie będą ubiegać się o inną pomoc operacyjną w okresie, w jakim są związane umową dotyczącą zdolności wytwórczych, składając wniosek o uczestnictwo w etapie kwalifikacji wstępnej.

2.12. Budżet i mechanizm finansowania

2.12.1. Budżet

(206) Dokładny koszt środka zostanie określony w drodze aukcji. Zgodnie z najnowszym oszacowaniem kosztów przedstawionym przez władze belgijskie, dokonany w styczniu 2021 r. przez firmę consultingową Haulogy na zlecenie władz belgijskich, ogólne koszty środka mogą wynieść 238–253 mln EUR rocznie.

2.12.2. Finansowanie środka

(207) Dnia 16 lipca 2020 r. ⁽⁸⁰⁾ parlament belgijski przyjął uchwałę, w której wskazał, że koszty mechanizmu zdolności wytwórczych będą finansowane w ramach „obowiązku świadczenia usługi publicznej” przez spółkę Elia w taryfach sieciowych.

(208) Władze belgijskie wskazały, że mechanizm zdolności wytwórczych jest finansowany w drodze opłat i podatków parafiskalnych, którymi obciąża się beneficjenta. Zgodnie z art. 12 § 1 ustawy o energii elektrycznej połączenie, korzystanie z infrastruktury i systemów elektrycznych oraz, w stosownych przypadkach, usług systemowych operatora systemu podlegają taryfom za zarządzanie systemem przesyłowym i sieciami z funkcją transportu. Ponadto zgodnie z art. 12 § 13 ustawy o energii elektrycznej operator systemu informuje, tak szybko, jak to możliwe, użytkowników jego sieci o taryfach, jakie musi stosować, oraz udostępnia je wszystkim osobom na ich żądanie.

⁽⁸⁰⁾ <https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=fr&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=F&legislat=55&dossierID=1220>

- (209) Zgodnie z art. 12 § 5 pkt 11 ustawy o energii elektrycznej koszty netto zadań realizowanych w ramach usługi publicznej nałożone na mocy tej ustawy należy uwzględnić w taryfach w przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i regulacjami.
- (210) Zgodnie z sekcją 4.2 dekretu przyjętego przez CREG dnia 28 czerwca 2018 r. na podstawie art. 12 ustawy o energii elektrycznej ⁽⁸¹⁾ i określającego taryfy sieciowe w okresie 2020–2023 taryfy te są cenami, jakie muszą zapłacić użytkownicy sieci na rzecz operatora sieci. Zgodnie z art. 4 akapit 7 tego samego dekretu w ramach ogólnej struktury taryfowej rozróżnia się taryfy transportowe, które obejmują całkowite przychody operatora systemu, oraz taryfy za wykonywanie obowiązków świadczenia usługi publicznej. Art. 6 dekretu przewiduje, że taryfy za wykonywanie obowiązków świadczenia usługi publicznej kompensują koszty netto obowiązków świadczenia usługi publicznej, w tym koszty zarządzania i opłaty finansowe, nałożone na operatora systemu i w odniesieniu do których w żadnym akcie prawnym, dekreście ani zarządzeniu, lub dekreściech je wdrażających, nie przewidziano szczególnego mechanizmu kompensacyjnego – w formie opłaty za przeciążenia lub innej opłaty – w zamian za działanie systemu.
- (211) Na tej podstawie każdego roku OSP będzie przedkładał propozycję dotyczącą taryfy do celów obowiązku świadczenia usługi publicznej do zatwierdzenia przez CREG, wraz z budżetem i prognozą wszystkich kosztów (wynagrodzenie za zdolność wytwórczą, zarządzanie OSP i koszty prac rozwojowych) i dochodów osiągniętych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych na kolejny rok. W proponowanej taryfie za wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej uwzględnione zostanie także saldo przeniesione z poprzedniego roku obrotowego.
- (212) Na koniec roku OSP przedłoży sprawozdanie dotyczące taryfy do zatwierdzenia przez CREG, określając faktyczne koszty i dochody za poprzedni rok oraz dochód uzyskany w wyniku stosowania taryfy. Po sprawdzeniu dokładności danych oraz zasadności zarządzania mechanizmem zdolności wytwórczych i kosztów prac rozwojowych poniesionych przez OSP CREG określi saldo do przeniesienia.
- (213) Wszelkie przychody związane z mechanizmem zdolności wytwórczych zostaną wykorzystane na pokrycie kosztów składowych taryfy za wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej, nie naruszając art. 26 ust. 9 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (214) Taryfę stosuje się w sposób jednolity w EUR/MWh wobec wszystkich konsumentów (bezpośrednio wobec konsumentów podłączonych do sieci przesyłowej lub pośrednio poprzez operatora systemu dystrybucyjnego, oraz wobec dostawców – w przypadku konsumentów podłączonych do sieci dystrybucyjnej).
- (215) Szczegółowe zasady finansowania mechanizmu zdolności wytwórczych zostaną zastosowane najwcześniej w 2022 r. w styczniu 2025 r., jak określono w art. 7 undecies § 15 ustawy o energii elektrycznej.
- (216) Zgodnie z uchwałą parlamentu najpóźniej od 2029 r. taryfa będzie nakładana na podstawie mocy szczytowej w zależności od rozmieszczenia inteligentnych liczników w regionach. W związku z tym najpóźniej do końca 2023 r. rząd przeprowadzi analizę oczekiwanego rozmieszczenia inteligentnych liczników.

2.13. Okres obowiązywania

- (217) Belgia zwróciła się o zatwierdzenie mechanizmu zdolności wytwórczych na maksymalny dopuszczalny okres wynoszący 10 lat ⁽⁸²⁾, počawszy od daty przeprowadzenia pierwszej aukcji.
- (218) Belgia zobowiązała się do wprowadzenia w ustawie o energii elektrycznej przepisu, zgodnie z którym w przypadku braku zawarcia przez trzy kolejne lata jakiejkolwiek nowej umowy dotyczącej zdolności wytwórczych, zgodnie z art. 7 undecies § 11 ustawy o energii elektrycznej, od kolejnego roku nie będą organizowane żadne nowe aukcje w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych.

⁽⁸¹⁾ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/Z1109-10FR.pdf>

⁽⁸²⁾ Zob. art. 21 ust. 8 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

2.14. **Przejrzystość pomocy a przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji lub podlegające niewykonanemu nakazowi odzyskania środków**

- (219) Belgia zgłosiła, że będzie przestrzegać wymogów dotyczących komunikatu w sprawie przejrzystości ⁽⁸³⁾.
- (220) Belgia zobowiązała się do zawieszenia udzielenia lub wypłaty jakiegokolwiek pomocy w ramach programu zgłoszonej pomocy jakimkolwiek przedsiębiorstwu, które otrzymało wcześniej pomoc niezgodną z prawem uznaną za niezgodną na mocy decyzji Komisji.
- (221) Belgia zgłosiła, że beneficjenci znajdujący się w trudnej sytuacji nie otrzymają pomocy ⁽⁸⁴⁾.

2.15. **Podstawy do wszczęcia postępowania**

- (222) Komisja miała wątpliwości co do zgodności niektórych aspektów środka z rynkiem wewnętrznym.
- (223) Na podstawie dostępnych informacji i elementów opisanych w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja dążyła do uzyskania wyjaśnień i wezwała do zgłaszania uwag na temat następujących kwestii:
- konieczność środka:
 - czy władze belgijskie w wystarczający sposób zidentyfikowały problem z wystarczalnością zasobów oraz czy odpowiednio go przeanalizowały i oceniły jego skalę;
 - adekwatność środka:
 - czy zasady kwalifikowalności dotyczące dostępu do umów wieloletnich zapewniają równe szanse w przypadku wszystkich technologii, w szczególności tych, które wiążą się z wysokimi kosztami inwestycji oraz wysokimi korekcyjnymi współczynnikami dyspozycyjności;
 - proporcjonalność środka:
 - czy wolumen zdolności wytwórczych, który należy zakupić w drodze aukcji, jest proporcjonalny, aby osiągnąć cel polegający na zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw;
 - unikanie negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową:
 - czy środek pozwolił uniknąć takich skutków, biorąc pod uwagę fakt, że pośrednie zagraniczne zdolności wytwórcze będą mogły być przedmiotem wyłącznie umów jednorocznych i będą ograniczone pułapem cen pośrednich;
 - czy środek nie ogranicza zachęt do inwestowania w przepustowość połączeń wzajemnych.
- (224) Komisja miała także wątpliwości co do zgodności środka ze ściśle powiązanymi przepisami prawa Unii, mianowicie art. 22 i 24 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (225) W niniejszej sekcji podsumowano uwagi otrzymane przez Komisję w okresie konsultacji od 15 zainteresowanych stron, w szczególności od zainteresowanych stron prowadzących działalność w sektorze energetycznym, jak również od stowarzyszeń branżowych oraz organizacji pozarządowych. Komisja otrzymała także uwagi od kraju sąsiadującego i jego OSP.

3.1. **Konieczność środka**

- (226) Różne zainteresowane strony przedłożyły uwagi dotyczące wykazania potrzeby wprowadzenia mechanizmu zdolności wytwórczych oraz obliczania wolumenu takich zdolności na potrzeby aukcji, czasami na obydwa te tematy.

⁽⁸³⁾ Komunikat Komisji zmieniający komunikaty Komisji dotyczące Wytycznych UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych, Wytycznych w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020, pomocy państwa przeznaczonej na filmy i inne utwory audiowizualne, Wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka oraz Wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz portów lotniczych i przedsiębiorstw lotniczych (Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 30).

⁽⁸⁴⁾ Jak określono w wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

- (227) Cztery zainteresowane strony utrzymały, że potrzeba ta została wykazana w wystarczający sposób. Trzy inne strony potwierdziły natomiast, że taka potrzeba istnieje i podkreśliły, że jest ona kwestią priorytetową.
- (228) Trzy zainteresowane strony stwierdziły, że zastosowanie scenariusza EU-HiLo nie wydaje się właściwe do określenia poziomu problemu z wystarczalnością zasobów, ponieważ istnieje ryzyko przeszacowania tego problemu i zakłócenia rynku energii elektrycznej.
- (229) Cztery zainteresowane strony podkreśliły, że najnowsza metoda ERAA oraz metoda VOLL/CONE/RS mają pełne zastosowanie do proponowanego belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych.
- (230) Pięć zainteresowanych stron argumentowało, że poprzednie badania wystarczalności wykorzystane do wykazania potrzeby wprowadzenia mechanizmu zdolności wytwórczych nie są zgodne z metodą ERAA, w szczególności:
- zgodnie z metodą ERAA klimatyczna baza danych ma być ograniczona do 30 lat historycznych, natomiast Belgia wykorzystwała 35;
 - w badaniach nie uwzględniono w sposób wystarczający oczekiwanych rezultatów planu wdrażania lub wykorzystania oczekiwanych przychodów rynkowych zamiast mediany przychodów;
 - w badaniach nie uwzględniono oczekiwanej funkcji niedoboru mocy ani braku pułapu cen, co stanowiłoby naruszenie art. 20 ust. 3 lit. c) i art. 23 ust. 5 lit. e) rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej;
 - w NRAA należy uwzględnić przyspieszone wprowadzenie inteligentnych liczników oraz rozwijanie morskiej energetyki wiatrowej, zgodnie z rekomendacją Komisji Europejskiej przedstawionej w opinii na temat belgijskiego planu wdrażania. W analizie potrzeby wprowadzenia mechanizmu zdolności wytwórczych powinno się także uwzględnić zasadę 70 % minimalnego poziomu pozostającej dostępnej marży („minRAM”).
- (231) Jedna z zainteresowanych stron twierdziła, że Belgia nie może zorganizować pierwszej aukcji w 2021 r. na podstawie nieaktualnej i niezgodnej NRAA. W jej opinii mechanizm zdolności wytwórczych nie powinien być nawet wdrażany w oczekiwaniu na publikację ERAA.
- (232) Cztery zainteresowane strony podkreśliły, że norma niezawodności wykorzystana przez Belgię do wykazania potrzeby wprowadzenia mechanizmu zdolności wytwórczych lub obliczenia wolumenu zdolności wytwórczych na potrzeby pierwszej aukcji nie jest zgodna z metodą wymaganą w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej.
- (233) Jedna z zainteresowanych stron twierdziła, że należy zagwarantować spójność w procedurach, metodach, danych i scenariuszach, które z jednej strony są stosowane do wykazania potrzeby wprowadzenia mechanizmu zdolności wytwórczych, a z drugiej do określenia wymaganego wolumenu oferowanego w aukcji w ramach takiego mechanizmu.
- (234) Kolejna zainteresowana strona podkreśliła, że norma niezawodności i metoda określania VOLL i CONE może się zmienić między pierwotną aukcją T-4 a kolejnymi aukcjami, prowadząc do określenia innego wolumenu.

3.2. Adekwatność środka

3.2.1. Wybór instrumentu

- (235) Trzy zainteresowane strony uważają, że rezerwa strategiczna mogłaby być lepszym rozwiązaniem dla zidentyfikowanego problemu z wystarczalnością zasobów niż ogólnorynkowy mechanizm zdolności wytwórczych. Niektóre strony stwierdziły, że opcja rezerwy strategicznej nie została poddana oceni.

3.2.2. Otwartość środka dla wszystkich odpowiednich dostawców zdolności wytwórczych

- (236) Jedna zainteresowana strona zaproponowała ustanowienie aukcji T-2 w celu uniknięcia nadmiernego udzielania zamówień w ramach aukcji T-4 na podstawie nadmiernie bezpiecznych założeń, a także w celu uwzględnienia zmienionej normy niezawodności na podstawie metody ACER.
- (237) Jedna z zainteresowanych stron twierdziła także, że posiadacze zdolności wytwórczych kwalifikujący się do udziału w aukcji (tacy jak CHP o zdolnościach wytwórczych powyżej 1 MW) są wyłączeni z udziału, jeżeli w danym okresie korzystają z pomocy operacyjnej w ramach zielonych zaświadczeń (GSC) lub certyfikatów CHP (CHP).

3.3. Efekt zachęty

3.3.1. Kwalifikowalne koszty inwestycji

- (238) Jedna z zainteresowanych stron podkreśliła, że wydatki ponoszone na zapewnienie zgodności zdolności wytwórczych z normami środowiskowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1 projektu dekretu królewskiego w sprawie progów inwestycyjnych, nie powinny być uwzględniane w przypadku umów zawieranych na dłuższy czas.

3.4. Proporcjonalność

3.4.1. Wolumen, który należy zakupić

- (239) Według jednej z zainteresowanych stron parametry określające ilość zdolności wytwórczych, którą należy zakupić w drodze aukcji, należy zatwierdzić na podstawie wniosku przedłożonego przez organ regulacyjny. Ta sama zainteresowana strona argumentowała, że wniosek ten nie podlega zmianie oraz że państwo członkowskie może tylko odrzucić taki wniosek i zwrócić się o przedłożenie nowego.

3.4.2. Mechanizm finansowania

- (240) Jedna z zainteresowanych stron twierdziła, że magazyny energii powinny być zwolnione z obowiązku świadczenia usługi publicznej polegającej na finansowaniu mechanizmu zdolności wytwórczych. Zwolnienie to powinno obejmować zarówno magazyn energii przyłączany do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej (ang. FTM, *front-of-the-meter*), jak i magazyn energii przyłączany do domów jednorodzinnych (ang. BTM, *behind-the-meter*).
- (241) Inna strona argumentowała, że mechanizm finansowania może wpływać na wolumen zdolności wytwórczych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych. Na przykład powiązanie opłat na sfinansowanie mechanizmu zdolności wytwórczych ze zużyciem energii elektrycznej podczas szczytów zapotrzebowania można postrzegać jako zachętę dla zaangażowanych stron do ograniczenia własnego zużycia w szczytach zapotrzebowania, co z kolei prowadzi do zmniejszenia zapotrzebowania na zdolności wytwórcze kupowane na aukcjach.

3.5. Unikanie nadmiernego negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową

3.5.1. Otwartość środka dla wszystkich odpowiednich dostawców zdolności wytwórczych

3.5.1.1. Agregacja

- (242) Dwie zainteresowane strony twierdziły, że obecne zasady dotyczące kwalifikowalności umów wieloletnich utrudniają agregację, a konkretniej zasada, zgodnie z którą składnik aktywów objęty umową o najkrótszym okresie obowiązywania w zagregowanym portfelu wyznacza okres obowiązywania całego portfela.
- (243) Dwie inne zainteresowane strony twierdziły, że należy dostosować próg poszczególnych agregacji. Obecnie w projekcie przepisów dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych przewidziane jest, że zdolności wytwórcze objęte obowiązkiem harmonogramowania dobowego nie mogą być częścią zagregowanej CMU.
- (244) Jedna z zainteresowanych stron stwierdziła, że udział poprzez agregację jest niemożliwy w przypadku instalacji o mocy większej niż 25 MW. Strona ta chciałaby w związku z tym, aby próg ten wynosił 75 MW.

3.5.1.2. Progi inwestycyjne

- (245) Trzy zainteresowane strony argumentowały, że poziom progów inwestycyjnych w przypadku umów wieloletnich jest niezgodny z ostatnimi zmianami na rynku, a co za tym idzie nie uwzględnia neutralności pod względem technologicznym, co doprowadzi do dyskryminacji między określonymi klasami technologii (klasa H/HL nad klasą F turbiny gazowej w cyklu kombinowanym i turbiny gazowej w obiegu otwartym) oraz między istniejącymi i nowymi zdolnościami.
- (246) Jedna ze stron argumentowała, że inwestycje, które stwarzają elastyczność lub zwiększają skorygowaną wartość zdolności wytwórczych, nie zmniejszając mocy zainstalowanej, należy również klasyfikować jako koszty kwalifikowalne. Według tej zainteresowanej strony inwestycje w podmioty przekazujące dane, zwiększanie zbiorników energii istniejących akumulatorów lub zdolności w zakresie magazynowania do celów przemysłowych byłyby wyłączone z umów wieloletnich.

3.5.1.3. Korekcyjne współczynniki dyspozycyjności

- (247) Dwie zainteresowane strony twierdziły, że – w porównaniu z mechanizmami zdolności wytwórczych w krajach sąsiadujących, takich jak Francja czy Zjednoczone Królestwo, belgijskie korekcyjne współczynniki dyspozycyjności wiążą się z ryzykiem obarczenia wysokimi karami technologii takich jak magazynowanie, odpowiedź odbioru czy odnawialne źródła energii.
- (248) Jedna z zainteresowanych stron argumentowała, że korekcyjne współczynniki dyspozycyjności rozpatrywane w kontekście belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych, opublikowane w decyzji o wszczęciu postępowania, stwarzają poważne bariery wejścia na rynek w szczególności w zakresie magazynowania energii oraz ogółem w przypadku dostawców zdolności wytwórczych o ograniczonych możliwościach energetycznych.

3.5.1.4. Obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii

- (249) Dwie zainteresowane strony twierdziły, że w przypadku obowiązków zwrotu różnicy w cenie energii przewidzianych w umowach dotyczących zdolności wytwórczych dokonuje się rozróżnienia na CMU z „pełnym harmonogramem” i CMU z „niepełnym harmonogramem” oraz że obowiązki te naruszają zasadę „jednego kursu wykonania”.
- (250) Według jednej z zainteresowanych stron mechanizm „obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii” dyskryminuje operatorów zdolności wytwórczych z pełnym harmonogramem, ponieważ nie bierze się w nim pod uwagę działań zabezpieczających tych operatorów, w ramach których dokonują oni z góry sprzedaży zasadniczej części swojego oczekiwanego wolumenu na rynkach terminowych, dzięki czemu mają oni szansę uzyskać zwrot przychodów, których nie zarobili. Natomiast operatorzy z „niepełnym harmonogramem” mają znaczną elastyczność, jeżeli chodzi o skuteczne deklarowanie indywidualnych cen rynkowych, które pełnią funkcję kursu wykonania, ograniczając ich ryzyko konieczności zwrotu niezyskanych przychodów, a także zapewniając ewentualne możliwości uniknięcia obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii.
- (251) Inna strona argumentowała, że w przypadku obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii dokonuje się rozróżnienia na CMU z „pełnym harmonogramem” i CMU z „niepełnym harmonogramem” po pierwsze ze względu na brak zwolnienia ze wspomnianego obowiązku, jeżeli zdolności wytwórcze zostały już sprzedane na rynkach terminowych (bez uwzględnienia cen niedoboru mocy), a po drugie ze względu na wprowadzenie „zadeklarowanej ceny rynkowej” dla CMU, które nie podporządkowują się pełnym harmonogramom, co w praktyce przekłada się na wprowadzenie wielu kursów wykonania.

3.5.1.5. Pułap cen pośrednich

- (252) Jedna z zainteresowanych stron wyraziła swoje obawy, że wprowadzenie pułapu cen pośrednich doprowadzi do zakłócenia konkurencji na aukcji, ponieważ niektóre istniejące zdolności wymagające inwestycji w celu utrzymania rentowności mogą nie mieć gwarancji odzyskania swoich „brakujących przychodów” i mogą być zmuszone do wyjścia z rynku.
- (253) Według jednej z zainteresowanych stron istnieje poważna „luka inwestycyjna” między progiem inwestycyjnym dla umów trzyletnich, wynoszącym obecnie 177 EUR/kW, a pułapem cen pośrednich, wynoszącym obecnie według przewidywań 21–31 EUR/kW, co prowadzi do dyskryminacji istniejących zdolności wymagających inwestycji, które mogą także mieć istotne „brakujące przychody”.

3.5.1.6. Bezpośrednie transgraniczne zdolności wytwórcze

- (254) Dwie zainteresowane strony stwierdziły, że zapewnienie możliwości bezpośredniego transgranicznego udziału może mieć nadmierny negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.
- (255) Według tych zainteresowanych stron bezpośredni transgraniczny udział może ograniczać zachęty do inwestowania w przepustowość połączeń wzajemnych. Ponadto środek może utrudniać łączenie rynków, ponieważ mechanizm zdolności wytwórczych może prowadzić do sytuacji, w której dostawcy zdolności wytwórczych zabiegają o dostęp do najbardziej atrakcyjnego rynku za pomocą bezpośredniego i wyłącznego połączenia. Przedmiotowy środek powinien także uwzględnić stopień, w jakim przepustowość połączeń wzajemnych może zarządzić ewentualnemu problemowi z wystarczalnością mocy wytwórczych.

3.6. Zgodność z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej

3.6.1. Interpretacja art. 24 ust. 1

- (256) Zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej państwa członkowskie mogą uwzględniać w swoich ocenach wystarczalności poziomy wrażliwości, które są związane ze „specyfiką krajowego popytu i podaży na energię elektryczną”. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności mechanizmu zdolności wytwórczych z art. 24 ust. 1, ponieważ w belgijskim badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r. wykorzystano scenariusz EU-HiLo, opierając się na założeniach dotyczących francuskiej podaży energii elektrycznej. Pięć zainteresowanych stron skrytykowało interpretację art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej dokonaną przez Komisję, stwierdzając, że jest ona zbyt restrykcyjna.
- (257) Strony te argumentowały, że metoda dotycząca ERAA potwierdza, że NRAA musi mieć zasięg regionalny i może obejmować dodatkowe poziomy wrażliwości. Metoda ta nie określa ani nie ogranicza charakteru tych dodatkowych poziomów wrażliwości. Jak wspomniano w art. 3 ust. 6 wspomnianej metody, poziomy te mogą obejmować szeroko zakrojone zmiany pod względem założeń dotyczących całego uwzględnianego zasięgu geograficznego, w tym różne założenia dotyczące danych wejściowych, jak np. zainstalowanych zdolności wytwórczych.
- (258) Jedna z zainteresowanych stron zwróciła uwagę, że również wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020⁽⁸⁵⁾ („EEAG”) w sposób szczególny potwierdzają, że ocena wystarczalności zasobów powinna uwzględniać „ocenę oddziaływania energii elektrycznej o zmiennej charakterystyce produkcji, w tym z sąsiednich systemów”.

3.6.2. Stopniowe wycofanie administracyjne mechanizmu zdolności wytwórczych

- (259) Dwie zainteresowane strony podkreśliły, że nie istnieje żaden przepis dotyczący stopniowego wycofania mechanizmu zdolności wytwórczych w aktach ustawodawczych/prawnych.

3.7. Inne uwagi

3.7.1. Zrównoważony charakter

- (260) Dwie zainteresowane strony stwierdziły, że spora część zdolności wytwórczych zarezerwowanych dla gazu w mechanizmie zdolności wytwórczych jest niezgodna z celami dotyczącymi dekarbonizacji Unii i stopniowego wycofywania paliw kopalnych zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, EEAG i wsparciem belgijskiego rządu federalnego na osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.

3.7.2. Stopniowe wycofywanie się z energetyki jądrowej

- (261) Jedna z zainteresowanych stron podkreśliła, że Belgia rozważa utrzymanie 2 GW mocy energii jądrowej, jeżeli ze sprawozdania oceniającego dotyczącego pierwszych aukcji zdolności wytwórczych będzie wynikać, że może pojawić się nieoczekiwany problem z bezpieczeństwem dostaw. Według tej strony kwestia ta wzbudza szereg obaw co do konieczności istnienia mechanizmu zdolności wytwórczych i jego konstrukcji.

3.7.3. Okres obowiązywania

- (262) Jedna z zainteresowanych stron podkreśliła, że umowy długoterminowe powinny być zawierane z uwzględnieniem obawy o malejącą w ciągu roku wystarczalność zasobów oraz że należy przy tym unikać jakiegokolwiek uzależnienia od jednej technologii.
- (263) Jedna zainteresowana strona odniosła się do okresu obowiązywania umów (15 lat), który potencjalnie przekracza okres obowiązywania środka (10 lat), co jej zdaniem byłoby sprzeczne z tymczasowym charakterem środka.

4. UWAGI BELGII

- (264) W niniejszej sekcji podsumowano uwagi otrzymane od Belgii dnia 22 października 2020 r. w sprawie decyzji o wszczęciu postępowania oraz uwagi otrzymane dnia 24 grudnia 2020 r. w odniesieniu do uwag stron trzecich. W sekcji tej zawarto także zaktualizowane informacje przedłożone przez Belgię dnia 28 stycznia 2021 r., 1 marca 2021 r., 13 i 27 kwietnia 2021 r., 4, 5, 19 i 26 maja 2021 r. oraz 17 sierpnia 2021 r.

⁽⁸⁵⁾ Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1 poprawione sprostowaniem przyjętym przez Komisję w Dz.U. C 290 z 10.8.2016, s. 11. W dniu 2 lipca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat, za pośrednictwem którego przedłużono okres obowiązywania wytycznych EEAG do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz wprowadzono zmiany do tych wytycznych. Zob. komunikat C(2020) 4355 final

4.1. Konieczność środka

- (265) Zdaniem Belgii z jej analizy, którą potwierdza opinia OSP, wynika, że ze względu na stopniowe wycofywanie zdolności wytwórczych w obszarze energetyki jądrowej w latach 2022–2025, które stanowią obecnie ponad połowę ciepłych zdolności wytwórczych w Belgii, brak mechanizmu zdolności wytwórczych wpłynąłby negatywnie na bezpieczeństwo Belgii w zakresie dostaw energii elektrycznej. Niezależnie od analizy OSP potrzebę tę potwierdzono również w kilku innych badaniach przeprowadzonych w latach 2017–2020 przez naukowców, instytuty technologiczne oraz Federalne Biuro Planowania.
- (266) Belgia wskazała, że poważne obawy związane z bezpieczeństwem dostaw wykazano nie tylko w scenariuszu HiLO, ale także w scenariuszu podstawowym UE, tj. oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej ponad trzy razy dłuższy niż w prawnym kryterium oczekiwanego czasu braku dostaw energii elektrycznej, co uzasadnia potrzebę podjęcia interwencji za pomocą mechanizmu zdolności wytwórczych.
- (267) Belgia podkreśliła, że metoda, na której powinna być oparta ERAA/NRAA, została zatwierdzona przez ACER dopiero dnia 2 października 2020 r. Metoda ACER obejmuje istotne zmiany i dlatego przewiduje się w niej stopniowe wdrażanie, tj. pierwsza ERAA, która zostanie opublikowana na koniec 2021 r., będzie obejmować tylko niektóre aspekty metody ACER. ENTSO-E przewiduje, że pełne wdrożenie metody ERAA nastąpi do 2023 r.
- (268) Belgia stwierdziła, że nie można było od niej oczekiwać, że zastosuje w pełni metodę ACER do celów ERAA i NRAA we wcześniejszych badaniach, ponieważ metoda ta nie była jeszcze wówczas znana. Belgia podkreśliła jednak, że wiele ważnych elementów wywodzących się z tej metody zostało już wdrożonych przed jej zatwierdzeniem, np. ocena rentowności, modelowanie na podstawie podejścia FBA, modelowanie prawdopodobieństwa oraz zmiany w innych krajach.
- (269) Belgia zakwestionowała twierdzenie, zgodnie z którym mechanizm zdolności wytwórczych nie powinien być wdrażany w oczekiwaniu na publikację ERAA. Zdaniem Belgii również państwa członkowskie mogą przeprowadzać uzupełniające oceny krajowe oraz oceniać potrzebę wprowadzenia mechanizmu zdolności wytwórczych na podstawie takiej NRAA i nie mogą czekać na pełne wdrożenie ERAA (przewidziane na 2023 r.).
- (270) Jeżeli chodzi o normę niezawodności, Belgia podkreśliła, że metoda obliczania VOLL i CONE oraz metoda określania normy niezawodności zostały opublikowane przez ACER dopiero dnia 2 października 2020 r. Biorąc pod uwagę czas, nie jest w związku z tym możliwe wstrzymanie mechanizmu zdolności wytwórczych podczas definiowania nowej normy niezawodności. Ponadto końcowa odpowiedzialność za ustanowienie pożądanego poziomu bezpieczeństwa dostaw spoczywa na państwie członkowskim.
- (271) Jeżeli chodzi o lata klimatyczne uwzględnione w krajowych badaniach wystarczalności, Belgia wyjaśniła, że na potrzeby zachowania spójności w badaniach tych – w obliczu braku opublikowanej metody – wykorzystano tę samą bazę danych klimatycznych co baza danych wykorzystana w średniookresowej prognozie wystarczalności.
- (272) Jeżeli chodzi o przychody rynkowe, Belgia stwierdziła, że w istniejących krajowych badaniach wystarczalności przeprowadzonych do 2019 r. oczekiwane przychody są prognozowane z wykorzystaniem mediany przychodów ze wszystkich lat objętych symulacją. Podejście to, choć uproszczone, można postrzegać jako odzwierciedlenie oczekiwanych przychodów, uwzględniając ryzyko cenowe, które w metodzie ACER uznaje się za istotny element.
- (273) Jeżeli chodzi o pułapy cenowe i ogólne modelowanie całego rynku, Belgia wyjaśniła, że struktura wykorzystana w krajowych badaniach wystarczalności jest identyczna z tą, którą wykorzystano na poziomie europejskim (ENTSO-E, pięciostronne forum ekonomiczne). Uznaje się, że jest to możliwie najlepsze dostępne podejście, które odzwierciedla strukturę rynku europejskiego, w tym dominujące techniczne pułapy ofertowe przewidziane przez NEMO.
- (274) Jeżeli chodzi o funkcję mechanizmu ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy, jak podkreślono w zaktualizowanym belgijskim planie wdrażania, Belgia jest w trakcie rozpatrywania zakresu ewentualnego podjęcia takiej inicjatywy. Belgia wyjaśniła, że krajowy organ regulacyjny i OSP są w trakcie przeprowadzania badania dotyczącego tej kwestii.
- (275) Belgia zwróciła uwagę, że już w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r. wykorzystano najlepsze dostępne prognozy dotyczące wdrażania elastyczności i morskiej energetyki wiatrowej, zgodnie z krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu, i zastosowano zasadę 70 % minRAM. W scenariuszu podstawowym uznaje się, że wszystkie kraje europejskie zapewniły na czas zgodność z tą zasadą.

- (276) Jeżeli chodzi o obawy dotyczące wystarczalności zasobów, Belgia stwierdziła, że chociaż prawdą jest, że badania wskazują na pewne wahanie w szczegółowo obliczonym zapotrzebowaniu na zdolności wytwórcze, nie umniejsza to faktu, że zapotrzebowanie na zdolności wytwórcze w 2025 r. wymaga interwencji, która jest również ukierunkowana na nowe zdolności.
- (277) Najnowsze badanie wystarczalności i elastyczności pokazuje rosnące zapotrzebowanie na zdolności wytwórcze w latach 2025–2032.

4.2. Adekwatność środka

4.2.1. Wybór instrumentu

- (278) Belgia nie podziela zdania niektórych zainteresowanych stron, zgodnie z którym w przypadku ogólnorynkowego mechanizmu zdolności wytwórczych preferowana byłaby rezerwa strategiczna.
- (279) Belgia odniosła się do badania wystarczalności i elastyczności z 2019 r., analizując scenariusz zakładający jednotowarowy rynek energii (EOM) + rezerwę strategiczną oraz scenariusz zakładający jednotowarowy rynek energii (EOM) + mechanizm zdolności wytwórczych. Badanie to potwierdziło, że w scenariuszu zakładającym jednotowarowy rynek energii (EOM) + rezerwę strategiczną kryterium bezpieczeństwa dostaw nie zostałoby spełnione.

4.2.2. Otwartość środka dla wszystkich odpowiednich dostawców zdolności wytwórczych

- (280) Jeżeli chodzi o aukcję T-2, Belgia wyjaśniła, że jak ma to miejsce w innych państwach członkowskich, w których istnieje mechanizm zdolności wytwórczych, w aukcjach T-4 i T-1 dopuszcza się, aby w mechanizmie uczestniczyły wszystkie technologie, z dłuższym lub krótszym czasem dostawy, a państwo członkowskie zyskuje względną pewność, że będzie istniał wystarczający wolumen zdolności wytwórczych do zamówienia na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w roku dostawy. Podział wolumenów między aukcję T-1 i T-2 stwarza ryzyko nadmiernego zmniejszenia konkurencji na tych aukcjach.
- (281) Jeżeli chodzi o wykorzystanie mocy zainstalowanej do obliczenia progu inwestycyjnego, Belgia stwierdziła, że zawieranie umów wieloletnich z CMU, które w większym stopniu przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw, jest zgodne ze wspólnym celem mechanizmu zdolności wytwórczych.
- (282) Zdaniem Belgii jeżeli do celów obliczenia progu inwestycyjnego zamiast mocy zainstalowanej uwzględniono by skorygowaną wartość zdolności wytwórczych oferowanych przez CMU, zdolności wytwórcze o wysokim korekcyjnym współczynniku dyspozycyjności łatwiej osiągnęłyby próg inwestycyjny w przypadku umów wieloletnich. Skutkowało to uzyskaniem przez takie zdolności przewagi nad innymi za świadczenie tej samej usługi.
- (283) Jeżeli chodzi o niekwalifikowanie się dostawców zdolności wytwórczych, którzy korzystają z innych środków pomocy, do uczestnictwa w mechanizmie zdolności wytwórczych, Belgia podkreśliła, że zezwolenie na korzystanie przez zdolności wytwórcze kogeneracji z obydwu mechanizmów przyczyniłoby się do powstania ryzyka nadmiernego kompensowania tych zdolności, co zapewniłoby także niesprawiedliwą przewagę konkurencyjną na aukcjach w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych.

4.3. Efekt zachęty

4.3.1. Kwalifikowalne koszty inwestycji

- (284) Odnosząc się do uwagi, że wydatki umożliwiające zdolnościom wytwórczym przestrzeganie norm środowiskowych nie powinny kwalifikować się do celów umów długoterminowych, Belgia wyjaśniła, że celem tej propozycji jest zapewnienie równego traktowania zarówno nowych, jak i istniejących zdolności wytwórczych pod względem klasyfikacji zdolności wytwórczych w umowach długoterminowych.

4.4. Proporcjonalność środka

4.4.1. Wolumen, który należy zakupić

- (285) Zdaniem Belgii wyboru dotyczącego kalibracji wolumenu mechanizmu zdolności wytwórczych (scenariusz referencyjny) na potrzeby pierwszej aukcji dokonano za radą Federalnego Urzędu Gospodarczego. W radzie tej uwzględniono ograniczoną dostępność francuskiej energetyki jądrowej, która jest mniej dotkliwa niż ta rekomendowana przez OSP (i mniej dotkliwa niż scenariusz wymiarujący, który wykorzystano w przeszłości do określenia rozmiarów belgijskiej rezerwy strategicznej).

- (286) Belgia argumentowała, że jej wysoki wskaźnik połączeń międzysystemowych oraz zależność od importu stanowią cechę charakterystyczną krajowych dostaw energii elektrycznej. Ponadto Belgia stwierdziła, że uwzględnienie niedostępności francuskich zdolności wytwórczych w zakresie energetyki jądrowej jest jedynym uwzględnionym poziomem wrażliwości, mimo iż Belgia dostrzega różne inne czynniki ryzyka w krajach sąsiadujących (np. przyspieszone odchodzenie od węgla, opóźnienia w oddaniu do użytku infrastruktury sieciowej lub nowych zdolności wytwórczych).
- (287) Belgia wskazała, że art. 4 projektu dekretu królewskiego dotyczący metody definiowania scenariusza referencyjnego dla każdej aukcji reguluje wybór scenariusza referencyjnego. W przypadku każdej aukcji scenariusz referencyjny jest opracowywany na podstawie trzech kroków opisanych poniżej, a następnie przekazywany do konsultacji publicznych:
- wybór scenariuszy/poziomów wrażliwości z ostatniej ERAA lub NRAA;
 - Do celów pierwszej aukcji (2021 r.) wybrano scenariusz z MAF 2019 (najnowsze dostępne badanie europejskie, które podlegało konsultacjom na poziomie europejskim).
 - aktualizacja danych i założeń z najbardziej istotnych dostępnych źródeł;
 - Do celów pierwszej aukcji (2021 r.) uwzględniono aktualizacje z oceny wystarczalności mocy wytwórczych ⁽⁸⁶⁾ przeprowadzonej przez pięciopięcioronne forum ekonomiczne w 2020 r.
 - wybór dodatkowych poziomów wrażliwości, które mogą wpłynąć na belgijskie bezpieczeństwo dostaw.
 - Do celów pierwszej aukcji (2021 r.) usunięto odpowiednik dwóch jednostek energetyki jądrowej we Francji, tak jak miało to miejsce w badaniu pięciopięcioronne forum ekonomiczne, aby dostosować się do historycznych/oczekiwanych obserwacji floty jądrowej we Francji, których nie uwzględnia się w lit. a) i b) powyżej, ale które to obserwacje wykorzystuje francuski OSP we francuskiej NRAA („Bilan Prévisionnel 2019” ⁽⁸⁷⁾).
- (288) Belgia wskazała, że w ocenie wystarczalności mocy wytwórczych przeprowadzonej przez pięciopięcioronne forum ekonomiczne w 2020 r. przedstawiono „niski poziom wrażliwości jądrowej”, aby odwzorować scenariusz podstawowy wykorzystany przez francuskiego OSP do celów jego ocen wystarczalności. Ten poziom wrażliwości zakłada 1 700 MW dodatkowo niedostępnych jądrowych zdolności wytwórczych.
- (289) Belgia stwierdziła, że poziom wrażliwości wybrany na potrzeby mechanizmu zdolności wytwórczych odpowiada danym i założeniom z francuskiego scenariusza podstawowego NRAA. Należy zatem w równym stopniu założyć, że poziom ten jest najbardziej odpowiednim scenariuszem podstawowym dla Belgii, ponieważ ta aktualizacja jest zgodna z danymi i założeniami z najbardziej istotnych dostępnych źródeł. Dlatego też nie należy kwalifikować go jako „przypadek HiLo”, lecz jako wiarygodny scenariusz podstawowy.
- (290) W odniesieniu do twierdzenia, że parametry określające ilość zdolności wytwórczych, jaką należy zakupić w drodze aukcji, należy zatwierdzić na podstawie wniosku przedłożonego przez organ regulacyjny, Belgia stwierdziła, że potwierdza to przygotowana zmiana ustawy o mechanizmie zdolności wytwórczych. W oczekiwaniu na formalne zatwierdzenie tej zmiany przestrzegane jest już rozporządzenie w sprawie energii elektrycznej, tj. organ regulacyjny opublikował swój wniosek dotyczący metody służącej do określania parametrów wolumenu w marcu 2020 r., a do lutego 2021 r. opracuje projekt wniosku dotyczącego krzywej zapotrzebowania pierwszej aukcji.
- (291) Zmieniona ustawa o mechanizmie zdolności wytwórczych została opublikowana dnia 19 marca 2021 r. Dekret królewski określający metodę ustanawiania parametrów wolumenu opublikowano dnia 30 kwietnia 2021 r. CREG przedstawił wniosek dotyczący parametrów wolumenu dnia 30 kwietnia 2021 r. Dekret ministerialny zawierający instrukcje dotyczące aukcji T-4 w roku dostawy 2025 został opublikowany dnia 30 kwietnia 2021 r.
- (292) Belgia stwierdziła, że założenie, zgodnie z którym państwo członkowskie nie byłoby w stanie uchylić się od wniosku organu regulacyjnego, jest stwierdzeniem, dla którego nie ma podstawy prawnej w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej i które przeczyłoby zobowiązaniu państwa członkowskiego do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw.

4.4.2. Mechanizm finansowania

- (293) Belgia wyjaśniła, że obecnie na jej terytorium nie ma wystarczającej liczby inteligentnych liczników, aby umożliwić oparcie mechanizmu finansowania na zużyciu energii podczas obciążenia szczytowego. Ustawa o mechanizmie zdolności wytwórczych została zmieniona, tak aby można było wprowadzić taki model w 2025 r. Belgia wyjaśniła także, że rozpatrzy tę kwestię w 2023 r., kiedy opublikowane zostanie sprawozdanie z wprowadzenia inteligentnych liczników.

⁽⁸⁶⁾ https://www.elia.be/en/news/press-releases/2020/05/20200520_third-regional-generation-adequacy-assessment-report

⁽⁸⁷⁾ https://assets.rte-france.com/prod/public/2020-06/bp2019_synthegse_12_1_0.pdf

- (294) Jeżeli chodzi o twierdzenie, zgodnie którym magazyny energii powinny być zwolnione z obowiązku świadczenia usługi publicznej polegającej na finansowaniu mechanizmu zdolności wytwórczych, Belgia wyjaśniła, że jest to szerszej zakrojona kwestia taryf i opłat stosowanych do magazynowania energii. W tym względzie Belgia potwierdziła, że będzie stosowała wytyczne i regulacje przewidziane w pakiecie „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (np. w dyrektywie Parlamentu Europejskiego (UE) 2019/944) oraz zwolnienia przewidziane w dyrektywie w sprawie opodatkowania energii (dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r.).

4.5. Unikanie negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową

4.5.1. Otwartość środka dla wszystkich odpowiednich dostawców zdolności wytwórczych

4.5.1.1. Agregacja

- (295) Jeżeli chodzi o twierdzenie, że obecne zasady dotyczące kwalifikowalności umów wieloletnich utrudniają agregację, a konkretniej zasada, zgodnie z którą składnik aktywów objęty umową o najkrótszym okresie obowiązywania w zagregowanym portfelu wyznacza okres obowiązywania całego portfela, Belgia stwierdziła, że projekt dekretu królewskiego i przepisy dotyczące funkcjonowania zostaną zmienione, aby pozwolić zdolnościom wytwórczym objętym umowami długoterminowymi, które chcą dokonać agregacji, na wybór takich umów.
- (296) Kwestię tę dostosowano w dekrete królewskim określającym progi inwestycyjne, kryteria kwalifikowalności kosztów inwestycyjnych i procedurę ustalania rankingu oraz w przepisach dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych.
- (297) Jeżeli chodzi o zakaz agregacji w przypadku zdolności wytwórczych objętych obowiązkiem harmonogramowania dobowego, Belgia stwierdziła, że na tym etapie zmiana tego elementu struktury nie wydaje się odpowiednia, jednak poprosi o regularne zaktualizowane informacje na temat tego zakazu w ocenach mechanizmu zdolności wytwórczych, aby umożliwić wprowadzenie zmian, jeżeli i kiedy zajdzie taka potrzeba. Zdaniem Belgii jednostki zaliczające się do tej kategorii od zawsze podlegały szczególnym procedurom koordynacyjnym i oczekuje się, że tak pozostanie. Procedury te obejmują obowiązek harmonogramowania dobowego z dokładnością do 1 MW, ścisłą koordynację planowania wyłączeń oraz obowiązki związane z udostępnianiem zdolności wytwórczych, np. bilansowanie. Metoda ta zapewnia dobrze skoordynowane funkcjonowanie sieci energetycznej w czasie rzeczywistym. Indywidualne ujęcie takich jednostek pozwala na właściwe prognozowanie przepływów oraz umożliwia jak najefektywniej eliminować szczególne ograniczenia, natomiast w formie zagregowanej ujęcie to ulega „rozmyciu”, przez co działanie sieci energetycznej staje się bardziej złożone i mniej efektywne.
- (298) Ponadto struktura mechanizmu zdolności wytwórczych została skalibrowana na potrzeby zdolności wytwórczych zaklasyfikowanych do jednej albo drugiej kategorii, a monitorowanie dostępności dostosowano do kontekstu, w jakim zdolności te funkcjonują na rynku energii. Odejście od tego istniejącego podziału mogłoby doprowadzić do tego, że struktura mechanizmu stałaby się bardziej złożona, a pod wieloma względami potencjalnie także mniej trwała. Na przykład trudno przewidzieć, jak w przypadku takich CMU stosowany byłby obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii, ponieważ dwie części zagregowanej CMU mogłyby podlegać dwóm różnym systemom.

4.5.1.2. Progi inwestycyjne

- (299) Jeżeli chodzi o progi inwestycyjne decydujące o dostępie do umów długoterminowych, Belgia stwierdziła, że przeanalizuje ważniejsze poszczególne elementy i przekaze Komisji Europejskiej informację na temat preferowanego przez siebie sposobu.
- (300) Dnia 11 czerwca 2021 r. Belgia opublikowała dekret królewski, w którym uwzględniono uwagi zgłoszone przez zainteresowane strony w odniesieniu do progów inwestycyjnych.
- (301) Jeżeli chodzi o twierdzenie, zgodnie z którym inwestycje, które stwarzają elastyczność lub zwiększają skorygowaną wartość zdolności wytwórczych, nie zmniejszając mocy zainstalowanej, należy również klasyfikować jako koszty kwalifikowalne, Belgia stwierdziła, że ponieważ mechanizm zdolności wytwórczych jest rynkiem zdolności wytwórczych, a nie rynkiem energii, Belgia uchyla się od założenia, że kwalifikowalne są wyłącznie inwestycje, które przyczyniają się do utrzymania lub zwiększania takich zdolności. Przykładowo: (i) w przypadku odpowiedzi odbioru inwestycje, które pozwalają zwiększać moc zainstalowaną, tj. różnicę między maksymalnym zużyciem (maksymalnym odbiorem) a minimalnym odbiorem (niezbywalna marża), kwalifikują się do uzyskania umów długoterminowych, a (ii) w przypadku jednostek ciepłych inwestycje, których celem jest zwiększenie niezawodności, a co za tym idzie korekcyjnego współczynnika dyspozycyjności, nie kwalifikują się, w ten sam sposób jak w przypadku odpowiedzi odbioru.

- (302) Belgia podkreśliła, że chociaż koszty te nie kwalifikują się do uzyskania umowy długoterminowej, można je uwzględnić w cenie oferty zdolności wytwórczych.

4.5.1.3. Korekcyjne współczynniki dyspozycyjności

- (303) W odniesieniu do korekcyjnych współczynników dyspozycyjności Belgia stwierdziła, że na pierwszy rzut oka uzasadnienia dla „niższych” korekcyjnych współczynników dyspozycyjności należy szukać w fakcie, że współczynniki te są niższe w przypadku technologii o ograniczonych możliwościach energetycznych, kiedy udział takich technologii w systemie/kraju rośnie. Faktycznie, kiedy odsetek takich technologii jest duży, ich udział nie ogranicza się do momentów niedoboru mocy. W porównaniu z innymi krajami, w których funkcjonuje mechanizm zdolności wytwórczych, w Belgii odsetek zasobów o ograniczonych możliwościach energetycznych jest najwyższy i będzie nadal wzrastał zgodnie ze scenariuszem referencyjnym mechanizmu zdolności wytwórczych (30 % w 2025 r., w porównaniu z poniżej 10 % we Francji, w Zjednoczonym Królestwie czy Irlandii). Tendencja ta, tj. im wyższy odsetek zasobów o ograniczonych możliwościach energetycznych, tym niższy korekcyjny współczynnik dyspozycyjności, potwierdza się w innych krajach/strefach, np. w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie.
- (304) Belgia wyjaśniła ponadto, że oczekuje na opinię organu regulacyjnego w sprawie proponowanych korekcyjnych współczynników dyspozycyjności oraz że na początku stycznia 2021 r. OSP zorganizował spotkanie szczególnej grupy zadaniowej poświęcone tej kwestii dla wszystkich zainteresowanych stron.
- (305) W opublikowanej dnia 30 kwietnia 2021 r. decyzji ministerialnej zawierającej instrukcje dotyczące aukcji R-4 w roku dostawy 2025 uwzględniono zaktualizowany zestaw korekcyjnych współczynników dyspozycyjności, w którym przewidziano wyższe współczynniki w przypadku zdolności o ograniczonych możliwościach energetycznych.

4.5.1.4. Obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii

- (306) W odniesieniu do obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii Belgia wyjaśniła, że struktura kursu wykonania była przedmiotem wielu dyskusji w grupie zadaniowej dotyczącej mechanizmu zdolności wytwórczych. Wypracowane rozwiązanie ma na celu osiągnięcie równowagi między dwiema kwestiami:
- a) z jednej strony, obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii jest fundamentalną cechą belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych, opartą na opcjach niezawodności, przy czym powinna istnieć realistyczna szansa ekspozycji na kurs wykonania w przypadku cen szczytowych, aby uniknąć nieoczekiwanych zysków;
 - b) z drugiej strony nie powinno się wykluczać zdolności z mechanizmu zdolności wytwórczych, w przypadku gdy są one aktywowane dopiero, gdy cena rynkowa przekroczy poziom kursu wykonania.

4.5.1.5. Pułap cen pośrednich w przypadku krajowych zdolności wytwórczych

- (307) W odniesieniu do pułapu cen pośrednich Belgia stwierdziła, że rozważa możliwość wprowadzenia mechanizmu odstępstw.
- (308) W dekrete królewskim opublikowanym dnia 30 kwietnia 2021 r. przewidziano procedurę i mechanizm odstępstwa dla stron, które mogą wykazać, że ich „brakujące przychody” są wyższe, niż można odzyskać dzięki pułapowi cen pośrednich.

4.5.2. Przychody z ograniczeń przesyłowych

- (309) Zdaniem Belgii podział i wprowadzenie opłat wynikających z alokacji biletów transgranicznych na rzecz mechanizmu zdolności wytwórczych jest w całości zgodne z przepisami ustanowionymi w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej, w szczególności w art. 26 ust. 9.
- (310) Belgia stwierdziła, że krajowe organy regulacyjne podejmują decyzje dotyczące podziału przychodów między OSP. Wykorzystywanie przychodów z ograniczeń przesyłowych przez belgijskiego OSP reguluje metoda taryfowa, zgodnie z którą z całkowitego dochodu pokrywa się koszty niezbędne do kontynuacji działań podlegających regulacji.
- (311) Belgia wskazała, że w przypadku gdy przychody są współdzielone z sąsiadującymi OSP, wykorzystywanie tych przychodów reguluje rozporządzenie w sprawie energii elektrycznej.
- (312) Belgia potwierdziła także, że będzie przestrzegać decyzji ACER nr 36/2020, w której określono między innymi metodę podziału przychodów wynikających z alokacji wejściowych zdolności wytwórczych.

4.5.3. Pułap cen pośrednich w przypadku zagranicznych zdolności wytwórczych

- (313) Belgia wskazała, że ograniczenie wobec umów jednorocznych dla pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych wydaje się uzasadnione, ponieważ nie można zagwarantować, że pozostanie wystarczająco dużo biletów transgranicznych dla konkretnej granicy w czasie trwania umowy wieloletniej.
- (314) Belgia wskazała, że jeżeli w wyniku ogólnego stosowania pułapu cen pośrednich wobec pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych uczestnicy zniechęcą się do uczestnictwa, możliwe będzie rozważenie zmian w zgłoszonej strukturze (takich jak wprowadzenie mechanizmu udzielania odstępstw).
- (315) Mechanizm odstępstw, o którym mowa w motywie 308, ma również zastosowanie do pośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych.

4.5.4. Bezpośrednie transgraniczne zdolności wytwórcze

- (316) Belgia zgłosiła, że opracowana została zmiana ustawy o mechanizmie zdolności wytwórczych, zgodnie z którą warunkiem wstępnym udziału bezpośrednich zagranicznych zdolności wytwórczych jest zawarcie umowy między Belgią a państwem członkowskim, na którego terytorium zlokalizowane są dane zdolności. Umowa ta powinna stanowić zapewnienie, z jednej strony, dla Belgii, że posiadacz zdolności wytwórczych będzie przestrzegał warunków technicznych, organizacyjnych i finansowych oraz, z drugiej strony, dla przyjmującego państwa członkowskiego, że udział ten nie wpłynie negatywnie na jego bezpieczeństwo dostaw ani na zarządzanie ograniczeniami przesyłowymi.
- (317) Ustawa o mechanizmie zdolności wytwórczych obejmująca tę zmianę została opublikowana dnia 19 marca 2021 r.

4.6. Zgodność z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej

4.6.1. Interpretacja art. 24 ust. 1

- (318) Belgia stwierdziła, że w dostępnych badaniach dotyczących wystarczalności zasobów uwzględnia się poziomy wrażliwości zagranicznych zdolności wytwórczych. Zdaniem Belgii takie uwzględnienie jest w pełni zgodne z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej, ponieważ silną zależność od importu należy właśnie uznać za „specyfikę krajowego popytu i podaży na energię elektryczną”, jak określono w art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej. Potwierdza to wymagany zasięg regionalny NRAA.

4.6.2. Stopniowe wycofanie administracyjne mechanizmu zdolności wytwórczych

- (319) Jeżeli chodzi o klauzulę dotyczącą stopniowego wycofania administracyjnego, Belgia argumentowała, że – biorąc pod uwagę strukturę mechanizmu zdolności wytwórczych – umowy mogą i powinny na ogół opiewać na zerowe wynagrodzenie.
- (320) Jak określono w motywie 218, Belgia zobowiązała się do wprowadzenia do ustawy o energii elektrycznej przepisu, zgodnie z którym w przypadku braku zawarcia przez trzy kolejne lata jakiegokolwiek nowej umowy dotyczącej zdolności wytwórczych, zgodnie z art. 7 undecies § 11 ustawy o energii elektrycznej, od kolejnego roku nie będą organizowane żadne nowe aukcje w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych.

4.7. Inne uwagi

4.7.1. Zrównoważony charakter

- (321) Belgia wyjaśniła, że mechanizm zdolności wytwórczych zaprojektowano tak, aby był neutralny technologicznie i nie służył rezerwowaniu żadnych zdolności wytwórczych dla jednostek gazowych. Ponadto wiele decyzji projektowych podjęto, aby zapewnić równe szanse i aktywnie promować udział innowacyjnych technologii, takich jak zarządzanie popytem i inne formy elastyczności. Na przykład w projekcie przewidziano rezerwację znaczącej wielkości zdolności wytwórczych na potrzeby aukcji T-1, co w większym stopniu umożliwi uczestnictwo w aukcji technologiom o krótszym czasie dostawy, takim jak zarządzanie popytem czy akumulatory. Zgodnie z oszacowaniami wolumen wynosi ponad 1,5 GW całkowicie dostępnych zdolności, co daje ponad 3 lub 4 GW po zastosowaniu korekcyjnych współczynników dyspozycyjności. W porównaniu z innymi krajami europejskimi ten odsetek zarezerwowany na potrzeby aukcji T-1 jest znacznie wyższy, tj. w roku dostawy 2018/19 Zjednoczone Królestwo zarezerwowało 2,5 GW zdolności na potrzeby aukcji T-1, w porównaniu z 48,6 GW na potrzeby aukcji T-4. W irlandzkim mechanizmie zdolności wytwórczych przewiduje się, że 2–5 % wymaganych zdolności wytwórczych zarezerwowano na potrzeby aukcji R-1.

- (322) Jak stwierdzono w motywie 109, nowe instalacje zasilane paliwami kopalnymi, które będą się kwalifikować do umów 15-letnich, będą związane celami ustanowionymi przez Unię Europejską lub Belgię dotyczącymi ograniczenia emisji gazów cieplarnianych na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.
- (323) Belgia stwierdziła również, że stworzyła atrakcyjne warunki do rozwoju tzw. technologii o ograniczonych możliwościach energetycznych (np. dzięki możliwości uczestnictwa w rynkach usług systemowych lub ułatwieniom wynikającym z mechanizmu przenoszenia energii). Dzięki temu zarządzanie popytem stanowi wysoki odsetek, a tendencja ta będzie nadal rosła, ponieważ przewiduje się powiększenie systemu o dodatkowe możliwości magazynowania i odpowiedź odbioru około 2025 r.
- (324) Ponadto obecnie poziom międzysystemowych połączeń elektroenergetycznych w Belgii wynosi ok. 24 %, a zgodnie z oczekiwaniami odsetek ten wzrośnie do 2030 r. do ok. 33 %.

4.7.2. Stopniowe wycofywanie się z energetyki jądrowej

- (325) Belgia zauważyła, że biorąc pod uwagę pełne stopniowe wycofywanie się z energetyki jądrowej, zgłoszenie pozostaje aktualne. Wyjaśniła także, że powiadomi o wszelkich wnioskach dotyczących dostosowań po przeprowadzeniu oceny do końca listopada 2021 r.

4.7.3. Okres obowiązywania

- (326) Belgia argumentowała, że głównym powodem, dla którego wprowadzono umowy długoterminowe, jest stworzenie równych szans między istniejącymi, zmodernizowanymi i nowymi zdolnościami wytwórczymi. Znaczenie zapewnienia takich równych szans jest tak samo ważne na pierwszej aukcji, jak i na kolejnych.
- (327) W odniesieniu do czasu trwania umów (15 lat) oraz tymczasowego charakteru środka (10 lat) Belgia zauważyła, że należy rozróżnić czas trwania umowy, z jednej strony, i zatwierdzoną organizację aukcji, z drugiej strony.

5. Ocena środka

5.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (328) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wstępne stanowisko, że środek stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Ani Belgia, ani żadna z zainteresowanych stron nie zakwestionowały tego stanowiska.
- (329) W art. 107 ust. 1 TFUE definiuje się pomoc państwa jako „wszelką pomoc przyznawaną przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie”.
- (330) Pomoc państwa objęta zakresem art. 107 ust. 1 TFUE jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli „zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów [...] w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (331) W art. 107 ust. 2 i 3 TFUE wymienia się szczególne okoliczności, w których pomoc jest lub może być uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Ocena Komisja dotycząca kwestii, czy w niniejszej sprawie mają zastosowanie którekolwiek z tych okoliczności, została przedstawiona w sekcji 5.3.

5.1.1. Możliwość przypisania środka państwu i finansowanie z zasobów państwowych

- (332) Aby środki mogły zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE a) musi istnieć możliwość przypisania ich państwu oraz b) muszą one obejmować zasoby państwowe. Drugi z warunków oznacza, że pomoc musi zostać udzielona bezpośrednio przez państwo lub przez publiczny lub prywatny organ wyznaczony lub ustanowiony przez państwo⁽⁸⁸⁾. Jak wyjaśniono w sekcji 2.2, mechanizm zdolności wytwórczych wprowadzono na mocy ustawy federalnej przyjętej dnia 22 kwietnia 2019 r. zmieniającej ustawę o energii elektrycznej z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie organizacji belgijskiego rynku energii elektrycznej (przepis ustawodawczy).

⁽⁸⁸⁾ Sprawa 76/78 Steinike & Weinlig/Niemcy, Rec. 1977, s. 595, pkt 21; sprawa C-379/98 Preussen Elektra, Rec. 2001 s. I-2099, pkt 58; sprawa C-706/17 Achema Rec. 2019 pkt 47 i kolejne.

Przyjęto szereg przepisów wykonawczych dotyczących tego mechanizmu zdolności wytwórczych, takich jak dekrety królewskie, dekrety ministerialne oraz usankcjonowane prawnie przepisy rynkowe i umowy. Podstawę prawną wszystkich wspomnianych przepisów wykonawczych stanowi wspomniana powyżej federalna ustawa o energii elektrycznej. Tym samym środek można zatem przypisać państwu belgijskiemu.

- (333) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wstępne stanowisko, że mechanizm zdolności wytwórczych jest finansowany z zasobów państwowych. Belgia nie zakwestionowała tego stanowiska.
- (334) Opierając się na mechanizmie finansowania opisanym w sekcji 2.12.2, Belgia tworzy system, w którym koszty poniesione przez OSP z tytułu mechanizmu zdolności wytwórczych są w pełni kompensowane z taryf sieciowych, które mają cechy opłaty parafiskalnej. Państwo faktycznie ustanawia umocowaną prawem dopłatę nałożoną na energię elektryczną w ramach taryf sieciowych (zob. motywy 208 i 209). Z jednej strony ustawa o energii elektrycznej przewiduje, że OSP jest zobowiązany pobierać te taryfy bezpośrednio od użytkowników sieci (zob. motyw 208). Z drugiej strony użytkownicy sieci muszą te taryfy płacić (zob. motyw 210). Ponadto, jak podkreślono w motywie 208, przymusowe taryfy sieciowe mają swoje źródło w państwie w tym sensie, że państwo nie ograniczyło się do uznania za przymusowy wkład grupy prywatnych osób wprowadzonego i zarządzanego przez stowarzyszenie takich prywatnych osób, jak miało to miejsce w orzecznictwie w sprawach *Pearle* ⁽⁸⁹⁾ i *Doux Élevage* ⁽⁹⁰⁾ W związku z tym, zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Niemcy/Komisja, taryfy sieciowe zostają zakwalifikowane jako podatek nałożony przez prawo ⁽⁹¹⁾.
- (335) W związku z powyższym Komisja jest zdania, że mechanizm zdolności wytwórczych jest finansowany z zasobów państwowych, ponieważ jest on finansowany z wpływów z opłaty parafiskalnej nałożonej przez państwo, którymi to wpływami zarządza się i które się rozdziela zgodnie z przepisami prawa. Jeżeli w prawie krajowym wymaga się nałożenia opłaty na daną grupę osób, opłata taka jest obowiązkowa, a zebrane tym sposobem fundusze stanowią zasoby państwowe ⁽⁹²⁾.

5.1.2. Korzyść gospodarcza przyznana niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów (selektywna korzyść)

- (336) Korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE oznacza każdą korzyść gospodarczą, której dane przedsiębiorstwo nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych, tj. bez interwencji państwa ⁽⁹³⁾.
- (337) Zwycięscy oferenci aukcji w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych otrzymują wynagrodzenie, którego nie uzyskaliby, gdyby kontynuowali działalność na rynku energii elektrycznej na normalnych warunkach ekonomicznych, sprzedając wyłącznie energię elektryczną i usługi systemowe. Tym samym środek przyznaje korzyść gospodarczą przedsiębiorstwom, które wygrały aukcje w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych. Korzyść ta jest selektywna, ponieważ sprzyja jedynie niektórym przedsiębiorstwom, a mianowicie zwycięskim oferentom aukcji w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych, którzy znajdują się w sytuacji faktycznej i prawnej porównywalnej z sytuacją innych dostawców zdolności wytwórczych, którzy nie mogli uczestniczyć lub nie uczestniczyli w aukcjach w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych albo wzięli w nich udział, ale nie wygrali.
- (338) Ponadto w ramach środka przyznaje się selektywną korzyść wyłącznie niektórym przedsiębiorstwom mogącym przyczynić się do rozwiązania zidentyfikowanego problemu z wystarczalnością, ponieważ zdolności wytwórcze mniejsze niż 1 MW (zob. motyw 69) są wykluczone z bezpośredniego uczestnictwa w mechanizmie zdolności wytwórczych (tj. bez agregacji, zob. motyw 72), mimo że również mogą przyczynić się do ograniczenia zidentyfikowanego problemu z wystarczalnością. W przyszłości na skutek istnienia minimalnego progu uczestnictwa w mechanizmie zdolności wytwórczych, nawet jeżeli będzie on zmniejszony (motyw 70), niektóre zdolności wytwórcze będą wyłączone z bezpośredniego udziału w tym mechanizmie (tj. bez agregacji). Ponadto zagraniczne zdolności wytwórcze zlokalizowane w państwach innych niż sąsiadujące państwa członkowskie będą wyłączone z mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 199). W związku z tym, również z tej perspektywy w ramach środka przyznaje się selektywną korzyść.

⁽⁸⁹⁾ Sprawa C-345/02, *Pearle i in.* [2004] ECLI:EU:C:2004:448.

⁽⁹⁰⁾ Sprawa C-677/11, *Doux Élevage i Coopérative agricole UKL-ARREE* [2013] ECLI:EU:C:2013:348.

⁽⁹¹⁾ Sprawa C-405/16 P, *Niemcy/Komisja* [2019] ECLI:EU:C:2019:268, pkt 68.

⁽⁹²⁾ Zob. sprawa C-405/16 P, *Niemcy/Komisja* [2019] ECLI:EU:C:2019:268, pkt 68 i 72; sprawa C-706/17 *Achema i in.* [2019] ECLI:EU:C:2019:407, pkt 57 i sprawa T-217/17 *FVE Holýšov I i in./Komisja* [2019] ECLI:EU:T:2019:633, pkt 111.

⁽⁹³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawie C-39/94 *SFEI i in.*, ECLI:EU:C:1996:285, pkt 60; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 1999 r., *Hiszpania/Komisja*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, pkt 41.

5.1.3. Zakłócenie konkurencji i wymiany handlowej w Unii

- (339) Środek wiąże się z ryzykiem zakłócenia konkurencji i wpływu na wymianę handlową na rynku wewnętrznym. Wytwarzanie energii elektrycznej oraz sprzedaż energii elektrycznej na rynkach hurtowych i detalicznych są działaniami otwartymi na konkurencję w całej Unii ⁽⁹⁴⁾. W związku z powyższym korzyść przyznana przy użyciu zasobów państwowych na rzecz dowolnego przedsiębiorstwa w tym sektorze może wpłynąć na handel wewnątrzunijny i zakłócić konkurencję.

5.1.4. Wniosek dotyczący oceny na mocy art. 107 ust. 1 TFUE

- (340) Środek stanowi zatem pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.2. Zgodność pomocy z prawem

- (341) Zgłaszając środek przed jego wdrożeniem, władze belgijskie spełniły obowiązek spoczywający na nich zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE.

5.3. Zgodność środka z rynkiem wewnętrznym

- (342) Komisja przeprowadziła ocenę zgłoszonego środka na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE oraz wytycznych EEAG. Komisja przeprowadziła w szczególności ocenę środka na podstawie sekcji 3.9 wytycznych EEAG ⁽⁹⁵⁾, w których określono szczegółowe warunki dotyczące pomocy na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych.
- (343) Art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE stanowi, że Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym „pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”. Zatem pomoc zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie tego przepisu Traktatu musi przyczyniać się do rozwoju niektórych działań gospodarczych. Pomoc nie powinna ponadto zakłócać konkurencji w sposób spreczny ze wspólnym interesem.

5.3.1. Udział w rozwoju działania gospodarczego

- (344) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE środek musi przyczyniać się do rozwoju niektórych działań gospodarczych ⁽⁹⁶⁾.
- (345) Zgłoszony środek wspiera rozwój działań gospodarczych w sektorze energii elektrycznej poprzez bezpośrednie stymulowanie wystarczających inwestycji w nowe i istniejące zdolności wytwórcze energii elektrycznej, zdolności jej magazynowania i zdolności w zakresie odpowiedzi odbioru w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Można oczekiwać, jako skutku wtórnego, że bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej, wspierane przez zgłoszony środek, będzie w bardziej ogólny sposób stymulowało różne działania gospodarcze, które wymagają wkładu energii elektrycznej.
- (346) Zgłoszony program przyczynia się do rozwoju działania gospodarczego, zgodnie z wymogiem określonym w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

5.3.2. Ułatwianie działania gospodarczego i efekt zachęty

- (347) Pomoc stwarza efekt zachęty, gdyż skłania beneficjenta do zmiany zachowania w kwestii rozwoju określonego działania gospodarczego, któremu służy pomoc, której to zmiany nie podjąłby się bez takiej pomocy ⁽⁹⁷⁾. Bardziej szczegółowe wskazówki dotyczące interpretacji tego kryterium zawiera pkt 227, odczytywany w związku z sekcją 3.2.4 wytycznych EEAG.

⁽⁹⁴⁾ Zob. rozporządzenie w sprawie energii elektrycznej oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

⁽⁹⁵⁾ W komunikacie C(2020) 4355 final dodano następujące zdanie w pkt 16 wytycznych EEAG: „Niniejsze wytyczne stosuje się jednak do przedsiębiorstw, które nie znajdowały się w trudnej sytuacji w dniu 31 grudnia 2019 r., lecz znalazły się w trudnej sytuacji w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2021 r.”

⁽⁹⁶⁾ Wyrok z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, EU:C:2020:742, pkt 20 i 24.

⁽⁹⁷⁾ W tym kontekście zob. pkt 49 i 144 wytycznych EEAG.

- (348) Belgia przekazała ocenę wystarczalności mocy wytwórczych wykazującą, że w scenariuszu alternatywnym w przypadku braku przedmiotowego środka wystarczalność mocy wytwórczych osiągnęłyby poziomy krytyczne w 2025 r., jak wykazano w motywie 49. Innymi słowy, w przypadku braku przedmiotowego środka, dostawcy zdolności wytwórczych nie zapewniliby udostępnienia zdolności wytwórczych niezbędnych do spełnienia normy niezawodności określonej przez Belgię w celu dostarczania energii w okresach szczytowego obciążenia. Jak wyjaśniono w motywie 227, niektóre zainteresowane strony potwierdziły potrzebę mechanizmu zdolności wytwórczych i podkreśliły, że jest to kwestia priorytetowa.
- (349) W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. przewidziano, że do 2025 r. jedynie nieznaczną część dodatkowych zdolności wytwórczych będzie można pozyskać na jednotowarowym rynku energii (motyw 50).
- (350) Przedmiotowy środek stwarza zatem efekt zachęty dla wejścia na rynek nowych zdolności wytwórczych. Środek stanowi zachętę dla nowych i istniejących uczestników rynku, aby przyczynili się do osiągnięcia celu w zakresie bezpieczeństwa dostaw.
- (351) Ponadto, zgodnie z pkt 52 wytycznych EEAG, pomoc jest przyznawana w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji. Proces aukcyjny, opisany w sekcji 2.5, jest niedyskryminacyjny i otwarty dla wszystkich rodzajów zdolności wytwórczych.
- (352) Ponadto obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii, opisany w sekcji 2.7.3, stwarza zachętę finansową do wykorzystania w okresach niedoborów mocy. Co więcej Belgia wprowadziła procedury monitorowania dostępności przed okresem dostaw oraz w trakcie tego okresu (zob. sekcje 2.8.1 i 2.8.2), jak również odpowiednie testy i kary (opisane w sekcjach 2.8.3 i 2.8.4), mające zapewnić zgodność z obowiązkiem dostępności.
- (353) Ponadto Komisja zgadza się z uwagami otrzymanymi od jednej z zainteresowanych stron, w których podkreślono, że inwestycje niezbędne w celu zapewnienia zgodności zdolności wytwórczych z normami środowiskowymi nie powinny kwalifikować się do celów umów długoterminowych, zgodnie z pkt 53 wytycznych EEAG (zob. motyw 238).
- (354) Komisja z zadowoleniem przyjmuje zatem zmianę w dekreście królewskim określającym progi inwestycyjne, kryteria kwalifikowalności kosztów inwestycji oraz procedurę rankingu. Zmieniony dekret królewski stanowi, że jedynie koszty dostosowania do przyszłych norm unijnych będą kwalifikowalne w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 142).
- (355) Komisja uznaje, że środek stwarza efekt zachęty, który zmienia zachowanie jego beneficjentów w kwestii rozwoju określonego działania gospodarczego, któremu służy pomoc.

5.3.3. Zgodność z innymi przepisami prawa Unii

- (356) Pomoc państwa, która narusza przepisy lub ogólne zasady prawa Unii, nie może być uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym ⁽⁹⁸⁾.
- (357) Jeżeli środek pomocy państwa (w tym metoda jego finansowania, jeśli ma związek z tą pomocą) obejmuje aspekty nierozdzielnie związane z przedmiotem pomocy, które naruszają inne przepisy prawa Unii, naruszenie to może mieć wpływ na ocenę zgodności tej pomocy państwa ⁽⁹⁹⁾. W tym przypadku kwestia taka mogłaby powstać w odniesieniu do art. 30 i 110 TFUE, a także określonych przepisów rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej. Komisja musi zatem sprawdzić, czy określone aspekty mechanizmu zdolności wytwórczych mogą naruszać prawo Unii, a jeżeli tak, to czy te aspekty są nierozdzielnie związane z przedmiotem pomocy w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych.

5.3.3.1. Zgodność z art. 30 i 110 Traktatu

- (358) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wstępny pogląd, że mechanizm finansowania zgłoszonych środków pomocy nie wprowadza jakichkolwiek ograniczeń, które naruszałby art. 30 lub art. 110 TFUE. Komisja nie otrzymała żadnych uwag, które kwestionowałyby ten pogląd.

⁽⁹⁸⁾ Wyrok z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, EU:C:2020:742, pkt 44.

⁽⁹⁹⁾ Zob. motyw 25 decyzji Komisji w sprawie dotyczącej pomocy państwa SA.40029 (2014/N) „Reintroduction of the winding-up scheme, compensation scheme, Model I and Model II – H1 2015”, Dz.U. C 136 z 24.4.2015, s. 4. Zob. motyw 29 decyzji Komisji w sprawie dotyczącej pomocy państwa SA.42215 (2015/N) „Prolongation of the Greek financial support measures (Article 2 law 3723/2008)”, Dz.U. C 277 z 21.8.2015, s. 11.

- (359) Jak wskazano w pkt 29 wytycznych EEAG, jeżeli środek pomocy państwa lub związane z nim warunki (w tym model finansowania środka, jeśli stanowi on jego nieodłączny element) wiążą się nierozzerwalnie z naruszeniem prawa Unii, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. W dziedzinie energetyki każda opłata mająca na celu finansowanie środka pomocy państwa musi być zgodna w szczególności z art. 30 i 110 TFUE. W związku z tym Komisja zweryfikowała, czy mechanizm finansowania zgłoszonych środków pomocy jest zgodny z art. 30 i 110 TFUE.
- (360) Jak wyjaśniono w motywie 334, państwo belgijskie tworzy system, w którym koszty poniesione przez OSP z tytułu mechanizmu zdolności wytwórczych są w pełni kompensowane z taryf sieciowych, które mają cechy opłaty parafiskalnej. Jak wyjaśniono w motywie 214, taryfę tę stosuje się w sposób jednolity w EUR/MWh wobec wszystkich konsumentów. Komisja uznaje zatem, że taryfy te są bardzo podobne do podatku od zużywanej energii elektrycznej.
- (361) W odniesieniu do art. 30 i 110 TFUE, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że prawo Unii nie ogranicza, na obecnym etapie jego rozwoju, swobody każdego z państw członkowskich w ustanawianiu zróżnicowanego systemu podatkowego dla różnych produktów, nawet jeśli są one podobne w rozumieniu art. 110 akapit pierwszy TFUE, w oparciu o kryteria obiektywne, takie jak rodzaj wykorzystanych surowców, czy zastosowanych procesów produkcji. Takie rozróżnienie jest jednak zgodne z prawem Unii wyłącznie jeśli służy celom, które same w sobie są zgodne z prawem Unii oraz gdy jego przepisy szczegółowe mają charakter umożliwiający uniknięcie wszelkich form dyskryminacji, bezpośredniej lub pośredniej, względem przywozu importu z innych państw członkowskich lub jakiegokolwiek formy ochrony konkurencyjnych produktów krajowych⁽¹⁰⁰⁾.
- (362) Jak wyjaśniono w sekcji 2.10, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej, Belgia zezwoli na udział zagranicznych zdolności wytwórczych zlokalizowanych w państwie członkowskim, które posiada bezpośrednie połączenie z siecią Belgii, w mechanizmie zdolności wytwórczych począwszy od pierwszej dostawy tj. od 2025 r.
- (363) Biorąc pod uwagę otwartość przedmiotowego środka dla transgranicznych zdolności wytwórczych, Komisja stwierdza, że mechanizm finansowania zgłoszonych środków pomocy nie wprowadza żadnych ograniczeń, które naruszałyby art. 30 lub 110 TFUE.

5.3.3.2. Zgodność z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej

Zgodność z art. 20 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej

- (364) Zgodnie z art. 20 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej państwa członkowskie monitorują wystarczalność zasobów na swoim terytorium w oparciu o ocenę wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, o której mowa w art. 23. W celu uzupełnienia oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim państwa członkowskie mogą również przeprowadzić oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym zgodnie z art. 24.
- (365) Komisja odnotowuje, że ENTSO-E nie wypełniła jeszcze obowiązku przekazania oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, ciążącego na niej na podstawie art. 23 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej. W związku z tym problem z wystarczalnością zasobów w Belgii stwierdzono wyłącznie na podstawie oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym. Niemożliwe było przeprowadzenie porównania, zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym z oceną wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, mającego na celu wskazanie możliwych rozbieżności między tymi dwiema ocenami. Jak określono w art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, ocena wystarczalności zasobów na poziomie krajowym powinna również opierać się na metodzie uzgodnionej dla oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, o której mowa w art. 23 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (366) W dniu 25 czerwca 2021 r. spółka Elia opublikowała nowe badanie wystarczalności zasobów, które jest oparte na metodzie ERAA. W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. zidentyfikowano w przypadku Belgii problem z wystarczalnością zasobów począwszy od 2025 r.
- (367) Wymaga się, aby przed wprowadzeniem mechanizmów zdolności wytwórczych państwa członkowskie zidentyfikowały wszelkie zakłócenia regulacyjne lub niedoskonałości rynku, które spowodowały wystąpienie problemu z wystarczalnością zasobów lub się do niego przyczyniły. Wymaga się, aby państwa członkowskie przyjęły środki mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych zakłóceń i opublikowały plan ich wdrażania wraz z harmonogramem (art. 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej).
- (368) Jak opisano w sekcji 2.3.4, Belgia opracowała i opublikowała plan wdrażania określający środki mające na celu wyeliminowanie zakłóceń regulacyjnych lub niedoskonałości rynku na belgijskim rynku energii elektrycznej.

⁽¹⁰⁰⁾ Sprawa C-213/96 Outokumpu [1998] I-1777, pkt 30.

- (369) W oparciu o plan wdrażania władze belgijskie zobowiązały się do przeprowadzenia szeregu reform rynku, w szczególności w celu wzmocnienia bilansowania rynków (zob. motyw 62), ułatwienia odpowiedzi odbioru (zob. motyw 64) i zwiększenia przepustowości połączeń wzajemnych (zob. motyw 65).
- (370) Belgia zobowiązała się również opublikować plan i monitorować jego stosowanie, opublikować wyniki monitorowania w rocznym sprawozdaniu i przekazać je Komisji Europejskiej. Ponadto Belgia zobowiązała się stosować plan wdrażania także po rozwiązaniu stwierdzonego problemu z wystarczalnością zasobów.
- (371) Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych dnia 30 kwietnia 2020 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie planu wdrażania Belgii, zgodnie z art. 20 ust. 5 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej ⁽¹⁰¹⁾. Komisja stwierdziła w swojej opinii, że Belgia powinna w jeszcze większym stopniu udoskonalić działanie swoich rynków bilansujących dzięki zmianie programu mechanizmów ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy poprzez rozwiązanie stosowania funkcji mechanizmu ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy również do dostawców usług bilansujących, jak wspomniano w motywie 62, lecz uznała również, że ostatnio wdrożono szereg udoskonaleń lub jest to planowane. Jak wspomniano w motywie 62, Belgia wprowadziła w swoim mechanizmie ustalania ceny niezbilansowania tzw. komponent alfa, wprowadziła kompensowanie niezbilansowań i przygotowuje się do przystąpienia do unijnej platformy bilansowania aFRR i mFRR. W kwestii odpowiedzi odbioru Komisja stwierdziła w swojej opinii, że Belgia powinna kontynuować wprowadzanie inteligentnych liczników posiadających niezbędne funkcjonalności ułatwiające upowszechnianie odpowiedzi odbioru w oparciu o cenę. Jak wspomniano w motywie 64, Belgia zobowiązała się do kontynuowania w przyszłości wprowadzania inteligentnych liczników. Zgodnie z art. 20 ust. 5 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej środki te są wystarczające do wyeliminowania zakłóceń regulacyjnych lub niedoskonałości rynku stwierdzonych w belgijskim planie wdrażania.
- (372) Środek jest zgodny z art. 20 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

Zgodność z art. 21 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej

- (373) Zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej aby wyeliminować pozostałe problemy z wystarczalnością zasobów, państwa członkowskie mogą tylko w ostateczności wprowadzić mechanizm zdolności wytwórczych, w szczególności z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 21 ust. 2–8.
- (374) Zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej w okresie od października do grudnia 2019 r. Belgia przeprowadziła badanie dotyczące wpływu jej mechanizmu na sąsiadujące państwa członkowskie w drodze konsultacji z tymi państwami.
- (375) Zgodnie z art. 20 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej państwa członkowskie oceniają, czy mechanizm zdolności wytwórczych w postaci rezerwy strategicznej jest w stanie rozwiązać problemy z wystarczalnością zasobów.
- (376) Jak wspomniano w motywie 60, Belgia ma obecnie rezerwę strategiczną, która będzie utrzymywana do dnia 31 marca 2022 r. Celem tej rezerwy strategicznej jest zaspokojenie zapotrzebowania szczytowego w okresach zimowych, kiedy rynek nie jest w stanie tego zrobić, poprzez utrzymywanie poza rynkiem części istniejących zdolności wytwórczych i zdolności w zakresie odpowiedzi odbioru jako rezerwowych, uruchamianych dopiero po wyczerpaniu zasobów bilansujących.
- (377) Jak wyjaśniono w sprawozdaniu końcowym z badania sektorowego dotyczącego mechanizmów zdolności wytwórczych ⁽¹⁰²⁾, w przypadku stwierdzenia długoterminowych problemów z wystarczalnością najbardziej odpowiednim mechanizmem zdolności wytwórczych służącym rozwiązaniu problemu jest prawdopodobnie ogólnorynkowy program oparty na wolumenie. Jak wyjaśniono dalej w tym samym sprawozdaniu, rezerwa strategiczna nie rozwiązałaby problemu inwestycyjnego stwierdzonego w przypadku nowych zakładów. Ogólnorynkowe mechanizmy zdolności wytwórczych mogą natomiast stanowić skuteczniejszy sposób na pobudzenie inwestycji mających na celu rozwiązanie długoterminowych problemów w zakresie wystarczalności.
- (378) W związku z tym, że w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. wskazano na strukturalną potrzebę nowych zdolności wytwórczych (zob. motywy 49 i 50), Komisja uznaje, że mechanizm zdolności wytwórczych w postaci rezerwy strategicznej nie byłby zdolny rozwiązać problemu z wystarczalnością zasobów stwierdzonego w Belgii począwszy od 2025 r.

⁽¹⁰¹⁾ Opinia Komisji C(2020) 2654 final: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_en

⁽¹⁰²⁾ Sprawozdanie końcowe z badania sektorowego dotyczącego mechanizmów zdolności wytwórczych, SWD(2016) 385 final.

- (379) Zgodnie z art. 20 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej państwa członkowskie nie mogą wprowadzać mechanizmów zdolności wytwórczych przed zaopiniowaniem przez Komisję, zgodnie z art. 20 ust. 5, planu wdrażania, o którym mowa w art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia.
- (380) Jak opisano w motywie 371, Komisja przyjęła opinię w sprawie planu wdrażania Belgii w dniu 30 kwietnia 2020 r. Belgia rozpoczęła działania przygotowujące do pierwszej aukcji R-4, lecz nie wprowadziła jeszcze mechanizmu zdolności wytwórczych.
- (381) Zgodnie z art. 21 ust. 7 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, w którym wymaga się wprowadzenia przepisu umożliwiającego efektywne stopniowe wycofanie mechanizmu zdolności wytwórczych, w przypadku gdy w ciągu trzech kolejnych lat nie zawarto żadnych nowych umów, Belgia wprowadziła klauzulę, w której stwierdza się, że w przypadku braku zawarcia przez trzy kolejne lata jakiegokolwiek nowej umowy dotyczącej zdolności wytwórczych, zgodnie z art. 7 undecies § 11 ustawy o elektryczności, nie będą organizowane żadne nowe aukcje w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 218).
- (382) Jak opisano w motywie 217, Belgia ubiega się o zatwierdzenie pomocy państwa na okres 10 lat, tj. na maksymalny okres określony w art. 21 ust. 8 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (383) Belgia zobowiązała się ponadto do stosowania planu wdrażania, o którym mowa w art. 20 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, po wprowadzeniu mechanizmu zdolności wytwórczych, zgodnie z art. 21 ust. 8 tego rozporządzenia.
- (384) Komisja stwierdza, że środek jest zgodny z art. 21 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

Zgodność z art. 22 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej

- (385) W art. 22 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej określa się specyficzne cechy projektowania, które muszą spełniać wszelkie mechanizmy zdolności wytwórczych. Zgodnie z tym artykułem, mechanizmy zdolności wytwórczych: (i) są tymczasowe; (ii) nie powodują nieuzasadnionych zakłóceń rynku i nie ograniczają obrotu międzynarodowego; (iii) nie wykraczają poza to, co jest konieczne do rozwiązania problemów z wystarczalnością; (iv) dokonują selekcji dostawców zdolności wytwórczych w drodze przejrzystego, niedyskryminacyjnego i konkurencyjnego procesu; (v) wprowadzają zachęty dla dostawców zdolności wytwórczych, aby byli oni dostępni w okresach oczekiwanego przeciążenia systemu; (vi) zapewniają ustalanie wynagrodzenia w drodze konkurencyjnego procesu; (vii) ustalają techniczne warunki uczestnictwa dostawców zdolności wytwórczych z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem procesu selekcji; (viii) są otwarte na udział wszystkich zasobów które są w stanie spełnić wymagane parametry techniczne, w tym magazynowania energii i zarządzania stroną popytową, oraz (ix) stosują odpowiednie sankcje wobec dostawców zdolności wytwórczych, którzy nie są dostępni podczas przeciążenia systemu.
- (386) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy przedmiotowy środek jest zgodny z art. 22 ust. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, w którym określa się, że mechanizmy zdolności wytwórczych nie wykraczają poza to, co jest konieczne do rozwiązania problemów z wystarczalnością.
- (387) Zgłoszony mechanizm zdolności wytwórczych jest tymczasowy, jak wyjaśniono w motywie 385.
- (388) Mechanizm zdolności wytwórczych jest zaprojektowany w sposób ograniczający jego wpływ na to, co jest niezbędne do osiągnięcia celów strategicznych i uniknięcia nieuzasadnionych zakłóceń rynku energii elektrycznej. Mechanizm zdolności wytwórczych jest otwarty dla wszystkich istniejących i nowych wytwórców, odpowiedzi odbioru i operatorów magazynowania. Mechanizm zdolności wytwórczych jest ponadto otwarty dla transgranicznych zdolności wytwórczych. Co więcej konstrukcja mechanizmu zdolności wytwórczych obejmuje szereg środków, które zostały przyjęte specjalnie w celu uniknięcia nadużyć pozycji rynkowej, np. opcje niezawodności, pułapy cenowe i proces aukcyjny zgodny z zasadami konkurencji (zob. sekcje 2.5 i 2.7). Ponadto oczekuje się, że dzięki otwartości dla nowych zdolności wytwórczych i dostępności umów długoterminowych istniejąca przewaga nadmiernie się nie umocni (zob. motywy 66 i 117).
- (389) Jeżeli chodzi o warunek określający, że mechanizm zdolności wytwórczych nie wykracza poza to, co jest konieczne do rozwiązania problemów z wystarczalnością, parametry decydujące o ilości zdolności nabywanych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych zatwierdziła Belgia, na podstawie wniosku organu regulacyjnego, zgodnie z art. 25 ust. 4 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej (zob. motywy 88 i 290).

- (390) Jak stwierdzono w motywie 92, proces ustalania ostatecznej ilości zdolności wytwórczych, które należy zamówić, musi być zgodny z odpowiednimi częściami rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej. Do ustalenia wolumenu, który należy zakupić na pierwszej aukcji R-4 na okres dostaw 2025–2026, Belgia zastosowała scenariusz MAF 2019, uaktualniony zgodnie z aktualizacjami pięciostronnego forum ekonomicznego z 2020 r. Belgia wyjaśniła, że te same poziomy wrażliwości dotyczące niedostępności zdolności wytwórczych energii jądrowej we Francji zastosowano w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. w scenariuszu „EU-BASE” (motyw 102).
- (391) Ponadto, jak stwierdzono w motywie 103, władze belgijskie odłożyły znaczny wolumen na aukcję R-1, zapewniając, aby nowa kalibracja krzywej popytu odbyła się w terminie bardziej zbliżonym do roku dostawy, w celu uniknięcia sytuacji, w której zbyt wiele zdolności wytwórczych zostałoby zaoferowanych podczas pierwszej aukcji R-4. Tak duża rezerwa przeznaczona na aukcję R-1 umożliwiła władzom belgijskim radzenie sobie z niewielkimi odchyleniami wynikającymi z nowych danych wejściowych i ulepszeń metodycznych.
- (392) Komisja zauważa, że tylko około 54 % średniego zużycia szczytowego w momentach niedoboru mocy zostanie zakontraktowane na aukcji R-4 w 2021 r. (zob. motyw 104).
- (393) Komisja zwraca również uwagę na fakt, że norma niezawodności określa ilość zdolności wytwórczych oferowanych w aukcji na rynku zdolności wytwórczych oraz że nowa norma niezawodności, obliczana według metody RS, nie odbiega od starej normy niezawodności (motyw 22).
- (394) Jak stwierdzono w motywach 28 i 105, Belgia zobowiązała się, w razie potrzeby, do ustalenia nowej normy niezawodności do września 2022 r. w celu wykorzystania nowej normy niezawodności do określenia wolumenu, który należy zakupić, najpóźniej na potrzeby aukcji zaplanowanej na 2023 r. Belgia zobowiązała się również do przeprowadzenia kontroli krzyżowych i, w stosownych przypadkach, do dostosowania wolumenów, które należy zakupić w ramach aukcji T-4 w 2023 r. i aukcji T-1 w 2026 r., do wyników NRAA 2023. Komisja zachęca władze belgijskie do konsultacji z ACER przy aktualizacji normy niezawodności i oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym, aby lepiej zrozumieć związane z tymi kwestiami decyzje ACER, o których mowa w motywach 18 i 40.
- (395) W związku z powyższym, a zwłaszcza w związku z dodatkowymi uwagami przekazanym przez Belgię podczas formalnego postępowania wyjaśniającego, Komisja uznaje, że mechanizm zdolności wytwórczych nie wykracza poza to, co jest konieczne do rozwiązania problemów z wystarczalnością.
- (396) Na podstawie przepisów dotyczących funkcjonowania belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych zakup zdolności wytwórczych będzie odbywał się w drodze przejrzystego, niedyskryminacyjnego i konkurencyjnego procesu.
- (397) Mechanizm zdolności wytwórczych wprowadza zachęty dla dostawców zdolności wytwórczych, aby byli oni dostępni w okresach oczekiwanego przeciążenia systemu (zob. motywy 182–186).
- (398) Ponadto wynagrodzenie ustalane jest w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, a proces aukcyjny, opisany w sekcji 2.5, jest niedyskryminacyjny i otwarty dla wszystkich rodzajów zdolności wytwórczych.
- (399) Belgia ustaliła techniczne warunki udziału dostawców zdolności wytwórczych z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem procesu selekcji. Warunki te określono w przepisach dotyczących funkcjonowania belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 12).
- (400) Mechanizm zdolności wytwórczych będzie otwarty dla wszystkich zdolności wytwórczych, które mogą przyczynić się do wystarczalności zasobów. Mechanizm ten będzie neutralny pod względem technologicznym i będzie w szczególności otwarty zarówno dla istniejących, jak i nowych zdolności wytwórczych oraz zdolności w zakresie magazynowania i odpowiedzi odbioru. Mechanizm zdolności wytwórczych będzie ponadto otwarty dla transgranicznych zdolności wytwórczych.
- (401) Wreszcie, jak wyjaśniono w motywie 182, mechanizm zdolności wytwórczych przewiduje sankcje za niedostępność w okresach przeciążenia systemu.
- (402) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że spełnione są wymogi określone w art. 22 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (403) Jak określono w art. 22 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, mechanizmy zdolności wytwórczych ponadto: (i) są skonstruowane w taki sposób, aby zapewnić, by cena płacona za dostępność automatycznie zmierzała do zera, gdy przewidywany poziom podaży zdolności wytwórczych będzie odpowiedni do pokrycia poziomu zapotrzebowania na zdolności; (ii) wynagradzają uczestniczące zasoby jedynie za ich dostępność oraz (iii) zapewniają, aby obowiązki w zakresie zdolności wytwórczych mogły być przekazywane między kwalifikującymi się dostawcami zdolności wytwórczych.

- (404) Zgłoszony środek jest ogólnorynkowym, neutralnym pod względem technologicznym mechanizmem zdolności wytwórczych, w ramach którego wszyscy kwalifikujący się dostawcy zdolności wytwórczych konkurują na jednej aukcji zdolności wytwórczych w celu wyłonienia najniższej zrównoważonej ceny, po której może być dostarczana niezbędna zdolność wytwórcza. Konkurencyjny charakter aukcji powinien spowodować obniżenie cen do zera, jeżeli występuje wystarczająca podaż, aby zaspokoić popyt.
- (405) Jak wyjaśniono w motywie 8, opłata z tytułu zdolności wytwórczych uiszczana na rzecz dostawców zdolności wytwórczych, z opcją niezawodności, polega na stałej płatności za utrzymywanie dostępności zakontraktowanej zdolności we wszelkich okresach niedoboru mocy. Wynagradza zatem dostępność zdolności wytwórczych i nie obejmuje wynagrodzenia za ilość energii elektrycznej, jaką dostawcy zdolności wytwórczych będą oferowali na rynku.
- (406) Jak opisano w motywie 187, Belgia ustanowi rynek wtórny, aby zapewnić dostawcom zdolności wytwórczych mechanizm mający na celu poprawę zarządzania ryzykiem w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych. W przypadku transakcji na rynku wtórnym zapewnia się pełne przeniesienie obowiązków.
- (407) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że spełnione są wymogi określone w art. 22 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (408) Ponadto w art. 22 ust. 4 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej określono wymogi dotyczące limitów emisji CO₂.
- (409) Jak wyjaśniono w motywie 107, wymogi kwalifikacji wstępnej obejmują limit emisji: dostawcy zdolności wytwórczych, którzy przekroczą następujące limity emisji, nie mogą uczestniczyć w aukcji zdolności wytwórczych:
- dla zdolności wytwórczych, które rozpoczęły produkcję dnia 4 lipca 2019 r. lub po tym dniu, obowiązuje limit emisji wynoszący 550 g CO₂ pochodzącego z paliw kopalnych na kWh energii elektrycznej;
 - zdolności wytwórcze, które rozpoczęły produkcję przed dniem 4 lipca 2019 r., obowiązuje limit emisji wynoszący 550 g CO₂ pochodzącego z paliw kopalnych na kWh energii elektrycznej oraz limit wynoszący 350 kg CO₂ pochodzącego z paliw kopalnych średnio w skali roku na kWe mocy zainstalowanej.
- (410) Komisja stwierdza, że środek jest zgodny z art. 22 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

Zgodność z art. 24 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej

- (411) Zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym mają zasięg regionalny i opierają się na metodzie, o której mowa w art. 23 ust. 3 tego rozporządzenia, w szczególności w art. 23 ust. 5 lit. b)–m).
- (412) W tym względzie Komisja zauważa, że najnowsze badanie wystarczalności zasobów dotyczące Belgii, tj. badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r., ma zasięg regionalny i opiera się na metodzie, o której mowa w art. 23 ust. 3.
- (413) Zgodnie z art. 12 ust. 1 decyzji ACER metoda ERAA ma być w pełni wdrożona do końca 2023 r. W decyzji ACER przewidziano zatem stopniowe wdrażanie metody ERAA na podstawie planu działania opisującego etap wdrażania określonego w art. 11 ust. 8 decyzji ACER.
- (414) Chociaż metodę ERAA zatwierdzono na krótko przed przeprowadzeniem przez Belgię badania wystarczalności i elastyczności z 2021 r., do badania włączono kilka elementów metody ERAA, wyszczególnionych w motywie 42.
- (415) Komisja zauważa jednak, że w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. modeluje się automatyczny wzrost maksymalnej ceny rozliczeniowej dopiero począwszy od 2025 r. Jednakże, jak wykazała Belgia, nawet gdyby automatyczny wzrost maksymalnej ceny rozliczeniowej rozpoczął się począwszy od roku 2022, nie zmieniłyby się wyniki oceny efektywności ekonomicznej dotyczącej 2025 r. Belgia zobowiązała się do ponadto do dopilnowania, aby w nowym badaniu wystarczalności, które ma zostać opublikowane do czerwca 2023 r., w pełni uwzględniono metodę dynamicznego wzrostu cen od początku okresu symulacji (zob. motyw 48).

- (416) Badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r. opiera się na odpowiednich centralnych scenariuszach referencyjnych zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej (zob. motyw 45).
- (417) Zgodnie z art. 24 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej państwa członkowskie mogą uwzględniać w swoich ocenach wystarczalności poziomy wrażliwości, które są związane ze specyfiką krajowego popytu i podaży na energię elektryczną.
- (418) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności mechanizmu zdolności wytwórczych z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, ponieważ w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r. wykorzystano scenariusz EU-HiLo, który opiera się na założeniach dotyczących zagranicznej podaży energii elektrycznej, tj. dodatkowej niedostępności francuskich elektrowni jądrowych.
- (419) Kilka zainteresowanych stron skrytykowało interpretację art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej dokonaną przez Komisję, stwierdzając, że jest ona zbyt restrykcyjna. W opinii zainteresowanych stron metoda ERAA potwierdza, że oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym muszą mieć zasięg regionalny i mogą obejmować dodatkowe poziomy wrażliwości. Metoda ta nie określa ani nie ogranicza charakteru tych dodatkowych poziomów wrażliwości. Jak wspomniano w art. 3 ust. 6 wspomnianej metody, poziomy te mogą obejmować szeroko zakrojone zmiany pod względem założeń dotyczących całego uwzględnianego zasięgu geograficznego, w tym różne założenia dotyczące danych wejściowych, takie jak zainstalowane zdolności wytwórcze. (zob. motywy 256–258).
- (420) Belgia argumentowała, że jej wysoki wskaźnik połączeń międzysystemowych oraz zależność od importu stanowią cechę charakterystyczną krajowych dostaw energii elektrycznej (zob. motywy 286 i 318).
- (421) Komisja zauważa, że badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r. obejmuje poziomy wrażliwości dotyczące niedostępności zdolności wytwórczych francuskiej energii jądrowej, które są zgodne z danymi wykorzystanymi przez francuskiego OSP we francuskiej ocenie wystarczalności zasobów na poziomie krajowym (zob. motywy 287–289).
- (422) Komisja odnotowuje, że zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej oraz metodą ERAA wymaga się, aby oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym miały zasięg regionalny, a w art. 3 ust. 6 metody ERAA zezwala się na uzupełnienie centralnych scenariuszy referencyjnych o dodatkowe scenariusze lub poziomy wrażliwości. Ponadto w pkt 224 lit. a) wytycznych EEAG określono, że państwo członkowskie powinno przedstawić ocenę oddziaływania energii elektrycznej o zmiennej charakterystyce produkcji, w tym z sąsiednich systemów.
- (423) W związku z tym Komisja uznaje, że w art. 24 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej nie wykluczono wykorzystywania w ocenach wystarczalności zasobów na poziomie krajowym dodatkowych poziomów wrażliwości odnoszących się do podaży zagranicznej energii elektrycznej.
- (424) Jak wyjaśniono w motywie 365, niemożliwe było przeprowadzenie porównania między NRAA a ERAA, zgodnie z art. 24 ust. 3, ze względu na to, że ENTSO-E nie przekazała ERAA.
- (425) Komisja stwierdza, że środek jest zgodny z art. 24 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

Zgodność z art. 25 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej

- (426) Zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej przy stosowaniu mechanizmów zdolności wytwórczych państwa członkowskie kierują się ustaloną normą niezawodności.
- (427) Jak stwierdzono w motywie 22, Belgia posiada normę niezawodności, ustaloną na trzy godziny oczekiwanego czasu braku dostaw energii elektrycznej.
- (428) Art. 25 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej stanowi, że normę niezawodności określa państwo członkowskie lub właściwy organ wyznaczony przez państwo członkowskie, na podstawie wniosku organu regulacyjnego. Norma niezawodności oparta jest o metodę, o której mowa w art. 23 ust. 6.
- (429) Normę niezawodności ustanowiono dekretem królewskim w sprawie określenia normy niezawodności i zatwierdzenia wartości VOLL i CONE w następstwie wniosku złożonego przez organ regulacyjny (zob. motyw 20). Ustalona norma niezawodności nieznacznie różni się od normy zaproponowanej przez organ regulacyjny z przyczyn wyjaśnionych w motywie 21. Tego nie wyklucza jednak art. 25 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

- (430) Belgia obliczyła normę niezawodności w oparciu o metodę, o której mowa w art. 23 ust. 6.
- (431) Zgodnie z art. 25 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej normę niezawodności oblicza się z wykorzystaniem co najmniej VOLL i CONE dla danego przedziału czasowego i wyraża się ją jako „oczekiwaną ilość niedostarczonej energii” oraz „oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej”.
- (432) Zgodnie z art. 2 pkt 9 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej VOLL oznacza wyrażone w EUR/MWh oszacowanie maksymalnej ceny energii elektrycznej, którą odbiorcy są gotowi zapłacić, aby uniknąć wyłączeń.
- (433) Jak stwierdzono w motywie 25, CREG przeprowadził badanie na temat gotowości do płacenia, lecz ze względu na ograniczenia tego badania, jego wyniki, mające na celu ustalenie jednej szacunkowej wartości VOLL, można było wykorzystać jedynie w ograniczonym zakresie. Belgia zobowiązała się również do aktualizacji VOLL na podstawie nowego badania dotyczącego gotowości do płacenia oraz, w razie potrzeby, do ustalenia nowej normy niezawodności do września 2022 r. (zob. motyw 28).
- (434) Komisja uważa zatem, że normę niezawodności ustalono na podstawie szacowanej wartości VOLL oraz oczekiwanego CONE (zob. motywy 23 i 24), zgodnie z art. 25 ust. 3 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.
- (435) Zgodnie z art. 25 ust. 4 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej przy stosowaniu mechanizmów zdolności wytwórczych parametry decydujące o ilości zdolności nabywanych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych zatwierdza państwo członkowskie lub właściwy organ wyznaczony przez państwo członkowskie na podstawie wniosku organów regulacyjnych.
- (436) Jak wyjaśniono w motywach 86 i 290, metodę ustalania parametrów decydujących o wolumenie zakupów w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych zaproponował CREG.
- (437) Komisja stwierdza, że środek jest zgodny z art. 25 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

Zgodność z art. 26 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej

- (438) Zgodnie z art. 26 ust. 1 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej mechanizmy zdolności wytwórczych inne niż rezerwy strategiczne oraz w przypadku gdy jest to technicznie wykonalne, rezerwy strategiczne, muszą być otwarte dla bezpośredniego transgranicznego udziału dostawców zdolności wytwórczych znajdujących się w innym państwie członkowskim, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule.
- (439) W art. 26 ust. 2 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej zezwala się jednak państwom członkowskim na wymaganie, aby zagraniczna zdolność wytwórcza znajdowała się w państwie członkowskim, którego sieć posiada bezpośrednie połączenie z państwem członkowskim stosującym mechanizm zdolności wytwórczych.
- (440) Począwszy od roku pierwszej dostawy, tj. od 2025 r., Belgia zezwoli na udział zagranicznych zdolności wytwórczych zlokalizowanych w państwie członkowskim, które posiada bezpośrednie połączenie z siecią Belgii, w mechanizmie zdolności wytwórczych. Według Belgii metody, wspólne zasady i warunki, o których mowa w art. 26 ust. 11 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej przyjęto dopiero w grudniu 2020 r. i należy zapewnić rozsądną ilość czasu na ich wdrożenie oraz na poczynienie niezbędnych przygotowań do transgranicznego udziału. W związku z faktem, że OSP nie mieli jeszcze możliwości zawarcia niezbędnych umów, nie było możliwe zorganizowanie transgranicznego udziału począwszy od pierwszej aukcji R-4. Według władz belgijskich zarezerwowano jednak pewien wolumen na aukcję R-1, w dalszym ciągu zapewniając tym samym możliwość udziału i wkładu transgranicznych zdolności wytwórczych począwszy od roku pierwszej dostawy (zob. motyw 189).
- (441) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zwróciła się o wyjaśnienie sposobu wykorzystania przychodów z ograniczeń przesyłowych oraz podziału tych przychodów między OSP.
- (442) Belgia wyjaśniła, że przychody z ograniczeń przesyłowych będą wykorzystywane i dzielone zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej, w szczególności w art. 26 ust. 9.
- (443) Belgia potwierdziła ponadto, że będzie przestrzegała decyzji ACER nr 36/2020, w której określono specyfikacje techniczne dotyczące transgranicznego udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych, w tym metodę podziału przychodów wynikających z alokacji wejściowych zdolności wytwórczych.

(444) Przedmiotowy środek jest zatem zgodny z art. 26 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej.

5.3.3.3. Wniosek dotyczący zgodności z innymi przepisami prawa Unii

(445) Środek jest zgodny z art. 30 i 110 Traktatu oraz z rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej.

(446) Zgłoszony środek nie narusza zatem odnośnego prawa Unii.

5.3.4. Pomoc zaprojektowana jest tak, aby miała ograniczone skutki dla konkurencji i wymiany handlowej

5.3.4.1. Potrzeba ingerencji państwa

(447) Zgodnie z podsekcją 3.2.2 wytycznych EEAG państwo członkowskie musi wykazać, że istnieje potrzeba ingerencji państwa, a w szczególności, że pomoc jest niezbędna w celu zaradzenia niedoskonałości rynku, która w przeciwnym wypadku pozostałaby nieskorygowana.

(448) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości, czy władze belgijskie wystarczająco precyzyjnie zidentyfikowały oraz właściwie przeanalizowały i określiły ilościowo problem z wystarczalnością zasobów, w szczególności w odniesieniu do pkt 221 i 222 wytycznych EEAG. Kilka zainteresowanych stron poparło te wątpliwości; strony te zakwestionowały także niezbędność lub wymiar planowanego mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motywy 227–234).

(449) Zgodnie z badaniem wystarczalności i elastyczności z 2021 r., począwszy od 2025 r., po zakończeniu stopniowego wycofywania się z energetyki jądrowej, Belgia stanie w obliczu problemu z wystarczalnością i strukturalnego zapotrzebowania na nowe zdolności wytwórcze. Zapotrzebowanie to wynosi 2 GW w 2025 r. w centralnym scenariuszu „EU-BASE” i stopniowo wzrasta do 3,9 GW w 2032 r. (zob. motyw 49). Badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r. opublikowano w czerwcu 2021 r. i opiera się ono na metodzie ERAA (zob. pkt 221 wytycznych EEAG).

(450) Obecnie, po zatwierdzeniu przez ACER metody ERAA, (zob. motyw 40), wątpliwości Komisji dotyczące nacisku na scenariusz EU-HiLo w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2019 r. czy braku odpowiedniego scenariusza alternatywnego do oszacowania zakresu problemu z wystarczalnością zasobów w MAF 2019 dotyczącej Belgii, nie są już istotne, gdyż różnice metodyczne ujednolicono obecnie w ramach jednej, wspólnej, bardziej solidnej metody, która potwierdziła istnienie problemu z wystarczalnością.

(451) Dwie zainteresowane strony argumentowały, że we wcześniejszych belgijskich badaniach wystarczalności zasobów nie uwzględniono oczekiwanej funkcji niedoboru mocy (motyw 230), w owym czasie nie było jednak takiego wymogu. Zgodnie z opinią Komisji dotyczącą belgijskiego planu wdrażania zachęca się jednak Belgię do rozważenia odpowiedniej zmiany swojego mechanizmu ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy, i to nie później niż do dnia 1 stycznia 2022 r. Komisja zauważa w tym względzie obecną pracę nad wprowadzeniem funkcji ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy podjętą przez organ regulacyjny oraz OSP do celów bilansowania w Belgii.

(452) Poziom międzysystemowych połączeń elektroenergetycznych w Belgii wynosi obecnie około 24 %, przy czym oczekiwany jest wzrost tego poziomu do około 33 % w 2030 r. Jak stwierdzono w motywie 323, Belgia również ułatwiła rozwój tzw. technologii o ograniczonych możliwościach energetycznych, np. dzięki możliwości uczestnictwa w rynkach usług systemowych lub ułatwieniom wynikającym z mechanizmu przenoszenia energii. Doprowadziło to do wysokiego udziału zarządzania popytem.

(453) Ponadto, jak opisano w sekcji 2.3.4, władze belgijskie zobowiązały się do przeprowadzenia szeregu reform rynku, w szczególności w celu wzmocnienia rynków bilansujących (zob. motyw 62), ułatwienia odpowiedzi odbioru (zob. motyw 64) i zwiększenia przepustowości połączeń wzajemnych (zob. motyw 65).

(454) Mimo tych reform w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. zidentyfikowano zagrożenia dla wystarczalności belgijskich zasobów, odnosząc się do normy niezawodności opisanej w motywie 22. W badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. przewidziano, że do 2025 r. jedynie nieznaczną część nowych zdolności wytwórczych będzie można pozyskać na jednotowarowym rynku energii.

(455) Komisja uważa zatem, że Belgia wykazała, dlaczego nie można jeszcze spodziewać się, że rynek zapewni odpowiednią zdolność wytwórczą w razie braku interwencji, zgodnie z pkt 223 wytycznych EEAG.

- (456) W pkt 224 wytycznych EEAG przewidziano obowiązek uwzględnienia przez Komisję różnych ocen, które powinno przedstawić państwo członkowskie, dotyczących oddziaływania energii elektrycznej o zmiennej charakterystyce produkcji, zaangażowania po stronie popytu, połączeń międzysystemowych oraz każdego innego elementu mogącego spowodować lub pogłębić problem z wystarczalnością mocy wytwórczych.
- (457) Badanie wystarczalności i elastyczności z 2021 r. obejmuje wszystkie trwające i planowane zmiany na rynku, a także najnowsze przewidziane cele polityki włączone do planu wdrażania, lub o których mowa w tym planie, w odniesieniu do wszystkich czterech elementów wymienionych w pkt 224 wytycznych EEAG.
- (458) Jak wyjaśniono w motywie 454, mimo tych reform, w badaniu wystarczalności i elastyczności z 2021 r. zidentyfikowano zagrożenia dla wystarczalności belgijskich zasobów w porównaniu z poziomem wystarczalności niezbędnym do osiągnięcia celu LOLE wynoszącego trzy godziny.
- (459) Komisja uznaje, że zgłoszony środek jest niezbędny, zgodnie z sekcją 3.9.2 wytycznych EEAG.

5.3.5. Adekwatność środka

- (460) Zgodnie z ogólną zasadą środek pomocy państwa jest adekwatny, jeśli zaprojektowano go w sposób należycie korygujący zidentyfikowane niedoskonałości rynku. W pkt 225 i 226 wytycznych EEAG określono ponadto, że w kontekście pomocy dotyczącej wystarczalności mocy wytwórczych oznacza to, że pomoc powinna stanowić wynagrodzenie wyłącznie za usługę samej dostępności świadczoną przez wytwórcę oraz że środek powinien być otwarty i zapewniać odpowiednie zachęty zarówno dla istniejących, jak i przyszłych wytwórców, a także dla operatorów zastępowalnych technologii, takich jak rozwiązania w zakresie odpowiedzi odbioru czy magazynowania.
- (461) W tej sekcji najpierw zbadano, czy ogólnorynkowy mechanizm zdolności wytwórczych jest najwłaściwszą spośród różnych możliwości rozwiązania zidentyfikowanego problemu z wystarczalnością (sekcja 5.3.5.1 niniejszej decyzji). Następnie zbadano, czy określony projekt mechanizmu zdolności wytwórczych jest zgodny z wyżej wymienionymi specyficznymi wymogami określonymi w wytycznych EEAG (sekcja 5.3.5.2 niniejszej decyzji).

5.3.5.1. Adekwatność mechanizmu zdolności wytwórczych jako instrumentu

- (462) Jak wspomniano w motywie 235, niektóre zainteresowane strony wskazały, że rezerwa strategiczna mogłaby być lepszym rozwiązaniem dla zidentyfikowanego problemu z wystarczalnością zasobów niż ogólnorynkowy mechanizm zdolności wytwórczych. Belgia uważa natomiast, że rezerwa strategiczna nie rozwiązałaby problemu podstawowych niedoskonałości rynku (zob. motywy 278 i 279).
- (463) Jak wspomniano w motywie 60, Belgia ma obecnie rezerwę strategiczną, która będzie utrzymywana do dnia 31 marca 2022 r. Celem rezerwy strategicznej jest zaspokojenie zapotrzebowania szczytowego w okresach zimowych, kiedy rynek nie jest w stanie tego zrobić, poprzez utrzymywanie poza rynkiem części istniejących zdolności wytwórczych i zdolności w zakresie odpowiedzi odbioru jako rezerwowych, uruchamianych dopiero po wyczerpaniu zasobów bilansujących.
- (464) Jak wyjaśniono w motywach 377 i 378, ogólnorynkowy mechanizm zdolności wytwórczych, który obejmowałby rynek zdolności wytwórczych uzupełniający rynek energii, wydaje się najskuteczniejszym rozwiązaniem w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Belgii w kontekście zmiany strukturalnej, takiej jak stopniowe wycofywanie się z energetyki jądrowej.

5.3.5.2. Adekwatność specyficznych cech projektowania mechanizmu zdolności wytwórczych

Wynagrodzenie wyłącznie za usługę samej dostępności zdolności wytwórczych

- (465) Zgodnie z pkt 225 wytycznych EEAG środek powinien stanowić wynagrodzenie wyłącznie za usługę samej dostępności.
- (466) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja sformułowała wstępną opinię, zgodnie z którą środek stanowi wynagrodzenie za usługę obejmującą samą dostępność zdolności wytwórczych. Ani Belgia, ani żadna z zainteresowanych stron nie zakwestionowały stanowiska Komisji.
- (467) Mechanizm zdolności wytwórczych wynagradza dostępność zdolności wytwórczych i nie obejmuje wynagrodzenia za ilość energii elektrycznej, jaką dostawcy zdolności wytwórczych będą oferowali na rynku.
- (468) Środek ten jest zatem zgodny z pkt 225 wytycznych EEAG.

Otwartość środka dla wszystkich odpowiednich dostawców zdolności wytwórczych

- (469) Pkt 226 wytycznych EEAG stanowi, że mechanizmy zdolności wytwórczych powinny być (i) otwarte dla różnych technologii, (ii) uwzględniać stopień, w jakim przepustowość połączeń wzajemnych może przyczynić się do skorygowania zidentyfikowanego problemu z wystarczalnością mocy wytwórczych oraz (iii) zapewniać odpowiednie zachęty zarówno dla istniejących, jak i przyszłych zdolności wytwórczych.
- (470) Jak stwierdzono w motywie 66, zaplanowano, że środek będzie otwarty dla wszystkich zdolności wytwórczych, które mogą przyczynić się do wystarczalności zasobów, być neutralne pod względem technologicznym, a w szczególności otwarte zarówno dla istniejących, jak i przyszłych zdolności wytwórczych, magazynowania oraz odpowiedzi odbioru. Dozwolona będzie agregacja zdolności wytwórczych, w tym tych wynikających z różnych technologii. Wszystkie rodzaje technologii mogą również uczestniczyć we wszystkich aukcjach (zarówno R-4, jak i R-1) dotyczących określonego okresu dostaw.
- (471) Belgia wprowadziła szereg środków, aby zapewnić możliwość udziału wszystkich technologii w aukcjach. Komisja odnotowuje w szczególności decyzję o zarezerwowaniu części wolumenu, który należy zakupić, dla aukcji R-1, aby zachęcić do udziału dostawców odpowiedzi odbioru. Ponadto przewidziano w ramach aukcji R-4 specjalną kategorię „niepotwierdzonych zdolności wytwórczych” (otwartą dla wszystkich technologii niewymagających programów dziennych i indywidualnego udziału ze względu na ich istotność dla systemu), która również ma na celu wspieranie udziału zdolności wytwórczych, które mogą mieć większe trudności z osiągnięciem standardowego wymaganego poziomu zaawansowania na etapie aukcji R-4 (zob. motywy 83 i 98).
- (472) Jeżeli chodzi o OZE, istniejący lub nowi dostawcy zdolności wytwórczych z OZE kwalifikują się do udziału w mechanizmie zdolności wytwórczych, o ile nie otrzymują pomocy operacyjnej w ramach odrębnych systemów pomocy państwa (zob. motyw 205).
- (473) Po wydaniu decyzji o wszczęciu postępowania jedna z zainteresowanych stron argumentowała, że posiadacze zdolności wytwórczych kwalifikujący się do udziału w aukcji (tacy jak CHP o zdolnościach wytwórczych powyżej 1 MW) są wyłączeni z udziału, jeżeli w danym okresie korzystają z pomocy operacyjnej w ramach zielonych zaświadczeń (GSC) lub certyfikatów CHP (CHP) (zob. motyw 237).
- (474) Komisja uważa, że certyfikaty CHP są już zaprojektowane w celu pokrycia niezbędnych kosztów ponoszonych przez operatorów CHP i zachęcenia ich do kontynuowania działalności. Aby zapobiec kumulacji pomocy i wynikającej z niej nadmiernej rekompensacie, wytwórcy nie powinni być odbiorcami innych środków wsparcia, np. systemów wsparcia OZE lub CHP, które już w wystarczający sposób pokrywają koszty operacyjne tych beneficjentów, jak opisano w motywie 205.
- (475) Jak stwierdzono w motywie 205, jeżeli operatorzy ci przestają korzystać z pomocy operacyjnej dla OZE/CHP, wtedy kwalifikują się do udziału w mechanizmie zdolności wytwórczych.
- (476) Zasady opisane w motywie 205 nie prowadzą do wyłączenia dostawców zdolności wytwórczych, którzy nie otrzymują takiej pomocy.
- (477) Jeżeli chodzi o transgraniczny udział, począwszy od okresu pierwszej dostawy dozwolony będzie udział transgranicznych zdolności wytwórczych zlokalizowanych w państwie członkowskim, które posiada bezpośrednie połączenie z siecią Belgii (zob. motyw 189).
- (478) Ponadto umożliwiono udział nowych zdolności wytwórczych lub istniejących zdolności wytwórczych, wymagających znaczących wydatków kapitałowych w celu utrzymania ich dostępności, poprzez oferowanie umów wieloletnich, pod warunkiem wykazania, że do przygotowania i budowy tych nowych instalacji lub modernizacji istniejących wymagane jest poniesienie kosztów inwestycji na wstępnie określonym poziomie (zob. motyw 138).
- (479) Progi inwestycyjne opierają się na zestawie kwalifikowalnych kosztów inwestycji, jak opisano w motywie 137. Progi uwzględniają nominalną moc zainstalowaną (tj. maksymalną moc, jaką jednostka jest w stanie obsłużyć) zamiast skorygowanej wartości zdolności wytwórczych (tj. określonego wcześniej wskaźnika dostępności jednostek oraz ich wkładu w osiągnięcie celu w zakresie wystarczalności zasobów).
- (480) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła w tej kwestii wątpliwości dotyczące stosowania nominalnej mocy zainstalowanej do obliczania progów inwestycyjnych. W opinii Komisji prawdopodobne jest, że taka cecha zaprojektowania będzie miała działanie dyskryminujące wobec technologii o wysokich korekcyjnych współczynnikach dyspozycyjności, w szczególności nieciągłych odnawialnych źródeł energii słonecznej i wiatrowej. Skorygowana wartość zdolności wytwórczych jest miarą, która odzwierciedla faktyczny udział technologii w zdolnościach wytwórczych ogółem i zapewniłaby wszystkim technologiom równe szanse w zakresie możliwości dostępu do umów wieloletnich.

- (481) Niezależnie od początkowych wątpliwości, uwzględniając obecną sytuację belgijskiego rynku energii elektrycznej oraz brak uwag w tej kwestii od zainteresowanych stron, Komisja nie posiada w tej chwili żadnych dowodów pozwalających wyciągnąć wniosek, że sposób zaprojektowania mechanizmu doprowadzi w praktyce w tym konkretnym przypadku do dyskryminacji określonych technologii. Belgia zobowiązała się ponadto do dokonywania przeglądów przepisów dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych w celu zapewnienia, aby nie prowadziły one do możliwej dyskryminacji technologii w związku ze zmianami na rynku.
- (482) Jak stwierdzono w motywie 236, jedna zainteresowana strona zasugerowała ustanowienie aukcji T-2 w celu uniknięcia nadmiernego udzielania zamówień w ramach aukcji T-4.
- (483) Belgia wyjaśniła w tej kwestii, że aukcja podzielona na dwa okresy (T-4 i T-1) już dopuszcza, aby w mechanizmie uczestniczyły wszystkie technologie, z dłuższym lub krótszym czasem dostawy, a państwo członkowskie zyskuje względną pewność, że będzie możliwy zakup wystarczającego wolumenu na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w roku dostawy. Dalszy podział wolumenów zdolności wytwórczych i wprowadzenie dodatkowo aukcji T-2 stworzyłoby ryzyko nadmiernego zmniejszenia konkurencji na tych aukcjach (zob. motywy 280).
- (484) Komisja uważa, że wybór władz, aby przeprowadzać zakup zdolności wytwórczych w ramach dwóch aukcji – R-4 i R-1 – jest uzasadniony.
- (485) Komisja odnotowuje zobowiązanie władz do dokonywania przeglądów przepisów dotyczących funkcjonowania mechanizmu zdolności wytwórczych w celu zapewnienia, aby nie prowadziły one do możliwej dyskryminacji poszczególnych technologii w związku ze zmianami na rynku.
- (486) Dopuszczalna wartość emisji, opisana w motywie 107, ma zastosowanie wobec wszystkich technologii i jest sposobem przestrzegania przez Belgię przepisów określonych w pkt 220 i pkt 233 lit. e) wytycznych EEAG. Ponadto nowe instalacje zasilane paliwami kopalnymi, które będą się kwalifikować do umów 15-letnich, będą związane celami ustanowionymi przez Unię Europejską lub Belgię dotyczącymi ograniczenia emisji gazów cieplarnianych na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. (zob. motywy 109).
- (487) Komisja uznaje zatem pomoc za adekwatną.

5.3.6. Proporcjonalność

- (488) Kwota pomocy jest proporcjonalna, jeśli ograniczona jest do minimum niezbędnego do osiągnięcia zamierzonego celu. W pkt 228–231 wytycznych EEAG określono szczegółowo ten wymóg w odniesieniu do środków zapewniających wystarczalność mocy wytwórczych, co ma na celu zapewnienie nieuzyskania przez beneficjentów stopy zwrotu wyższej niż zasadna oraz wykluczenie nieoczekiwanych zysków.

5.3.6.1. Procedura przetargowa zgodna z zasadami konkurencji

- (489) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy dotyczące możliwej dyskryminacji zdolności wytwórczych o wysokich korekcyjnych współczynnikach dyspozycyjności (jak opisano w motywach 480 i 481) a w konsekwencji dotyczące procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji.
- (490) Niezależnie od początkowych wątpliwości, jak wyjaśniono w motywie 485, Komisja nie posiada w tej chwili żadnych dowodów pozwalających wyciągnąć wniosek, że sposób zaprojektowania mechanizmu doprowadzi w praktyce w tym konkretnym przypadku do dyskryminacji poszczególnych technologii, a zatem stworzy przeszkodę dla procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji.
- (491) Zgłoszony środek jest ogólnorynkowym, neutralnym pod względem technologicznym mechanizmem zdolności wytwórczych, w ramach którego wszyscy kwalifikujący się dostawcy zdolności wytwórczych konkurują na jednej aukcji zdolności wytwórczych w celu wyłonienia najniższej zrównoważonej ceny, po której może być dostarczana niezbędna zdolność wytwórcza. Konkurencyjny charakter aukcji powinien spowodować obniżenie cen do zera, jeżeli występuje wystarczająca podaż, aby zaspokoić popyt. Procedura podlega przejrzystym i niedyskryminacyjnym kryteriom, w tym kryteriom kwalifikowalności. Główną przyczyną niekwalifikowania się jest przypadek korzystania przez dostawców zdolności wytwórczych z innych środków wsparcia, co prowadziło do kumulacji i nadmiernej rekompensaty. Jeżeli chodzi o okresy obowiązywania umów, większość dostawców zdolności wytwórczych kwalifikuje się tylko do zawarcia jednorocznych umów dotyczących zdolności wytwórczych. Nowe i zmodernizowane zdolności wytwórcze związane z kapitałochłonnymi kosztami inwestycji kwalifikują się do zawierania umów dotyczących zdolności wytwórczych o dłuższym okresie obowiązywania, aby umożliwić inwestorom pozyskanie niezbędnego finansowania (zob. motywy 117 i 326).

- (492) Projekt ogólnorynkowego rynku zdolności wytwórczych odzwierciedla prawdopodobny skutek wywołany przez efektywny rynek energii. Pierwsze dwie aukcje będą organizowane na zasadzie pay-as-bid (aukcje R-4 obejmujące pierwsze dwa lata dostawy), a kolejne aukcje na zasadzie pay-as-cleared (zob. motywy 112 i 113). Do mechanizmu zdolności wytwórczych włączono dwa różne pułapy cenowe w celu uniknięcia nieoczekiwanych zysków i ograniczenia nadużywania pozycji rynkowej: (i) globalny pułap cenowy aukcji oraz (ii) pułap cen pośrednich (zob. sekcja 2.5.4.2). Celem pułapów jest zmniejszenie pozycji rynkowej i ograniczenie w ten sposób kwoty pomocy do poziomu stanowiącego rozsądne wynagrodzenie za usługę dostępności.
- (493) W związku z tym Komisja stwierdza, że środek pomocy zaprojektowano jako procedurę przetargową zgodną z zasadami konkurencji na podstawie jasnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriów i że środek ten spełnia również wymóg zapobiegania nieoczekiwanym zyskom.

5.3.6.2. Wolumen, który należy zakupić

- (494) Jak wspomniano w motywie 223, w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy dotyczące kwestii, czy zastosowanie nierealistycznego scenariusza do obliczania wolumenu w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych doprowadzi do finansowania zbędnych zdolności wytwórczych.
- (495) Jedna zainteresowana strona argumentowała, że mechanizm finansowania może wpływać na wolumen zdolności wytwórczych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych. Na przykład powiązanie opłat na sfinansowanie mechanizmu zdolności wytwórczych ze zużyciem energii elektrycznej podczas szczytów zapotrzebowania można postrzegać jako zachętę dla zaangażowanych stron do ograniczenia własnego zużycia w szczytach zapotrzebowania, co z kolei prowadzi do zmniejszenia zapotrzebowania na zdolności wytwórcze kupowane na aukcjach (zob. motyw 241).
- (496) Według wyjaśnienia przedstawionego przez Belgię (zob. motyw 293) obecnie nie ma na jej terytorium wystarczającej liczby inteligentnych liczników, aby umożliwić oparcie mechanizmu finansowania na zużyciu energii podczas obciążenia szczytowego. Ustawa o mechanizmie zdolności wytwórczych została zmieniona, tak aby można było wprowadzić taki model w 2025 r. Belgia wyjaśniła także, że przeprowadzi przegląd istniejącego mechanizmu finansowania w 2023 r., kiedy opublikowane zostanie sprawozdanie z wprowadzenia inteligentnych liczników.
- (497) Komisja otrzymała również od Belgii zapewnienia dotyczące metody, jaka ma być stosowana do ustalenia krzywej popytu na aukcję, jak opisano w sekcji 2.5.2, Belgia potwierdziła ponadto, że zakupi ilość zdolności wytwórczych proporcjonalną do zaktualizowanego problemu z wystarczalnością i skoryguje, w miarę upływu czasu, ilość, którą należy zakupić, aby odzwierciedlała ona aktualizację dotyczące oceny wystarczalności i normy niezawodności, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności aukcji. Belgia zobowiązała się w szczególności do skorygowania w razie potrzeby wolumenów, aby odzwierciedlały one zaktualizowaną ocenę wystarczalności i normę niezawodności, jak opisano wcześniej. W związku z powyższym, oraz w związku z rozumowaniem przedstawionym w motywach 395 i 400, Komisja uznaje, że mechanizm zdolności wytwórczych nie wykracza poza to, co jest konieczne do rozwiązywania problemów z wystarczalnością.

5.3.6.3. Wniosek w sprawie proporcjonalności

- (498) Komisja stwierdza, że środek pomocy jest proporcjonalny.

5.3.7. Zakłócenie konkurencji i test bilansowania

- (499) Negatywne skutki mechanizmu zdolności wytwórczych dla konkurencji i wymiany handlowej na wewnętrznym rynku energii elektrycznej muszą być w wystarczającym stopniu ograniczone, tak aby ogólny bilans środka pomocy był pozytywny. Trybunał wyjaśnił, że aby ocenić, czy środek pomocy zmienia warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, Komisja musi wyważyć pozytywne skutki planowanej pomocy dla rozwoju działań, które ma ona wspierać, i negatywne skutki, jakie ta pomoc może wyrzucić na rynek wewnętrzny ⁽¹⁰³⁾.

5.3.7.1. Pozytywne skutki

- (500) Jeżeli chodzi o pozytywną stronę bilansu, Komisja zauważa, że program ma pozytywne skutki w zakresie utrzymywania istniejących zdolności wytwórczych na rynku energii elektrycznej lub tworzenia nowych zdolności wytwórczych, a wraz z nimi bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. W tym względzie, zgodnie z art. 194 TFUE, zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii jest jednym z celów polityki energetycznej Unii.

⁽¹⁰³⁾ Wyrok z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, EU:C:2020:742, pkt 101.

- (501) Komisja odnotowuje ponadto, że z instalacją wytwórczą emitującą ponad 550 g CO₂ na kWh energii elektrycznej nie może być zawarta umowa w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 107) oraz że kwalifikujące się instalacje będą musiały zobowiązać się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Można zatem wyciągnąć wniosek, że mechanizm zdolności wytwórczych zapewnia preferencyjne traktowanie wytwórcom niskoemisyjnym, zgodnie z pkt 233 lit. e) wytycznych EEAG.

5.3.7.2. Negatywne skutki

- (502) Jeżeli chodzi o negatywną stronę bilansu, wspieranie dostawców zdolności wytwórczych może zakłócać konkurencję i wymianę handlową na rynku energii elektrycznej, w tym między przedsiębiorstwami otrzymującymi wsparcie, a ich konkurentami z tego samego sektora.
- (503) W wytycznych EEAG wyszczególniono wymóg unikania negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową w pkt 232 i 233, w których podkreśla się konieczność szerokiego udziału w programie oraz unikanie efektów zagrażających rynkowi, takich jak wzmacnianie pozycji dominującej czy wpływ na decyzje inwestycyjne.
- (504) Środek pomocy jest otwarty dla wszystkich istniejących i nowych wytwórców, operatorów w zakresie odpowiedzi odbioru i magazynowania. Środek pomocy jest ponadto otwarty dla transgranicznych zdolności wytwórczych.

Otwartość na agregację popytu i podaży.

- (505) Pkt 232 lit. a) wytycznych EEAG stanowi, że środek na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych powinien być otwarty na potencjalną kumulację zarówno popytu, jak i podaży.
- (506) Jak wspomniano w motywie 242, niektóre zainteresowane strony wskazały, że obecne zasady dotyczące kwalifikowalności umów wieloletnich utrudniają agregację, a konkretniej zasada, zgodnie z którą składnik aktywów objęty umową o najkrótszym okresie obowiązywania w zagregowanym portfelu wyznacza okres obowiązywania umowy dla całego portfela.
- (507) Komisja uznaje, że obecne zasady dotyczące kwalifikowalności umów wieloletnich mogą utrudniać agregację. Komisja przyjmuje zatem z zadowoleniem propozycję Belgii, aby zmienić dekret królewski określający progi inwestycyjne, kryteria kwalifikowalności kosztów inwestycji oraz procedurę ustalania rankingu (zob. motyw 141). W zmianie określono, że zarządzający ofertą objętą agregacją wybiera kategorię zdolności wytwórczych, która ma zastosowanie do tej oferty.
- (508) Jeżeli chodzi o uwagę zgłoszoną przez zainteresowaną stronę w dotyczącą barier w zakresie agregacji aktywów objętych obowiązkiem harmonogramowania dobowego (zob. motyw 243), Komisja odnotowuje argumenty przedstawione przez Belgię (motywy 297 i 298) oraz przez zainteresowaną stronę (motyw 243). W związku z tym, że zdolności wytwórczych podlegających obowiązkowi harmonogramowania dobowego dotyczą specjalne procedury koordynacji, Komisja uznaje, że podejście Belgii do tych zdolności wytwórczych jest uzasadnione, uwzględniając ich szczególne cechy na rynku energii elektrycznej. Belgia będzie jednak przeprowadzała regularne oceny mechanizmu zdolności wytwórczych, aby umożliwić wprowadzenie ewentualnych zmian w stosownych przypadkach, w tym możliwości agregacji aktywów objętych obowiązkiem harmonogramowania dobowego.

Progi inwestycyjne

- (509) Jeżeli chodzi o uwagi niektórych zainteresowanych stron dotyczące poziomu progów inwestycyjnych dla umów wieloletnich i zawierających twierdzenie, że progi te mogą prowadzić do dyskryminacji między określonymi klasami technologii, Komisja odnotowuje zobowiązanie Belgii do aktualizacji tych progów w przypadku, gdyby nowe dowody, w tym uwagi zainteresowanych stron, wykazały taką potrzebę. Nowe progi inwestycyjne dla umów wieloletnich, które były przedmiotem konsultacji publicznych, przedstawiono w motywie 138. CREG będzie aktualizować progi inwestycyjne, gdy będzie to konieczne, lecz nie rzadziej niż co trzy lata. Komisja nie ma zatem podstaw do uznania, że nowe progi dla umów wieloletnich będą prowadziły do dyskryminacji między technologiami.

Korekcyjne współczynniki dyspozycyjności

- (510) Jak wspomniano w motywach 247 i 248, niektóre zainteresowane strony argumentowały, że obecne korekcyjne współczynniki dyspozycyjności wiążą się z ryzykiem znaczącej penalizacji technologii takich jak magazynowanie, odpowiedź odbioru czy odnawialne źródła energii.

- (511) Belgia wyjaśniła (zob. motyw 303), że korekcyjne współczynniki dyspozycyjności są niższe w przypadku technologii o ograniczonych możliwościach energetycznych, kiedy udział takich technologii w systemie/kraju rośnie. Stąd wynika różnica pomiędzy korekcyjnymi współczynnikami dyspozycyjności w Belgii, Francji i Zjednoczonym Królestwie, o której wspominają zainteresowane strony. Aby jednak uwzględnić obawy zainteresowanych stron, Belgia zaktualizowała korekcyjne współczynniki dyspozycyjności na podstawie porad organu regulacyjnego oraz specjalnego spotkania grupy zadaniowej, złożonej z przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron, poświęconego tej kwestii, które odbyło się na początku stycznia 2021 r. Zaktualizowane korekcyjne współczynniki dyspozycyjności przedstawiono w motywie 79. Komisja nie ma zatem podstaw do uznania zmienionych korekcyjnych współczynników dyspozycyjności za nieadekwatne.

Obowiązek zwrotu różnicy w cenie energii

- (512) Jeżeli chodzi o uwagi niektórych zainteresowanych stron, według których mechanizm obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii dyskryminuje operatorów zdolności wytwórczych z pełnym harmonogramem (motywy 250 i 251), Belgia stwierdziła, że mechanizm zdolności wytwórczych zachowuje równowagę między włączeniem obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii a unikaniem dyskryminacji sprzyjającej zdolnościom wytwórczym, które można aktywować jedynie po cenie wyższej niż kurs wykonania.
- (513) Komisja zauważa, że państwa członkowskie, które posiadają podobne ogólnorynkowe mechanizmy zdolności wytwórczych, stosują różne praktyki w zakresie obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii. Komisja zauważa również, że w wyniku konsultacji publicznych mechanizm obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii w ramach belgijskiego mechanizmu zdolności wytwórczych został znacznie zmieniony i poprawiony.
- (514) Komisja uważa zatem, że mechanizm obowiązku zwrotu różnicy w cenie energii zachowuje właściwą równowagę między dwoma konkurencyjnymi celami, o których mowa w motywie 512.

Pułap cen pośrednich

- (515) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do tego, czy wprowadzenie pułapu cen pośrednich dla zdolności wytwórczych należących do kategorii umów jednorocznych, bez możliwości indywidualnego odstępstwa, mogłoby wykluczyć niektórych posiadaczy zdolności wytwórczych z mechanizmu zdolności wytwórczych. Niektóre zainteresowane strony poparły te wątpliwości (zob. motyw 252).
- (516) Komisja z zadowoleniem przyjmuje przedsięwzięcie Belgii polegające na wprowadzeniu mechanizmu odstępstw. Był on przedmiotem konsultacji publicznych i został wprowadzony dekretem królewskim ustanawiającym progi inwestycyjne i kryteria kwalifikowalności kosztów inwestycyjnych. Mechanizm odstępstw będzie miał zastosowanie zarówno do krajowych, jak i pośrednich transgranicznych zdolności wytwórczych (zob. motyw 129 i 130).
- (517) Jak stwierdzono w motywie (131), odstępstwo dotyczące pierwszej aukcji zostanie przyznane *ex post*, tj. po zakończeniu aukcji. Biorąc pod uwagę argumenty przedstawione przez Belgię w motywie 131, Komisja uważa, że odstępstwo *ex post* od pułapu cen pośrednich w przypadku pierwszej aukcji jest uzasadnione.

Wniosek dotyczący otwartości środka dla wszystkich technologii

- (518) Środek ten umożliwia uczestnictwo wytwórców korzystających z innych technologii oraz operatorów oferujących środki o równoważnej charakterystyce technicznej, zgodnie z pkt 232 lit. a) wytycznych EEAG.

Transgraniczne zdolności wytwórcze

- (519) Pkt 232 lit. b) wytycznych EEAG zawiera zabezpieczenia umożliwiające operatorom z innych państw członkowskich korzystanie ze środka.
- (520) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy, że ograniczenie kwalifikowalności pośrednich transgranicznych zdolności wytwórczych do umów jednorocznych, które podlegają pułapowi cen pośrednich, może zniechęcić operatorów z innych państw członkowskich do udziału w mechanizmie zdolności wytwórczych.
- (521) Komisja przyjmuje argumenty Belgii w tej kwestii. W szczególności w perspektywie długoterminowej nie zawsze można zagwarantować wystarczające wejściowe zdolności wytwórcze, ponieważ zależą one od różnych czynników wymienionych w motywie 143. Komisja z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie się przez Belgię do dokonania przeglądu możliwości dostępu zagranicznych zdolności wytwórczych do umów wieloletnich (zob. motyw 144).

- (522) Jak wspomniano w motywie 516, mechanizm odstępstw od pułapu cen pośrednich wprowadzony przez Belgię po przyjęciu decyzji o wszczęciu postępowania ma zastosowanie zarówno do krajowych, jak i pośrednich transgranicznych zdolności wytwórczych.
- (523) Jeżeli chodzi o bezpośredni transgraniczny udział w mechanizmie zdolności wytwórczych, dwie zainteresowane strony przekonywały, że taki udział mógłby zmniejszyć motywację do inwestowania w przepustowość połączeń wzajemnych i osłabić łączenie rynków (motywy 254 i 255).
- (524) Jak wyjaśniła Belgia (zob. motyw 316), w ustawie o mechanizmie zdolności wytwórczych wprowadzono zmiany w celu uwzględnienia zastrzeżeń zgłoszonych przez zainteresowane strony. Zgodnie z nowymi zasadami warunkiem wstępnym udziału bezpośrednich transgranicznych zdolności wytwórczych w mechanizmie zdolności wytwórczych jest zawarcie umowy między Belgią a państwem członkowskim, na którego terytorium zlokalizowane są dane zdolności.

Przychody z ograniczeń przesyłowych

- (525) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zwróciła się również o wyjaśnienie sposobu wykorzystania przychodów z ograniczeń zdolności przesyłowych oraz podziału tych przychodów między OSP.
- (526) Belgia wyjaśniła, że przychody z ograniczeń przesyłowych będą wykorzystywane i dzielone zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej, w szczególności w art. 26 ust. 9.
- (527) Belgia potwierdziła także, że będzie przestrzegać decyzji ACER nr 36/2020, w której określono między innymi metodę podziału przychodów wynikających z alokacji wejściowych zdolności wytwórczych (zob. motyw 204).

Wniosek dotyczący otwartości środka dla transgranicznych zdolności wytwórczych

- (528) Komisja stwierdza, że środek nie ogranicza zachęt do inwestowania w przepustowość połączeń wzajemnych lub łączenie rynków, zgodnie z pkt 233 lit. a) i b) wytycznych EEAG.
- (529) W kontekście nadmiernego wzmocnienia pozycji dominującej (pkt 233 lit. d) wytycznych EEAG) konstrukcja mechanizmu zdolności wytwórczych obejmuje szereg środków mających na celu w szczególności unikanie nadużyć pozycji rynkowej, np. opcje niezawodności, pułapy cenowe i proces aukcyjny zgodny z zasadami konkurencji (zob. motywy 94, 111 i 147). Ponadto oczekuje się, że dzięki otwartości dla nowych zdolności wytwórczych i dostępności umów długoterminowych istniejąca przewaga nadmiernie się nie umocni.
- (530) Co więcej, w odniesieniu do przyznawania pierwszeństwa wytwórcom niskoemisyjnym w przypadku, gdy oferują oni równoważne parametry techniczne i ekonomiczne (pkt 233 lit. e) wytycznych EEAG), Komisja zauważa, że środek ten jest otwarty dla wytwórców niskoemisyjnych. Aby zapobiec kumulacji pomocy i wynikającej z niej nadmiernej rekompensacie, wytwórcy nie mogą być jednak odbiorcami innych środków wsparcia, jak opisano w motywie 205.
- (531) Środek jest zgodny z sekcją 3.9.6 wytycznych EEAG.

5.3.7.3. Wniosek dotyczący zakłócenia konkurencji i testu bilansującego

- (532) Komisja stwierdza, że środek ma znaczące pozytywne skutki pod względem ułatwiania działalności gospodarczej, a jednocześnie zapewnia bezpieczeństwo dostaw i nie prowadzi do nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji i handlu. W związku z tym pozytywne skutki pomocy przewyższają negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Proponowana pomoc ułatwia zatem rozwój niektórych działań gospodarczych, ale nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, co stanowi wymóg określony w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

5.3.8. Przejrzystość pomocy a przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji lub podlegające niewykonanemu nakazowi odzyskania środków

- (533) Belgia zobowiązała się do stosowania warunków przejrzystości określonych w sekcji 3.2.7 wytycznych EEAG w zakresie, w jakim mają one zastosowanie do pomocy przyznanej w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych (zob. motyw 219).
- (534) Zgodnie z pkt 16 wytycznych EEAG, pomoc nie będzie przyznawana przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji (zob. motyw 221).

(535) Zgodnie z pkt 17 wytycznych EEAG w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych nie można przyznać pomocy przedsiębiorstwom objętych niewykonanym nakazem odzyskania środków wynikającym z wcześniejszej decyzji Komisji uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym (zob. motyw 220).

6. PODSUMOWANIE

Środek pomocy jest zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i odpowiednich przepisów zawartych w wytycznych EEAG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc w formie mechanizmu zdolności wytwórczych, którą Królestwo Belgii planuje wdrożyć, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu. Program pomocy zatwierdza się na maksymalny okres wynoszący 10 lat, począwszy od daty przeprowadzenia pierwszej aukcji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Belgii.

W przypadku, gdyby niniejsza decyzja zawierała informacje poufne, które nie powinny zostać opublikowane, należy poinformować o tym Komisję w terminie piętnastu dni roboczych od dnia jej otrzymania. Jeżeli Komisja nie otrzyma uzasadnionego wniosku w wyznaczonym terminie, uzna to za wyrażenie zgody na publikację pełnej treści niniejszej decyzji. Wniosek zawierający odpowiednie informacje należy przesłać pocztą elektroniczną na adres:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Brussels
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Sporządzono w Brukseli dnia 27 sierpnia 2021 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji
